

GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

KAZALO

BESEDA UREDNICE	2
UVODNIK	3
OBČINSKI PRAZNIK	4
BARBARIN SEJEM	18
EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI	20
OTVORITEV CESTE NA LOM	21
PROTIPOPLAVNA UREDITEV REKE MEŽE V MEŽICI	22
PREPLASTITEV REGIONALNE CESTE	23
LIFE IP CARE4CLIMATE	27
EUROPE DIRECT - KOROŠKA JE NAZAJ!	34
KOR-NET	35
MLADINSKI PROSTOR V NAŠI OBČINI	38
VZEMI ŠPORT, NE DROGE IN ALKOHOL	41
100 LET ORGANIZIRANEGA ŠPORTA V MEŽICI	42
POLETNA MEŽIŠKA SIMFONIJA	52
MEŽIŠKI KARATE V LETU 2022	54
ŠOLA ZDRAVJA - MOJIH 1000 GIBOV	56
DRUŠTVO VITA	58
SLOVO NAJSTAREJŠE MEŽIČANKE	59
NAŠA MOLITVENA SKUPINA	61
SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV OBČINE MEŽICA	62
PRAVNI NASVET: OBJAVLJANJE IN VŠEČKANJE	63
ČEBELE ZDRUŽUJEJO	66
ODKRITJE DOPRSNEGA KIPA RUDOLFA GALOBA	67
UČITELJ RUDOLF GALOB	70
KDO SO NOVI »PRVČKI« NAŠE ŠOLE?	71
LETNA ŠOLA V NARAVI	73
KONČNO, NASTOPI SO SPET ZAŽIVELI!	74
KULTURNI DAN NA OSNOVNI ŠOLI MEŽICA	75
DRAGI VRTEC MEŽICA, VSE NAJBOLJŠE!	76
V VRTCU UREDILI VISOKE GREDE	77
OB KONCU LETA	78
NOVIČKE IZ NARODNEGA DOMA	80
KOMUNALA MEŽICA: KOPIČENJE ODPADNIH SVEČ	81
VESEDLI DECEMBER V MEŽICI	82
PROGRAM JKZ NARODNI DOM MEŽICA	90

Beseda urednice

ZA NOVO LETO
NE POJ
ŽALOSTNIH PESMI
IN SE VZRAVNAJ.
MOGOČE
BO
KAJ.

(M. Mauko)

Avtor zgornjih vrstic, pokojni mežiški pesnik Marijan Mauko bi prav na dan, ko to pišem, praznoval rojstni dan. Prav on je bil, ki me je, takrat še pravo smrklojo, vpeljal v svet literarnih večerov, kulturnih prireditev in me seznanil z nekaterimi korifejami slovenske literature. Brez njega verjetno danes tudi ne bi urejala Šumca, saj me je poklicna pot vodila precej daleč stran od lepe pisane besede. Zato sem mu hvaležna za zaupanje, ki mi ga je izkazal.

In kaj ima to opraviti s prihajajočimi prazniki?

Letošnje leto je bilo verjetno težko za marsikoga med nami, zagotovo pa za cel svet. In če smo še tu, če smo kolikor toliko zdravi, če imamo kaj na mizi in nas ne zebe, smo lahko hvaležni za marsikaj. Če pa v duhu uvodne pesmi ob vsakem koncu leta mislimo, da naslednje leto pa BO boljše, naslednje pa čisto zares bo boljše ... pa potem ni – no, potem smo lahko hvaležni tudi za optimizem. (V to kategorijo prištevam tudi sebe. Že dve leti sem ves december mislila na to pesem. Ker v tretje rado gre, naslednje leto BO boljše od letošnjega in pika!)

V naslednjem letu vam želim veliko optimizma, pa še več razlogov zanj. Želim vam, da bi se uresničile vse želje, ki si jih v prazničnem času izrekamo. In želim vam, da bi pogosto lahko občutili hvaležnost.

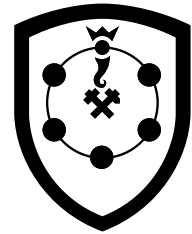
Ajda Vasle

OPRAVIČILO UREDNIŠTVA

V prejšnji številki je v naslovu članka »26. spominski tek Borisa Keršbaumerja« prišlo do napake - tek je bil že 36. zapovrstjo.

Za napako se avtorju in bralcem opravičujemo.

Spoštovane občanke in občani,

Ob pregledu opravljenega dela mi misli odtavajo šestnajst let nazaj, ko sem sestavljal svoj prvi uvodnik tega glasila. Takrat sem zapisal: » Občinsko glasilo predstavlja dokument nekega časa, neizbrisno sled dogajanja v kraju ter zapis o ljudeh in času, kako smo živeli nekoč, kaj nas tare danes in kakšni so naši načrti in želje za naprej. Zatorej naj naše glasilo ŠUMC šumi, žubori in pretaka vsakovrstne spise in zapise iz našega okolja, življenja in dogajanja v sleherni dom in do vsakega občana. Vsi mi, tako ustvarjalci kot tudi tisti, ki jim je ŠUMC namenjen, moramo biti porok za to, da to šumenje in žuborenje informacij nikoli ne bo potihnilo in njihov tok nikoli presahnil.«

pred vami je jubilejna, 70. številka občinskega glasila ŠUMC, v katerem vas lahko v uvodu še zadnjič nagovorim kot župan Občine Mežica. V nedeljo, 4. decembra, na dan, ko goduje Sv. Barbara – zaščitnica rudarjev in ki smo si ga izbrali za svoj občinski praznik, smo namreč izvolili novega župana. Nova je tudi sestava Občinskega sveta Občine Mežica, zatorej mi dovolite, da najprej vsem novoizvoljenim svetnicam in svetnikom z županom na čelu iskreno čestitam in jim zaželim uspešnega dela v naši občini v novem mandatu.

V vseh teh letih je bilo tako v našem ŠUMC-u resda mogoče prebrati zelo veliko zanimivih vsebin. Ni mogoče naštetih vsega, kar je bilo narejenega in s čimer vsem smo se ukvarjali. Nenazadnje so vse te vsebine arhivirane in jih je moče pregledati tudi na spletni strani naše občine. Rezultati našega dela pa so vidni na vsakem koraku, to šteje in na to smo ponosni.

Spoštovane občanke in občani, iskreno vam čestitam ob državnem prazniku – dnevu samostojnosti in enotnosti. Želim vam mirne božične praznike, vse dobro v letu 2023 ter vam kličem – SREČNO MEŽICA!

Župan Občine Mežica
Dušan Krebel

OBČINSKI PR

Nagovor in voščilo župana ob občinskem prazniku

Spoštovane občanke in spoštovani občani,

spoštovani prejemniki in prejemnice občinskih priznanj, spoštovane svetnice in svetniki občinskega sveta ter vsi predstavniki društvenega in javnega življenja v Občini Mežica, dragi gostje. Prav vsem izrekam iskreno dobrodošlico v dvorani kulturnega doma naše občine.

Današnjo slavnostno prireditev posvečamo prazniku Občine Mežica, ki ga obeležujemo četrtega decembra na dan Sv. Barbare – zaščitnice rudarjev.

Ponosen sem, da lahko stojim pred vami in da lahko skupaj obeležimo naše dosežke in dosežke naših sokrajanov in sokrajank, ki smo jih prepoznali kot nepogrešljiv del naše skupnosti, saj s svojim delovanjem, vsak na svojem področju, bogatijo našo občino Mežica, tukaj pod mogočno goro Peco.

Izpostaviti se ni vedno lahko, tudi ni vedno hvaležno. A če verjameš vase in če to delaš s srcem, zagotovo pušiš nekaj sebe v vsaki realizirani

ideji, za katero se trudiš, da jo udejanjiš.

Naši letošnji nagrajenci so vsak na svojem področju naše majhne skupnosti, pustili svojo globoko sled ter dodali svoj kamenček v mozaik dosežkov naše občine: občine, ki je zrasla na rudarski dediščini, ki še vedno prežema naša življenja; skupnosti, ki sloni na prepletanju meščanskega s podeželskim; skupnosti, v kateri je pomembno biti prisoten, da lahko prisluhneš utripu vsakdana, težavam in željam ter skupni viziji občanov.

Tudi sam si prizadevam k tovrstnemu delovanju in sem zato še kako ponosen prav na vsakogar izmed vas, spoštovani nagrajenci.

Današnji večer je namenjen tudi predstavitvi tega, kar smo uspeli v preteklem letu narediti in da spregovorimo tudi o novih smelih načrtih.

V tem letu nam je znova uspelo zaključiti pomembne projekte kot so mnoge preplastitve cest in ulic, dograditi in posodobiti kanalizacijsko infrastrukturo ter urbano

urediti dvorišča in javne površine. Na področju športne infrastrukture smo dokončali investicijo v Športni park Mežica ter izvedli obnovo dvorišča in igrišča pri vrtcu.

Z nakupom električnega avtomobila smo realizirali dolgo načrtovan projekt »Me peleš« za potrebe prevozov občanov, ob čemer gre pohvaliti vrsto prostovoljcev, ki te prevoze izvajajo. V slabih treh mesecih je bilo opravljenih okoli 100 prevozov. Še enkrat, vsem prostovoljnim voznikom iskrena hvala.

Ob vsem tem je bilo izvedenih še veliko manjših naložb ter vzdrževalnih del, o katerih smo vas sproti seznanjali v občinskem glasilu ŠUMC in na spletni strani naše občine.

Postavili pa smo tudi trdne temelje za številne smeje načrte v prihodnjih letih:

- pričenja se regulacija reke Meže skozi kraj v dolžini 1 km,
- začenja se rekonstrukcija regionalne ceste skozi Mežico z ureditvijo pokritih avtobusnih postajališč,

RAZNIK

2022

- nadaljevanje izgradnje nove varnejše ceste proti našemu vrtcu,
- ob povečanem številu otrok postavitve novega vrtca,
- celovita obnova pokopališča,
- oživitev turistične zgodbe Štalekarice – ene izmed strategij razvoja turizma,
- zagotovitev Mladinskega prostora za delovanje mladih, ki so se pred kratkim organizirali in v moje veliko veselje odločili za aktivnejše delovanje v občini

in še več bi lahko našteval.

Prepričan sem, da nam lahko le s skupnimi močmi uspe realizirati zastavljene cilje, tako kot je bilo tudi vselej do sedaj, ob kontinuiranem pridobivanju nepovratnih sredstev iz države in Evropske skupnosti. Iskreno verjamem, da bomo pri tem uspešni in da bomo projekte dokončali v realno zastavljenih rokih.

V vseh letih mojega delovanja »v službi ljudi« sem spoznal, da smo Mežičarji še kako kritični, s smelimi načrti – a z realnimi pričakovanji. Ljudje želimo biti slišani in upoštevani.

Zato je pomembno, da se mora pripadnost kraju čutiti na vsakem koraku, najbolj skozi nesebično delovanje številnih posameznikov, ki narekujejo družabni, kulturni, športni in humanitarni utrip občine. Zavedanje, da skupaj razvijamo našo skupnost in ustvarjamo podlage za kvalitetnejše življenje vseh nas, je privilegij, ki se ga moramo z vso odgovornostjo zavedati vsi.

Velika zahvala pri tem gre vsem, ki ste v okviru občinskega sveta in delovnih teles občine sooblikovali razvoj naše Mežice, ekipi strokovnih služb občinske uprave, društvom, nevladnim organizacijam, zavodom, prostovoljcem in prostovoljkam, nesebičnim posameznikom, vam drage sokrajanke, sokrajani – saj vse to vendarle delamo skupaj z vami in za vas, in kar je najpomembnejše; v vseh teh letih strokovno, transparentno in pošteno. Vsem novoizvoljenim članicam in članom Občinskega sveta v novem mandatu iskreno čestitam, želim uspešnega dela ter tvornega sodelovanja.

Spoštovani, VSI MI SMO OBČINA in zato mi je nocoj v posebno čast, da bom lahko v imenu nas vseh podelil priznanja posameznikom, ki bogatijo to našo malo, a povezano skupnost.

In ker smo v jubilejnem letu našega velikega arhitekta Jožeta Plečnika, katerega stvaritev – spomenik žrtvam obeh svetovnih vojn, je našel svoj prostor tudi v naši Mežici, tu pred Narodnim domom, mi dovolite, da zaključim z njegovimi besedami, ki so bile še kako resnične takrat, ko jih je izrekel, resnične pa so tudi še danes:

»ČE NE BI DELAL, NE BI MOGEL RASTI. RASTEL PA SEM, TO ZAGOTOVO VEM.«

Ob občinskem prazniku vam izrekam iskrene čestitke in vam kličem,

SREČNO MEŽICA!

Župan Občine Mežica,
Dušan Kriebel

OBČINSKA

Proslava ob občinskem prazniku

VSEBINO LETOŠNJE PROSLAVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU, KOT TUDI PRETEKLIH, SO TVORILI POSAMEZNIKI, KI S SVOJIM NESEBIČNIM DELOM IN LJUBEZNIJO DO TEGA, KAR POČNEJO, BOGATIJO NAŠO DRUŽBO, ZATO SMO OBELEŽILI NJIHOVE DOSEŽKE, SRČNOST NJIHOVEGA DELOVANJA V DOBRO SKUPNOSTI SKOZI NESEBIČNO RAZDAJANJE POMOČI, PROSTOVOLJSTVO, OBETAVNE ŠPORTNE KORAKE V PRAVO SMER, NEGOVANJE PEVSKE TRADICIJE.

Občinski svet Občine Mežica na podlagi predlogov občanov, društev in drugih organizacij vsako leto, skladno z odlokom podeli priznanja in nagrade najzaslužnejšim za bistven prispevek k ugledu in razvoju kraja, za pomembne dosežke na različnih področjih življenja. Letos smo podelili športna priznanja, bronasti, tri srebrne in zlati znak občine.

Podelili pa smo tudi priznanja, katerih predlagatelj je župan, in so poklon predanemu delu, pozitivnim zgodbam in vztrajnosti.

Priznanja s področja športa

PRIZNANJE ZA NAJBOLJ PERSPEKTIVNO ŠPORTNICO PREJME **VANESSA PLAZNIK** ZA ODLIČNE USPEHE, KI JIH JE V LETU 2022 DOSEGLA NA TEKMOVANJIH V KARATEJU.

Vanessa Plaznik je članica Karate kluba Mežica od leta 2015. Je redna udeleženka tekmovanj, strokovnih seminarjev in drugih karate dogodkov. V letu 2022 se lahko pohvali z zavidljivimi rezultati. Na pokalnem turnirju JKA karateja v Mežici je dosegla 1. mesto v prosti borbi v

kategoriji mlajše kadetnje, nato v isti disciplini potrdila svojo formo še na državnem prvenstvu karateja v Celju in osvojila prav tako prvo mesto. V maju se je pomerila na odprtem prvenstvu Madžarske JKA karateja (prosta borba) v kategoriji 12 – 13 let in zasedla 5. mesto.

Njena vztrajnost, trud in energija, ki jih vlaga v to športno disciplino so bili poplačani z odličnimi uspehi, ki jih je dosegla in jih nedvomno še bo, zato Vanessi Plaznik za pretekle odlične rezultate in kot spodbudo na njeni športni poti podeljujemo priznanje za najbolj perspektivno športnico leta 2022.

PRIZNANJE ZA NAJBOLJ PERSPEKTIVNEGA ŠPORTNIKA PODELJUJEMO **JAKOBU REITERJU** ZA ODLIČNE USPEHE, KI JIH JE V LETU 2022 DOSEGLA NA TEKMOVANJIH V KARATEJU.

Jakob Reiter je član Karate kluba Mežica od leta 2015 in je vseskozi redni udeleženec tekmovanj, strokovnih seminarjev in drugih karate dogodkov. V letu 2022 je na pokalnem turnirju v Mežici v kategoriji mlajši dečki v disciplini kata zasedel 1. mesto, v disciplini prosta borba pa 3. mesto. Na državnem prvenstvu, ki se je v juniju odvijalo v Celju, pa je dosegel 1. mesto

PRIZNANJA 2022

v disciplini kata, v kategoriji mlajši dečki, 1. mesto v dogovorjeni borbi v kategoriji mlajši dečki in 3. mesto v disciplini prosta borba v kategoriji starejši dečki. Uspešen je bil tudi na odprtem prvenstvu Madžarske JKA karateja v Budimpešti v dveh disciplinah med fanti od 10 do 11 let, obakrat je dosegel 4. mesto. Za izjemne rezultate na tekmovanjih v karateju podeljujemo priznanje za najbolj perspektivnega športnika Jakobu Reiterju in mu želimo še obilo uspehov na nadaljnji športni poti.

PLAKETO ZA POSEBNE DOSEŽKE NA PODROČJU ŠPORTA PREJME FLORJAN PODJAVERŠEK, ZA USPEŠNO DOLGOLETNO DELOVANJE NA ŠPORTNEM PODROČJU.

Zametki balinanja v Mežici segajo v leto 1994, ko je bilo udarniško zgrajeno eno-
-stezno balinišče na bivšem kopališču. Že leto kasneje so takratni balinarji tekmovali pod okriljem Koroško Šaleške balinarske zveze. V letu 2006 po ustanovitvi Koroške balinarske lige, ki deluje pod okriljem Koroške pokrajinske zveze Društev upokojencev,

je bil narejen velik korak v prepoznavnosti balinanja na Koroškem. Iz začetnih štirih se je liga razširila na današnjih sedem ženskih in deset moških tekmovalnih ekip. Za promocijo in priljubljenost balinanja širom regije, pa ima nedvomno velike zasluge Florjan Podjaveršek, v društvu ga kličejo Cveto. Na desetih koroških baliniščih si namreč prav zaradi njega na stotine občanov z zmerno rekreacijo izboljšuje kvaliteto življenja. Od leta 2009, ko je Cveto prevzel vodenje balinarske sekcije Društva upokojencev Mežica, je na bivšem kopališču nastal urejen športni objekt. V letih 2010 do 2018 so v društvu balinišče povečali na dve stezi, postavili brunarico, jo dogradili in uredili sanitarije, napeljali elektriko ter končno tudi z asfaltom prepelastili obe stezi. Za vse storjeno pa je bilo potrebno precej sredstev, ki jih je Cveto s prijazno besedo in s svojim nastopom znal pridobiti. Bistveno je, da se na balinišču družijo iz leta v leto več občanov, ki sodelujejo na številnih turnirjih doma pa tudi v krajih, kjer ima balinanje bogatejšo tradicijo, tako balinarji promovirajo svoj kraj. Preko mreže prijateljev in

znancev, ki jo je stkal Cveto, so v zameno povabljeni na vse več turnirjev, tudi mednarodnih in tako postajajo prepoznavni širom po Sloveniji, posledično iz leta v leto izboljšujejo športne rezultate. Več let zaporedoma se uvrščajo na državna tekmovanja upokojencev, veliko zmag je bilo doseženih v ligi in na raznih turnirjih. Zaradi organizacijskih sposobnosti gospoda Podjaverška in njegovega dobrega poznavanja zahtevnih balinarskih pravil je sekcija balinarjev zaupanih vse več regijskih izbirnih tekmovanj in vodenje lige. Za njegov velik prispevek mežiškemu balinanju v športnem in organizacijskem smislu so mu vsi člani balinarske sekcije neizmerno hvaležni. Starosta koroškega balinanja Alojz Janežič je zapisal: »Naš Mežičan je poseben vzornik med balinarsko srenjo tudi zaradi spoštovanja in hvaležnosti do balinarjev izven sekcije, kamor vnaša svoje ne majhno balinarsko znanje in športni fairplay! Naj bo še dolgo tako – za Mežico, za nas – naš Cveto!« Za vse dosežke Florjan Podjaveršek prejme priznanje za dolgoletno uspešno delovanje na področju športa v občini.

OB 4. DECEMBRU, PRAZNIKU OBCIN
S SLAVNOSTNO PODELITVITO OBCINSKIH PRIZNANJ

OBČINSKA P

Priznanja župana

PEVSKA SKUPINA GORNA DRUŠTVA UPOKOJENCEV MEŽICA OB 25. OBLETNICI DELOVANJA

Pevska skupina Gorna, ki deluje pod okriljem Društva upokojencev Mežica, slavi 25. obletnico delovanja. Pevke povezuje ljubezen do pete besede, glasba jih spremlja vsepovsod. Njihova dobra volja je nalezljiva. Članice pevske skupine Gorna so nepogrešljiv del kulturnega dogajanja v naši občini. So pobudnice odmevne prireditve ob dnevu državnosti Mežica poje, pleše in igra, letos že osemnajste po vrsti, znanilke petja in medgeneracijskega povezovanja, snovalke glasbenega vzdušja ob postavljanju tradicionalnih jaslic v okviru dogajanj Veselega decembra, zavezane so tradiciji, kraju, povezovanju skozi glasbo. Njihovo ime je dobro znano doma in prek meja, v številne nastope vedno vložijo ves trud in energijo in so za to poplačane z aplavzom, nasmehi, veseljem

obiskovalcev. Kot je napisala ena od ustanovnih članic Gorne ga. Draga Simetinger: »Pevke pevske skupine Gorna že 25 let skupaj ustvarjamo in prepletamo naša življenja z življenji ljudi v Mežici. Da bi lahko to našo zgodbo še dolgo delile z vami!« To si želimo tudi mi. Ob visokem jubileju iskrene čestitke in zahvala za vso delo in za negovanje ljubezni do glasbe in petja.

OB 25-LETNICI DELOVANJA RUDNIKA POD ZNAMKO **PODZEMLJE PECE**, ŽUPAN PODELJUJE PRIZNANJE PODJETJU PODZEMLJE PECE D.O.O..

Podzemlje Pece je čudežen podzemni svet, prepleten s skrivnostnimi rovi, poln zanimivih zgodb, na rudarski dediščini zgrajena prihodnost. Danes turistični biser, ki je Mežico postavil na turistični zemljevid sveta. Zgodbo o uspehu danes snuje leta 2009 ustanovljeno podjetje Podzemlje Pece d.o.o, članica skupine TAB d.d., z ekipo z jasno vizijo, znanjem, delavnostjo. Pod tržnim imenom Podzemlje Pece pa turistični rudnik in muzej delujeta 25. leto. Po

zaprtju rudnika svinca in cinka je bilo potrebno poiskati novo dimenzijo za ohranitev objektov rudnika, ki so zavarovani kot tehnični in kulturni spomenik in za ohranitev dediščine ljudi – rudarjev in njihovih družin, ki so, kot je zapisala direktorica podjetja Podzemlje Pece d.o.o. magistra Suzana Fajmut Štrucl, »živeli z njim in zanj.« Iz majhnih smelih korakov je zrastle velika zgodba, ki žanje uspehe, ne samo v privabljanju vedno večjega števila turistov, temveč tudi v razvijanju vedno novih idej in ponudbe, lansiranju inovacij, ki so nagrajene na najvišjih ravneh. Najbolj odmeva gotovo pridobitev naziva unique experience za produkt s kajakov v podzemlju Pece, ki ga je podelila Slovenska turistična organizacija in s katerim so postali eno prvih in maloštevilnih petzvezdčnih doživetij v Evropi. Njihovo delovanje, ki poleg turistične in muzejske ponudbe vključuje tudi priložnosti za znanstveno-raziskovalno delo, je najboljši možni način za počastitev bogate zgodovine rudarjenja, rudarske dediščine in težkega dela ljudi, ki so postavili temelje za danes bogato turistično

PRIZNANJA 2022

muzejsko dejavnost. Iskrene čestitke za dosežek in poklon ob 25-letnici delovanja muzeja pod tržnim imenom Podzemlje Pece.

OB 50-LETNICI NOVEGA DELA STAVBE VRTCA MEŽICA ŽUPAN PODELJUJE POSEBNO PRIZNANJE VRTCU MEŽICA.

Letos mineva 50 let, odkar mežiški otroci obiskujejo »novi – montažni del« vrtca. Vrtec Mežica je že mnogo let znan kot zaupanja vreden vrtec, v katerem so zaposleni delovni in prijazni delavci. Odprti so za sprejemanje novih znanj, za sodelovanje z okoljem, zunanjimi institucijami in strokovnjaki. Vsak dan v svoje varno zavetje, sprejemajo najmlajše občane in skrbijo za njihov optimalni razvoj. Zaposleni v vrtcu so skozi vsa leta dokazali, da v vrtcu Mežica ne poteka zgolj varstvo otrok ampak kvalitetna predšolska vzgoja, v kateri se postavljajo temelji kasnejšega razvoja in uspehov vsakega posameznika. Pred desetletji so bili eden izmed prvih vrtcev, ki so pričeli z uvajanjem Nacionalne-

ga dokumenta Kurikulum, ki ga še danes izvajajo vsi vrtci po Sloveniji. Že mnogo let se zavedajo vsebin trajnostnega razvoja in so leta 2011 kot Eko vrtec podpisali eko listino, v zadnjih letih pa aktivno sodelujejo v projektu Zdravje v vrtcu pod okriljem Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Z različnimi zunanjimi umetniki pod okriljem Zavoda Petida so v zadnjem desetletju ustvarili mnogo odmevnih zgodb. S projektom Kulturno žlahtenje najmlajših so otroci spoznavali rudarstvo, knapovško košto, življenje nekoč in vse to prikazali z zgodbami, plesom in umetninami. S projektom Animirajmo so ustvarili animiran film »Počitnice za tri može«, v zadnjem letu pa so otroci Mežico predstavili skozi fotografski objektiv. Aktivni so bili tudi na področju matematike, dosegli so 4. nivo inovacije, ki so ga poimenovali Matematična juha. Povezujejo se z različnimi vrtci po Sloveniji, v lanskem šolskem letu so se povezali z vrtcema s Poljske in Hrvaške. V zadnji treh letih sodelujejo v projektu Varno in spodbudno učno okolje »Ustvarjanje učnih okolij 21. stoletja«, ki

ga želijo letošnje šolsko leto razširiti na celoten vrtec. Vrtec Mežica je razvojno naravnan vrtec in tako prepoznan tudi v širši okolici, predvsem pa je delavcem vrtca pomembno, da so otroci, ki so jim zaupani zadovoljni in srečni. Vsi zaposleni se trudijo, da vrtcu Mežica dajejo dušo in verjamemo, da se bo iz njega še v prihodnje slišalo mnogo pesmic, pravljic, smeha in radosti. Ker so srce Občine, prejmejo posebno priznanje kot pohvalo za odlično delo in čestitko ob visokem jubileju.

Občinska priznanja

V SKLADU Z ODLOKOM O GRBU, ZASTAVI, OBČINSKEM PRAZNIKU IN PRIZNANJIH V OBČINI MEŽICA OBČINSKI SVET NA PREDLOG KOMISIJE ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA PODELJUJE BRONASTE, SREBRNE IN ZLATE GRBE OBČINE MEŽICA ZA POMEMBNE DOSEŽKE NA RAZLIČNIH PODROČJIH GOSPODARSKEGA IN DRUŽBENEGA ŽIVLJENJA,

OBČINSKA P

**KATERIH DELOVANJE JE
POZITIVNO VPLIVALO
NA UGLED, NAPREDEK,
RAZVOJ, PROMOCIJO, ALI
NA KAKRŠENKOLI NAČIN
DOPRINESLO H KAKOVOSTI
IN PREPOZNAVNOSTI
OBČINE.**

Bronasti grb

**BRONASTI GRB OBČINE
MEŽICA PREJME EKIPA PRO-
STOVOLJCEV, KI JE SODELO-
VALA PRI GAŠENJU POŽARA
NA KRASU.**

So ljudje, katerih nesebičnost navdihuje. Pripravljene so pomagati, ne glede na karkoli. Ne zaustavijo jih nevarnost, tveganje, strah ... Pogumno gredo venomer naprej, srčno in požrtvovalno. Od njih se učimo, nanje smo ponosni, oni bogatijo našo kolektivno zavest, da je potrebno v stiski pomagati, biti v oporo, da smo kot skupnost močnejši. Zato: iskrena hvala. V naši sredi so takšni ljudje, prostovoljci, ki so nesebično pomagali pri gašenju požara na Krasu, vložili v skupen cilj trud, znanje, trdo delo, in včasih šli celo preko

meja svojih zmožnosti, ob tem pa niso pričakovali ničesar v zameno. Oni se odzovejo na vsak klic na pomoč, noben izziv jim ni pretežak, nanje se lahko zanesesh in ker delujejo kot eno, so uspešni. Za vso požrtvovalnost, neštete prostovoljne ure, nesebično pomoč ... ekipi prostovoljcev, ki je sodelovala pri gašenju požara na Krasu, podeljujemo bronasti grb Občine Mežica.

Srebrni grb

**SREBRNI GRB OBČINE MEŽICA
PREJME FRANC KRAŠEVEC
ZA DOLGOLETNO AKTIVNO
DELOVANJE NA VEČ
PODROČJIH V KULTURNEM
DRUŠTVU PIHALNI ORKE-
STER RUDNIKA MEŽICA.**

Franc Kraševc, rojen leta 1955, je član Kulturnega društva Pihalni orkester Rudnika Mežica od leta 1970. Njegova ljubezen je njegov rog, na katerega igra že več kot 50 let. Njegov instrument je redek in zelo zaželen. Franc je bil ves čas aktiven član orkestra in vedno pripravljen na igranje in muziciranje.

V društvu je znan po tem, da je vedno pripravljen pomagati in poprijeti za delo. Pri gradnji glasbenega doma je bil po opravljenih prostovoljnih urah v samem vrhu. Nikoli ni manjkal pri pripravljanju in pospravljanju dvoran. V zadnjem letu mu njegovo zdravje ne dopušča obiskovati vaj in nastopati, a njegov doprinos v vseh letih muziciranja je neizbrisljiv. Skupaj z orkestrom je več kot petdeset let sestavljal kulturni in glasbeni mozaik orkestra v kraju, za kar mu gre iskrena zahvala. Za predanost glasbi in orkestru, za dolgoletno zvestobo društvu, za bogatenje kulturnega življenja v občini Franc Kraševc prejme srebrni grb Občine Mežica.

**SREBRNI GRB OBČINE
MEŽICA PODELJUJEMO
JOŽETU ŽELODCU ZA
DOLGOLETNO AKTIVNO
DELOVANJE NA VEČ
PODROČJIH V KULTURNEM
DRUŠTVU PIHALNI
ORKESTER RUDNIKA
MEŽICA.**

Jože Želodec, rojen leta 1958, v Kulturnem društvu Pihal-

PRIZNANJA 2022

ni orkester Rudnika Mežica aktivno igra že od leta 1973. Njegov instrument je tuba oziroma bas, s katerim ponosno nastopa in se predstavlja občinstvu. Basa ne more igrati vsak, saj je največje trobilo v mežiškem orkestru in temu primerna sta njegova teža in velikost. Jože je vsa leta aktiven član kulturnega društva, zadnjih šest let pa opravlja funkcijo podpredsednika. Vestno nadomešča predsednico ob njeni odsotnosti. S svojo udeležbo na vajah in nastopih je vedno na vrhu seznama. Vedno je pripravljen pomagati pri organizaciji budnice, koncertov in ostalih družabnih dogodkov. Rad priskrbi tudi donatorska sredstva od zvestih donatorjev. V letošnjem letu mineva točno 50 let od njegova začetka igranja v orkestru. Je nepogrešljiv člen in pomemben del glasbene zgodbe orkestra, ki mu je posvetil večji del svojega življenja. Za neizbrisljiv pečat, ki ga je pustil v društvu, orkestru in širše, ob petdesetletnici njegovega delovanja v dobro orkestra in kraja, za neumorno predanost glasbi Jože Želodec prejme srebrni znak Občine Mežica.

SREBRNI GRB OBČINE MEŽICA PREJME ROZALIJA MLINAR ZA DOLGOLETNO DELO NA PODROČJU PROSTOVOLJSTVA.

Rozalija Mlinar – Rozka je športnica po srcu, sicer pa izučena za elektromehaničarko na Srednji elektro šoli v Mariboru leta 1962. V Žerjavu, kjer je odraščala, je bila njena mladost prepletana s športom in igranjem dvoranskih iger, ki so bile v tistem času razvedrilo ljudem in vedno dobro obiskane. Skupaj z možem in tremi sinovi se je leta 1973 priselila v Mežico, kjer je Rozka veliko prostega časa preživela v takrat novi telovadnici kot vaditeljica telovadbe za najmlajše. Tudi po upokojitvi se je vključevala v razne aktivnosti. Leta 2000 jo je pot vodila za prostovoljko na Center za socialno delo Ravne na Koroškem, kjer je štiri leta aktivno sodelovala v medgeneracijskih delavnicah in pri počitniškem programu 11. šola šala, ki ga je center izvajal na vseh lokacijah osnovnih šol v Mežiški dolini. Za svoje prostovoljstvo ji je Center za socialno delo podelil več zahval in priznanj. Ob

prostovoljnem delu v okviru centra, se je vključila tudi v program prostovoljnega dela v Domu starostnikov na Prevaljah. Več let je vsak četrtek sedla na avtobus in se peljala v dom starejših, da bi sodelovala pri skupinskih ustvarjalnih delavnicah ter bila v pomoč in družbo starostnikom. Tudi v domu starostnikov je za svoje požrtvovalno delo prejela več pohval in priznanj. Je nosilka prestižnega naziva Najprostovoljka leta Mladinskega sveta Slovenije, ob podpori Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Fakultete za socialno delo, Slovenske filantropije in Projekta Nefiks. S svojim prostovoljnim delom se je Rozka dotaknila mnogih src, njeno delo je cenjeno med delavci in delavkami Centra za socialno delo ter Doma starejših na Fari, med mentoricami počitniških programov, v lepem spominu je ostala generacijam mladih, ki so se udeleževali počitniških aktivnosti v okviru programov 11. šola - šala. Kot je dejala sama, je bila ganjena ob izjavi oskrbovanke v domu starejših, »da komaj čaka na četrtek, ker ve, da bo Rozka prišla na obisk.« To je tisto, kar

OB 4. DECEMBRU, PRAZNIKU OBČIN
S SLAVNOSTNO PODELITVJO OBČINSKIH PRIZNANJ

S SLAVNOSTNO PODELITVJO OBČINSKIH PRIZNANJ

OBČINSKA P

pogreje srce in dušo. »Ni mi žal niti za en trenutek, ki sem preživela kot prostovoljka,« je dodala. V letošnjem letu je Rozalija Mlinar dopolnila 80 let, velik del teh let je namenila prostovoljnemu delu, zato želimo jubilej obeležiti tudi s priznanjem Občine Mežica, ker cenimo srčne ljudi, ki svojo energijo vlagajo v pomoč drugim in s svojim nesebičnim delom bogatijo našo družbo, jo naredijo prijaznejšo in boljšo; družbo, v kateri je človek človeku človek. Srebrni grb Občine Mežica je skromen poklon njenemu prispevku, spremljajo pa ga iskrene čestitke in velika zahvala za vso njeno delo.

Zlati grb

NAJZASLUŽNEJŠIM OBČANOM, KI S SVOJIM DELOM ZNATNO PRISPEVAJO K RAZVOJU KRAJA, OBČINA MEŽICA PODELI ZLATI GRB OBČINE.

DRAGU DRETNIKU ZA DOLGOLETNO STROKOVNO DELO NA PODROČJU

RAZVOJA LOKALNE SAMOUPRAVE, PLANINSTVA TER VARSTVA OKOLJA.

Drago Dretnik je končal osnovno šolo v Mežici in se nato vpisal na gimnazijo Ravne na Koroškem, kjer je leta 1966 maturiral. Po končanem študiju v Ljubljani se je vrnil v svoj domači kraj in s svojim strokovnim znanjem skrbel za uvajanje naprednih tehnologij v topilnici Žerjav. Je tudi avtor ali soavtor številnih strokovnih razprav. Kasneje se je zaposlil na ministrstvu za zdravje kot republiški inšpektor v Dravogradu. Pred več kot dvema desetletjema se je vključil v delo Gospodarske komisije Planinske Zveze Slovenije in s svojim znanjem in izkušnjami pripomogel, da je leta dosegla viden napredek pri obravnavanju problematike s področja upravljanja planinskih koč s poudarkom na ravnanju z odpadnimi vodami ter varnem rokovanju z živili ter pitno vodo. Zato ni naključje, da je planinsko društvo Mežica z njegovo pomočjo v letih 2001 do 2005 na vseh treh kočah (Peca, Grohot in Pikovo) zgradilo prve biolo-

ške čistilne naprave in se s tem pridružilo (do sedaj) 25 planinskim kočam v Sloveniji z zgrajenim sistemom za čiščenje vode. Planinskemu društvu Mežica je svetoval tudi pri pridobivanju certifikata Okolju prijazne planinske kočice in Družinam prijazne kočice, ki ga je sam zasnoval in tudi oblikoval kriterije za njegovo doseganje. Prav tako je tudi avtor priročnika za planinske kočice, v katerem povzema zakonska določila za obratovanje planinskih koč v Sloveniji. Od leta 2009 do 2017 je bil tudi član mednarodne Komisije za kočice in poti CAA, ki vključuje osem alpskih držav. V tem mandatu je član nadzornega odbora Planinskega društva Mežica in je aktivno sodeloval pri obnovi kočice na Peci in energetske sanaciji kočice na Grohotu. Aktivno pa se je vključil tudi v delovanje svoje občine, saj je bil kar tri mandate član odbora za komunalno, varstvo okolja in urejanje prostora. S svojim znanjem je pomagal pri razrešitvi številnih problemov s tega področja. Kot član Planinske zveze Slovenije se je aktivno vključeval v projekt Vetrni park Peca. Še pose-

PRIZNANJA 2022

bej pa se je angažiral okrog delovanja čistilne naprave in prav njegovo znanje problematike je pripomoglo, da so s Petrolom dosegli znižanje stroškov in s tem posledično nižje položnice za vse občane. Drago Dretnik je s svojim

strokovnim delovanjem pustil trajen pečat v kraju, pa tudi na različnih področjih v krajih širom po Sloveniji, aktivno se je zavzemal za varstvo okolja v okviru planinske zveze in širše, z inovativnim in profesionalnim pristopom

pa postal nepogrešljiv člen pomembnih strokovnih razprav v lokalni skupnosti. Za dolgoletno strokovno delo na področju razvoja lokalne samouprave, planinstva ter varstva okolja si zasluži zlati grb Občine Mežica.

NAJ DONI VEČNO RUDARSKI POZDRAV SREČNO!

Prvo soboto v mesecu decembru je po dveh letih premora ponovno potekal Barbarin sejem, ki ga je skupaj s Komunalno Mežica, JKZ ND Mežica in Občino Mežica organiziralo Turistično društvo Mežica.

Barbarin sejem se pripravlja v spomin na več kot tristoletno rudarsko tradicijo kraja Mežica in v počastitev sv. Barbare – zavetnice rudarjev. Letošnje leto je bil že osemnajsti, ja pa prvič potekal na novi lokaciji, in sicer na platoju pred Narodnim domom Mežica.

Kulturni program so sooblikovali člani KD Pihalni orkester Rudnika Mežica in MPZ Mežiški knapi, pridružili pa so se tudi učenci in učenke Osnovne šole Mežica pod mentorstvom Polonce Bivšek, Gordane Potočnik ter Barbare Naveršnik Belhaima.

Ker je Barbarin sejem priložnost za ohranjanje in promo-

cijo rudarskih ritualov, je bil v okviru kulturnega programa prikazan »skok čez kožo«. Slednji sodi med najbolj znane rudarske običaje, s pomočjo katerega so se sprejemali novinci v knapovski stan. Skok čez kožo so rudarji začeli praznovati v 16. stoletju, da pa ta čudovita in zanimiva šega ne bi šla v pozabo, se ohranja tudi v Mežici. K skoku čez kožo so bili povabljeni nedavno izvoljeni člani občinskega sveta. »Rudarski izpit« so tako opravili Avgust Gerdej, Žana Avberšek, Luka Krof, Darja Maurič, Tatjana Smuk in Suzana Šumah.

Tursitično društvo Mežica se iskreno zahvaljuje soorgani-

zatorjem dogodka (Komunala Mežica, JKZ ND Mežica, Občina Mežica), vsem, ki so popestrili kulturni program (članom KD Pihalni orkester Rudnika Mežica, članom KD MPZ Mežiški knapi, OŠ Mežica, sodelujočim pri Skoku čez kožo), fotografoma (Miran Žlebnik in Uroš Grabner), Borisu Repniku ter vsem ponudnikom in obiskovalcem, ki so prireditev obiskali in vztrajali kljub slabemu vremenu.

Vesele božične praznike ter SREČNO 2023!

V imenu TD Mežica
Darja Komar

Foto: Miran Žlebnik

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

Občina Mežica je v okviru Evropskega tedna mobilnosti 21. 9. 2022 izvedla dva dogodka: predstavitev e-avtomobila Me-peleš in predajo v uporabo (dogodek je potekal pred občinsko stavbo na Trgu svobode 1 v Mežici) in otvoritev državne kolesarske povezave – R22 – odsek Mežica, dogodek je potekal pri info točki pri Pustnikovem jezu.

Občina Mežica je v okviru skupnega projekta LAS »Povezani za vse generacije« občin Mežiške doline in s sredstvi Evropskega

kmetijskega sklada za razvoj podeželja in RS vzpostavila sistem brezplačnih prevozov za starejše in invalide. V ta namen je kupila e-vozilo

in bo skupaj s prostovoljci omogočala brezplačne prevoze za občane, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v občini Mežica,

so dopolnili 65 let ali več let in so pomoči potrebna oseba, ki si sama ali s pomočjo svojcev in drugih bližnjih oseb (prijateljev, sosedov ...) ne more zagotoviti prevoza za potrebe opravljanja zdravstvenih storitev tudi, če je mlajša od 65 let.

Občani, ki potrebujejo tovrstno pomoč, lahko pokličejo vsak delovni dan, od ponedeljka do petka, od 7.00 do 13.00 na Občino Mežica ali posredujejo naročilo na mail občine: info@mezica.si.

Občina Mežica je skupaj z investitorjem Direkcijo RS za infrastrukturo na območju naselja Mežica, od križišča v Senčni vasi do Orešnikovega mostu uredila kolesarsko povezavo. Skupna dolžina kolesarske povezave znaša okoli 1.750 m.

Kolesarska povezava je razdeljena na tri odseke. Prvi odsek poteka od križišča v Senčni vasi do Roblekovega mostu, zgrajena sta nova dvopasovna kolesarska steza na desni strani obnovljene

ceste in nov pločnik za pešce na levi strani ceste, na novo je izgrajen most čez potok Šumc. Drugi odsek poteka od Roblekovega mostu po obstoječi Leški cesti na desnem bregu reke Meže in nato po Kopališki poti do Plaznika. Tretji odsek pa poteka od Plaznika po stari pešpoti ob Meži proti Orešnikovemu mostu. Pešpot je na novo asfaltirana v skupni dolžini 630 m in je namenjena kolesarjem.

Petra Praznik,
Občina Mežica

OTVORITEV CESTE NA LOM

V mesecu novembru se je v naselju Lom nad Mežico v uporabo predala celovito obnovljena lokalna cesta. Župan Občine Mežica g. Dušan Krebel je skupaj s tamkajšnjimi prebivalci slovesno prerezal trak in vsem uporabnikom zaželel srečno vožnjo.

Občina Mežica je v letih 2021 in 2022 izvedla celovito obnovo lokalne ceste na Lom (Mežica – Lom – Lokovica) v dolžini 3.300

metrov. V okviru investicije se je izvedla temeljita obnova cestnega telesa z asfaltno preplastitvijo vozišča, izvedle so se potrebne

podporno-oporne konstrukcije s kamnito-betonskimi zidovi in s postavitvijo varnostno-zaščitnih ograj.

Vrednost investicije je znašala preko 1,3 milijona eur. Pretežni del sredstev 1,05 milijona eur je občina uspela pridobiti od Ministrstva za okolje in prostor iz naslova sanacije naravnih nesreč.

Gradbena dela je izvajalo podjetje Gotovnik d.o.o. po projektni dokumentaciji in pod gradbenim nadzorom podjetja ISB d.o.o.

(odgovorni projektant in nadzornik g. Metod Krajnc).

Obnovljena cesta bo bistveno izboljšala prometno povezavo tamkajšnjim prebivalcem, istočasno pa predstavlja tudi zanimivo turistično panoramsko pot ter pomembno obvozno cesto v primeru zaprte regionalne ceste med Poljano in Mežico.

Prijetno in varno vožnjo!

Blaž Šaloven, Občina Mežica

ZAČETEK IZVAJANJA PROJEKTA

»»Protipoplavna ureditev reke Meže v Mežici««

Direkcija Republike Slovenije za vode je prepoznala pobudo Občine Mežice za protipoplavno ureditev reke Meže v Mežici v dolžini 900 m od pritoka Škratkovca do obstoječe brvi pri bivšem kopališču in izbrala izvajalca za gradnjo – podjetje Prohaus d.o.o. iz Dola pri Ljubljani za pogodbeno vrednost 4,4 milijona eur. Pogodbena vrednost naložbe predstavlja največjo investicijo v javno infrastrukturo na območju občine Mežica.

Izvedba vodnogospodarske ureditve reke Meže obsega izgradnjo protipoplavnih varovalnih opornih zidov, izgradnjo novega Roblekovega

mostu s cestiščem, ločeno kolesarsko stezo in pločnikom, znižanje nivelete struge mostu pri Cablexu in izvedbo delnih ureditev desnih pri-

tokov Meže (Kajzarjev potok sever in jug ter hudournik pri bivšem kopališču). Z realizacijo projekta, ki se bo začel izvajati v prvi polovici

leta 2023, se bo zagotovila poplavna varnost obstoječim stanovanjskim stavbam in industrijskim objektom in možnost širjenja naselitvenih objektov in nadaljnjega razvoja obstoječe industrijske cone.

Protipoplavno naložbo v več kot 90 % financirajo Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Republika Slovenija in Sklad za vode; v manjšem deležu Direkcija Republike Slove-

nije za infrastrukturo v višini 120.947,03 EUR in Občina Mežica v znesku 149.403,29 EUR.

Jana Horvat Tomaž,
Občina Mežica

PREPLASTITEV REGIONALNE CESTE **PROTI MEJNEMU PREHODU REHT**

Konec letošnjega leta se je uspešno zaključila investicija »Preplastitev regionalne ceste proti mejnemu prehodu Reht«.

Izvajalec VOC d.o.o. je izvedel celovito preplastitev vozišča, uredile so se bankine in brežine, postavile zaščitne odbojne ograje in postavila prometna signalizacija. Investicijo je na pobudo Občine Mežica financirala Direkcija RS za infrastrukturo, za kar je namenila 1,2 milijona eur. Z novo urejenim cestiščem v dolžini 1.825 metrov, od naselja Stržovo do državne meje z Republiko Avstrijo, smo v občini Mežica pridobili cestno infrastrukturo, ki bo prispevala k varnejši vožnji. Vsem uporabnikom ceste želimo varno vožnjo!

Peter Renner, Občina Mežica

Z MALIMI DEJANJI do velikih prihrankov

Na katerih področjih svojega življenja lahko z majhnimi ukrepi prihranimo največ energije in denarja? Na Inštitutu Jožef Stefan so pripravili prispevek, v katerem lahko preberete, kateri so ti ukrepi, kakšen prihranek nam prinesejo in koliko nas stanejo.

V začetku julija me je za energetske nasvete poklical dober prijatelj iz otroških let, ki je pred kratkim kupil staro enostanovanjsko hišo v Ljubljani. Denarja za energetske prenove ni ostalo kaj dosti. Trenutno se ogreva z zemeljskim plinom in za piko na i naj povem, da je prejel že drugi opomin dimnikarja o dotrajanem plinskem kotlu, ki ga je treba nemudoma zamenjati. Razlagal sem mu, kako zelo pomembno je najprej izvesti vse ukrepe učinkovite rabe energije (URE) in šele nato menjati ogrevalni sistem. Od tu naprej si najinega pogovora »o kuri ali jajcu« ni težko predstavljati.

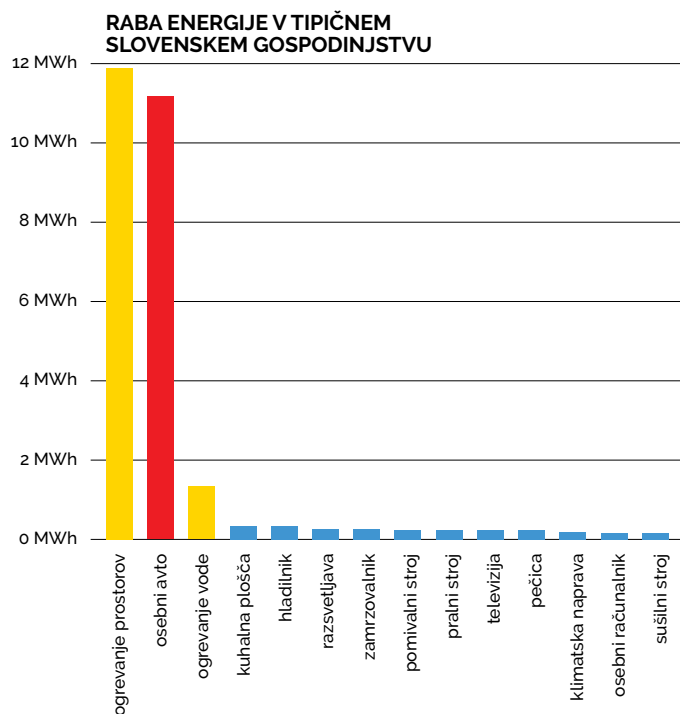
Posebna reč, ki mi je ostala v spominu, je, da je poznal praktično vse ukrepe URE, le prave teže jim ni pripisoval. Ko smo glede ukrepov bombardirani s tisoč in enim nasvetom, se namreč kaj hitro zgodi, da postanemo nekritični do njihovih učinkov, ali povedano z drugimi besedami, enako pozornost namenimo varčevanju pri uporabi telefona kot pri uporabi tople sanitarne vode. Ne zavedamo se, da pri ogrevanju sanitarne vode porabimo nekaj redov velikosti (nekaj 10-krat) več energije. Za polnjenje telefona namreč porabimo le toliko električne energije, kot če smo se pri odmerjanju vode za pripravo testenin uštel za manj kot en deciliter.

Prav zato danes za vsakega od treh tipično največjih porabnikov energije doma posebej omenjamo pet verjetno najpomembnejših malih dejanj. To so tista dejanja, lahko bi jih

imenovali mali ukrepi URE, ki ne stanejo veliko, zahtevajo pa spremembe naših navad in imajo sorazmerno velik učinek. Da bi jih lahko identificirali, si moramo najprej pogledati statistiko rabe energije v slovenskih gospodinjstvih in jo ustrezno »preslikati« v lastno življenje ali povedano drugače: če ne uporabljamo sušilnega stroja, z njim pač ne moremo prihraniti energije. Ne gre za iskanje grešnega kozla, gre za iskanje načina, kako lahko čisto vsak od nas na svoj način prispeva delež k zmanjšanju rabe energije in vzdržni prihodnosti.

IN KOLIKŠEN JE TA DELEŽ?

Številke si je najlažje predstavljati na tipičnem slovenskem gospodinjstvu, ki ga za potrebe tokratnega pisanja predstavlja 4-članska družina. Živijo v srednje varčnem stanovanju velikosti 100 m². Ogrevajo se z zemeljskim plinom. V prostoru vzdržujejo pozimi 22 °C, poleti pa klimatsko napravo uporabljajo po potrebi le kak mesec. Člani družine porabijo v povprečju 70 litrov vode na osebo na dan, od tega 18 litrov vroče vode, ogrete na 55 °C. Imajo en družinski avto, ki v povprečju porabi 5,6 litra dizelskega goriva na 100 km, na njegovem števcu pa se letno odvrta 20.000 km. V družini imajo vse velike gospodinjstvene aparate, vsak dan kuhajo na steklokeramični plošči, imajo pa tudi računalnik in klimatsko napravo. Pričakovana poraba energentov v opisani družini je 26 MWh po porabnikih, kot jih prikazuje slika 1.

Slika 1: Ocenjena letna raba energije v tipičnem slovenskem gospodinjstvu: rumena – poraba zemeljskega plina, rdeča – poraba dizelskega goriva, modra – poraba električne energije

S slike 1 lahko hitro razumemo, zakaj pozornost v tem članku usmerjamo zlasti na tri ključne porabnike: ogrevanje prostorov, mobilnost in pripravo tople sanitarne vode, vendar pa bi bilo zelo narobe kar posplošiti, da so drugi porabniki zanemarljivo majhni. Vrstni red priporočil za naše tipično slovensko gospodinjstvo je naslednji.

1. OGREVANJE PROSTOROV

PRIČAKOVAN PRIHRANEK 15–20 %

- Eden najpreprostejših in najpomembnejših ukrepov pri ogrevanju prostorov je znižanje temperature ogrevanih prostorov za 1 ali 2 °C. Seveda tega ne moremo storiti vedno in povsod, a nam takšen ukrep v osrednji Sloveniji lahko zniža rabo energije za približno 8 % za vsako stopinjo, ki jo znižamo.
- Ogrevamo le tiste prostore, ki jih uporabljamo.
- Ogrevalni sistem nastavimo na najnižjo temperaturo ogrevalnega medija, ki še ogreje prostore na nastavljeno temperaturo.

Da bi to lahko dosegli, moramo uporabiti vse radiatorje ogrevalnega sistema, na katere namestimo termostatske ventile in glave z nastavljen temperaturo prostora. S tem ko imamo večjo površino za oddajo toplote v prostor (več radiatorjev), se namreč lahko zniža temperatura ogrevalnega medija/sistema, kar poveča izkoristek ogrevalne naprave, še posebno če imamo kondenzacijsko plinsko peč ali toplotno črpalko. Intuitivni ukrep »varčevanja«, da v prostoru, ki ga ogrevamo, zapremo čim več radiatorjev, je napačen.

- Če imamo klimatsko napravo, preverimo, ali omogoča način ogrevanja. Naprava je namreč prav tako toplotna črpalka, ki je zelo učinkovita, kadar je temperaturna razlika med ogrevanim prostorom in okolico majhna, zato je zlasti v prehodnem (pomladnem, jesenskem) obdobju lahko zelo ugodna rešitev za ogrevanje ali dogrevanje.
- Stanovanje prezračimo nekajkrat dnevno: hitro, v nekaj minutah, in to »na prepih«. Če uporabljamo prezračevalno napravo, prostore prezračujemo z minimalno potrebno izmenjavo zraka.

2. MOBILNOST

PRIČAKOVAN PRIHRANEK 15–20 %

- Podobno kot ogrevanje prostorov je tudi uporaba osebnega avtomobila povezana z eno najintenzivnejših rab energije v tipičnem slovenskem gospodinjstvu, zato je prvi ukrep – zmanjšati število nepotrebno prevoženih kilometrov. V to je usmerjena tudi danes vse bolj uveljavljena možnost dela od doma. Na tem mestu posebej omenjamo tudi službene poti ali turistična potovanja z letalom, ki v tipičnem slovenskem gospodinjstvu (slika 1) niso upoštevana. Ta potovanja je prav tako treba zmanjšati na minimalno potrebno.
- Kadar je le mogoče in smiselno, namesto osebnega avtomobila uporabljamo javni prevoz ali druge načine prevoza (kolo, pešačenje). Pomenljiv je že podatek, da okoli 50 % poti v mestih opravimo z avtom na

razdaljah, manjših od 5 km.

- Na avtocesti znižamo hitrost vožnje na 110 km/h oziroma tako, da je varno, skladno s predpisi in da ne oviramo prometa. To za tisti čas vožnje lahko pomeni do približno 20 % manjšo porabo goriva.
- Če res ni nujno potrebno, klimatsko napravo v avtomobilu ugasnemo. Toliko bolj pomembno je to storiti pri starejših avtomobilih, saj tam vključena naprava ves čas deluje pri nazivni moči ne glede na nastavitve temperature v potniški kabini. Ugasnjena naprava lahko prihrani do 0,5 litra goriva na 100 km.
- Strešne nosilce odstranimo takoj, ko jih nehamo uporabljati za prevoz tovora (koles, strešnega kovčka, smuči ...).

3. OGREVANJE VODE

PRIČAKOVAN PRIHRANEK 15–20 %

- Tretji tipično največji porabnik energije doma je priprava tople sanitarne vode. Da bi razumeli, kako zelo energetsko intenzivno je ogrevanje vode, naj povemo, da za pripravo 1 litra čaja porabimo približno toliko električne energije, kot bi jo potrebovali, če bi avto omenjene družine dvignili na vrh 30 m visoke stolpnice. Kdo bi si mislil, 1 liter čaja. Tukaj so

naslednja mala dejanja najpomembnejša:

- Redkeje se kopajmo, namesto tega se prhajmo z navadno prho. Oprhamo se hitro, brez namakanja. Skozi ročko prhe takrat dobesedno odteka 20 kW, kar je veliko več, kot so nazivne toplotne izgube velike stanovanjske hiše. Minuta prhanja v povprečju pomeni porabo 10 litrov vode in 0,3 kWh akumulirane energije. Prha ni ravno primeren kraj za iskanje navdihov ...
- Za spiranje in splošno uporabo pazimo, da namesto tople vode uporabljamo hladno vodo.
- Odpravimo morebitno puščanje. Čeprav se dandanes opazi redkeje, pa je pol ure puščanja na strani tople vode, ki se s kapljico na sekundo zdi zanemarljivo majhno, primerljivo s porabo električne energije za enkratno polnjenje telefona.
- Na pipe namestimo perlatorje. To so tiste mrežice na izstopu iz pipe, kjer se rad nabira vodni kamen. Nič posebnega ne počno, razen tega da vodi primešajo zrak v homogeno zmes, zaradi česar si lahko umijemo roke in učinkovito splakujemo posodo z občutno manjšim pretokom. Pa saj to je njihov glavni namen – zmanjšati porabo (tople) vode. Porabo pa zmanjšamo tudi, kadar pipo zapremo, če vode ne

potrebujemo, na primer med ščetkanjem zob ali kuhanjem.

- Znižamo temperaturo akumulirane tople vode v zalogovniku. Z nižjo temperaturo je učinkovitost grelne naprave za pripravo tople sanitarne vode višja, hkrati pa se zmanjšajo tudi toplotne izgube zalogovnika in celotnega sistema.

Od vseh naštetih malih dejanj sta namestitvev termostatskih ventilov in glav na radiatorje in namestitvev perlatorjev na pipe finančno najdražja. Okvirni strošek prvega je pribl. 30 evrov/radiator, strošek drugega pa pribl. 1 evro/pipo. Zanimivo je, da ta dva ukrepa ne zahtevata spremembe naših navad, vsi drugi ukrepi, ki ne stanejo nič, pa od nas terjajo vsaj malo muje. Pa saj tako je v življenju – brez muje se še čevelj ne obuže.

V projektu LIFE IP CARE4CLIMATE se med drugim ubadamo tudi s tem, kako se najbolj učinkovito približati različnim ciljnim skupinam. Zavedati se moramo, da k ukrepom URE

posameznika ženejo različni vzroki – med njimi so najpomembnejši finančni motivi, energetska revščina, zavest in odgovornost do podnebja in okolja. Nekaterih razpoložljivi argumenti še niso prepričali in čakajo na boljša pojasnila, še vedno pa je nerazumljivo velik del takih, ki se jih zniževanje emisij in rabe energije preprosto ne tiče in ob tem navajajo različne argumente. Njim zgornje pisanje ni bilo namenjeno, vsem drugim pa, upamo, v veliko korist in sprostitev ob kakšni hudomušnici.

In če sklenem s prijateljem iz otroštva: odločil se je za zamenjavo ogrevalnega sistema s toplotno črpalko, ki pokrije toplotne izgube neobnovljene hiše. Čez kakšno leto ali dve bo ta naprava bistveno prevelika, da bi lahko delovala optimalno, in takrat bomo iskali najboljšo mogočo rešitev. A vse to prihranimo za naslednje pisanje, do takrat pa le pogumno »Z MALIMI DEJANJI DO VELIKIH PRIHRANKOV«.

IJS, LIFE IP CARE4CLIMATE

Z MALIMI DEJANJI do velikih prihrankov PRI KUHANJU

Ob vse večjih podražitvah energentov se vedno več gospodinjstev sprašuje, kako prihraniti pri energiji.

Čeprav se zdi, da lahko posamezno gospodinjstvo privarčuje le malo energije, raziskave kažejo, da ni tako. Privarčujemo lahko pri ogrevanju prostorov, razsvetljavi in pri vseh gospodinjstevskih opravilih. Tudi vsakodnevna priprava hrane terja znatne količine energije, zato v prispevku podrobneje spregovorimo o možnostih za prihranke pri kuhanju in zakaj je pomembno, da poznamo vsebino novih energijskih nalepk, ki nam povedo, koliko energije

porabi posamezen gospodinjstevski aparat in koliko lahko v gospodinjstvu prihranimo s pravilno izbiro le-teh.

Pri kuhanju največkrat uporabljamo vodo. Pomembna lastnost vode je, da je pri normalnih pogojih ne moremo segreti na višjo temperaturo od vrelišča (100 °C). Z intenzivnejšim gretjem povzročimo le burnejše vretje, hrana pa se med burnejšim vretjem ne bo prej skuhalo.

Izgube energije zaradi izparevanja vode lahko delno zmanjšamo tako, da posodo pokrijemo. To lahko storimo med kuhanjem in tudi pred zavretjem vode.

V posodah, ki jim po domače pravimo ekonomlonci, se zaradi vodne pare poveča tlak, zato lahko voda vre pri višji temperaturi in hrana se tudi prej skuha. Tako privarčujemo do polovico potrebne energije za kuhanje.

KAJ LAHKO TOREJ STORIMO, DA PRIHRANIMO ENERGIJO?

Pomembno je vedeti naslednje:

- Količina vode za kuho naj ne bo po nepotrebnem prevelika, saj je hrana, kuhana v manjši količini vode, okusnejša.
- Kuhamo v pokritih posodah.
- Kadar je le mogoče, uporabimo ekonomlonec.
- Ko voda zavre, zmanjšajmo moč kahalne plošče oziroma plinskega gorilnika do točke, ko voda še vedno vre.
- Hrana je okusnejša, če je ne razkuhamo. S skrajšanjem časa kuhanja varčujemo z energijo in svojim časom.

Običajno na našo odločitev pri nakupu štedilnika ali pečice vpliva predvsem cena, kar pa ni vedno najugodnejša rešitev. Ob nakupu ne bi smeli pozabiti na stroške za energijo, ki nam jih bo prinesla slabo izolirana pečica ali pa kahalna plošča s slabim izkoristkom.

KAJ MORAMO VEDETI O KLASIČNEM ELEKTRIČNEM ŠTEDILNIKU?

Izkoristek navadnih električnih plošč ne presega niti 50 odstotkov, izgubljena toplota se porazgubi po drugih delih štedilnika, pravimo, da pobegne mimo loncev. Druga značilnost klasičnih grelnih plošč je groba nastavitvev njihove temperature. Tipično lahko izbiramo le med tremi ali štirimi stopnjami grelne moči. Na kaj moramo biti pozorni oziroma kako ravnamo?

- Velikost kahalne plošče vedno izberemo glede na premer naše posode. Majhna posoda na veliki plošči pusti neizkoriščen obod, od koder energija uhaja v zrak.
- S kuhanjem v pokriti posodi lahko zmanjšamo porabo električne energije tudi do trikrat.
- Kuhalno ploščo izklopimo nekaj minut pred koncem kuhanja, saj je v plošči dovolj toplote, ki nam bo hrano skuhala do konca.

KAJ MORAMO VEDETI O PEČICI?

Če smo električne kahalne plošče obsodili kot velike porabnike energije, lahko povsem enako trdimo za klasične pečice.

Za varčno in smotrnejšo rabo pečic bi morali vedeti predvsem naslednje:

- Pri pečicah, ki so dlje časa v uporabi, je dobro preveriti tesnjenje vrat.
- Kupujemo pečice z dobro izoliranimi stenami in večplastnimi stekli na vratih.
- Vrata pečice med peko odpremo čim manjkrat.
- Če imamo v pečici na razpolago ventilator, ga uporabljamo čim pogosteje.
- Če je le mogoče, pecimo več jedi hkrati.
- Za odtajevanje zmrznjenih jedi raje uporabimo mikrovalovno pečico, če jo le imamo.
- Električno pečico izklopimo vsaj 10 minut pred koncem peke, saj je v njej dovolj zraka, ki bo jed spekel do konca.
- Jedi raje pogrevajmo na kahalnih ploščah, kot v klasičnih pečicah, še boljše v mikrovalovnih pečicah.

KAJ JE DOBRO VEDETI O MIKROVALOVNIH PEČICAH?

V njih peka poteka s pomočjo mikrovalov, ki zanihajo molekule vode in tako povečajo temperaturo jedi. Pri tem ostanejo vse snovi, ki ne vsebujejo vode, hladne. To pomeni, da se v mikrovalovni pečici posoda ne segreva. Pri

tem načinu segrevanja je potrebno veliko manj energije za peko in pogrevanje hrane ter pripravo toplih napitkov kot v klasičnih pečicah.

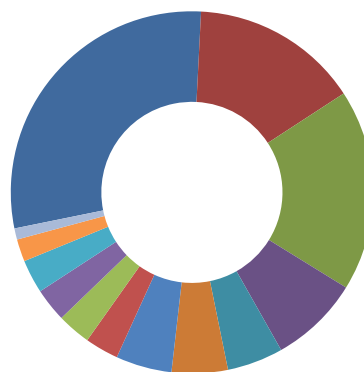
PRIMERJAVA RAZLIČNIH APARATOV ZA KUHANJE IN PEKO

Prostor v pečici bomo najbolje izkoristili, če v njej pečemo več jedi hkrati. Kozarec vode bomo do vrenja najbolj učinkovito segreti v mikrovalovni pečici ali grelniku vode. Za kuhanje testenin ali zelenjave je priporočljivo, da vodo segrejemo v grelniku vode ali mikrovalovni pečici, potem to vodo prelijemo v posodo. Podatki v primeru pogrevanja enolončnice in kuhanja kaše kažejo, da je najučinkovitejši način raba mikrovalovne pečice. Če primerjamo rabo štedilnikov, ugotovimo, da je raba energije indukcijskega štedilnika nižja od klasičnega električnega štedilnika.

Gospodinjstva si danes težko predstavljamo brez gospodinjskih aparatov, energija, ki jo pri vsakodnevem delovanju porabijo, pa predstavlja pomemben delež v skupni porabi

energije. Zaradi tega je pomembno, da pri nakupu novega gospodinjskega aparata razmislimo o nakupu varčnega. Pri tem nam lahko pomaga energijska nalepka, ki je enostaven grafični prikaz najpomembnejših podatkov o rabi energije in drugih standardiziranih podatkov za posamezne gospodinjske aparate. Da bi se lažje odločili za nakup varčnega gospodinjskega aparata, pa je pomembno poznati njeno vsebino.

Ministrstvo za infrastrukturo, LIFE IP CARE4CLIMATE

ogrevanje prostorov	15%
ogrevanje vode	18%
kuhanje	8%
hladilnik	5%
razsvetljava	5%
zamrzovalnik	5%
pomivalni stroj	3%
pralni stroj	3%
televizija	3%
klimatska naprava	3%
osebni računalnik	2%
sušilni stroj	1%
drugo	29%

Slika 1: Končna poraba energije po namenih, 2019

TERMOSTATSKI VENTILI

1 °C razlike pomeni 6% prihranka

Z znižanjem temperature v prostoru za 1 °C lahko letno prihranimo do 6%, tudi brez večjih investicij in z učinkovitim ravnanjem pa celo do 30% energije za ogrevanje.

Nastavitev zelene temperature v hiši ali stanovanju je pogoj za dobro počutje. Znižanje temperature, ko nas ni doma, ali znižanje temperature v prostoru, ki ga le občasno uporabljamo, sta primera ukrepov, ki lahko prinesejo znatne prihranke.

Samo centralno uravnavanje temperature ne zagotavlja zelene temperature v posameznih prostorih. To nam omogočajo termostatski ventili in njihova pravilna uporaba. Veliko gospodinjstev pa ima še vedno navadne ventile in to kljub relativno nizkemu strošku in veliki učinkovitosti termostatskih.

Termostatski ventil je zelo pomemben del ogrevalnega sistema, s katerim izvajamo lokalno uravnavanje ogrevanja. Omogoča nam prilagoditev delovanja ogrevalnih naprav trenutnim potrebam po toploti. S tem dosežemo, da v prostor po radiatorju dovedemo le toliko energije, kolikor je potrebujemo. Z vgradnjo termostatskih ventilov lahko prihranimo do 20 odstotkov energije.

Na nastavitev temperature vpliva več dejavnikov. Med najpomembnejše vsekakor spada namembnost prostora, ki ga ogrevamo. V dnevni ali otroški sobi so temperature okoli 20–22 °C, v spalnici ali na hodniku okoli 18 °C in v kopalnici okoli 24 °C. Nastavitev temperature v prostoru je odvisna tudi od uporabnikov, njihovega razpoloženja, zdravstvenega stanja, starosti in aktivnosti.

Z navadnimi radiatorскими ventili, prepoznamo jih po tem, da na glavi nimajo številčk, ni mogoče nastaviti temperature. Ko je ventil zaprt, pretoka skozi radiator ni, ko ga nekoliko odpremo, je pretok skozi ventil stalen in se radiator hitro ogreje. Pretok se tudi po doseženi temperaturi v prostoru ne zmanjša. Posledica je povišanje temperature prostora in s tem povišanje stroškov ogrevanja.

Klasični analogni termostatski ventili delujejo brez pomožne energije. V zadnjih letih se uveljavljajo tudi elektronski termostatski ventili, ki omogočajo nastavitev temperature

po tedenskem programu. Tako lahko uporabnik nastavi različno temperaturo prostora za posamezni dan v tednu in del dneva, na primer zjutraj 20 °C, čez dan 18 °C in popoldan, ko se vrne v stanovanje, znova 20 °C. Elektronske termostatske glave imajo več funkcij, med drugim lahko ugotavljajo, kdaj želimo prezračiti stanovanje z odpiranjem oken. V tem primeru termostatska glava zazna, da se je temperatura nenadoma hitro znižala, in ventil zapre. Ne glede na število funkcij, ki jih nudi, pri izbiri ne smemo pozabiti na to, da mora biti elektronska termostatska glava preprosta za uporabo za vse uporabnike.

Za učinkoviti prenos toplote iz radiatorja v prostor je pomembno, da se grelno telo ne zakriva z zavesami ali pohištvom in da se nanj ne polagajo predmeti, ki bi ovirali pretok zraka.

Med najučinkovitejšimi ukrepi za varčno rabo energije so poleg vgradnje termostatskih ventilov tudi nekateri stroškovno nezahtevni ukrepi, ki jih lahko izvedemo sami. To

so tesnjenje oken in vrat ter izolacija cevovodov v neogrevanih prostorih in kotlovnici. Ti ukrepi imajo od nekdanj kratko vračilno dobo, z dvigom cen energentov v zadnjem času

pa se je njihov pomen še povečal.

Za dodatne informacije vam priporočamo obisk najbližje pisarne svetovalnice ENSVET,

kjer vam bomo pomagali z brezplačnim svetovanjem.

Davor Kravanja,
energetski svetovalac
EKO SKLAD, j. s., ENSVET

Z ENERGIJO LAHKO VARČUJEMO **tudi v prometu**

Promet je eden izmed najpomembnejših virov emisij toplogrednih plinov, saj predstavlja kar četrtno skupnih emisij v Evropski uniji in ima mnoge škodljive posledice za okolje, prostor, družbo in gospodarstvo.

V letu 2017 je bilo po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije 12 odstotkov vseh z avtomobilom opravljenih poti krajših od enega kilometra, 30 odstotkov krajših od dveh in pol kilometra in kar 45 odstotkov krajših od

pet kilometrov. Skupno kar dva milijona kilometrov, ki jih lahko povprečni prebivalci opravimo peš ali s kolesom. Na ta način bi lahko za skoraj polovico zmanjšali število vseh poti, opravljenih z avtomobilom, s tem pa prihranili

energijo in denar ter močno zmanjšali škodljive vplive prometa na okolje in družbo.

Motoriziran promet je namreč krivec za številne neljube učinke. Je eden glavnih virov toplogrednih plinov, zaradi

katerih se na naših cestah kuhajo podnebne spremembe. Je vir prometnih nesreč, povzroča hrup in neprespanske noči, onesnažuje zrak, kar povzroča prezgodnjo umrljivost, razvoj bolezni srca in ožilja, pljučnega raka, sladkorno bolezen in astmo ter nasploh znižuje kakovost življenja.

Raziskave še kažejo, da smo prebivalci Slovenije zelo obremenjeni s stroški prevoza, saj jim namenimo kar 17 odstotkov vseh odhodkov, to pa nas uvršča močno nad povprečje v Evropski uniji. Zanimariti ne gre niti dejstva, da mobilnostne navade prebivalstva najhitreje občuti prav lokalno okolje.

Zaradi vseh omenjenih razlogov pravimo, da avto že dolgo ni več v modi. Z vidika zanesljivosti, varnosti, finančne dostopnosti in manjšega vpli-

va na okolje sta javni potniški promet in aktivna mobilnost boljše izbira. Aktivne oblike mobilnosti, kot sta hoja in kolesarjenje, pa poleg številnih prednosti za naše zdravje in dobro počutje predstavljajo tudi najcenejšo in energetske varčno obliko premikanja.

Z izbiro trajnostnih oblik mobilnosti tako zmanjšamo negativen vpliv na okolje in lastno zdravje, preprečimo izrabo prostora, ohranimo več zelenih na račun asfaltiranih površin in prihranimo energijo ter denar, ki ga moramo nameniti za mobilnost.

KAKO LAHKO PRAV VSAK POSAMEZNIK PRIPOMORE K ZMANJŠANJU PORABE ENERGIJE V PROMETU, BOLJŠI DRUŽBI IN OKOLJU TER HKRATI PRIHRANI? MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO SVETUJE NASLEDNJE:

Z zmanjševanjem števila poti

Razmislimo, ali je naša pot z osebnim avtomobilom nujna. Avto, ki stoji v gneči, namreč porabi več, zato se je smiselno izogniti prometnim konicam.

Razmislimo tudi, ali lahko združimo različne poti in jih opravimo naenkrat. Tako bo avto uporabljen manjkrat, to pa pomeni, da bodo enake obveznosti opravljene z manj stroški.

Z zmanjševanjem števila poti do 2 km

Razmislimo o nujnosti vožnje na kratke razdalje do enega, dveh in petih kilometrov. Kratke poti do dveh kilometrov lahko opravimo peš, razdalje do pet ali deset pa premagamo s kolesom ali javnim potniškim prometom. Poleg

tega lahko v dveh kilometrih hoje ali kolesarjenja v službo mimoidočim podarimo veliko nasmehov in hkrati prihranimo 46 litrov goriva na leto.

S promocijo aktivnega prihoda na delo

Delodajalci lahko trajnostno mobilnost spodbujajo z enostavnimi ukrepi, kot so na primer uvedba gibljivega delovnega časa, možnost dela od doma, spodbujanje aktivnega prihoda na delo, ureditev prostorov za prhanje, postavitve pokritih kolesarnic, spodbujanje skupnih voženj ali uvedba organiziranega prevoza.

Hoja in kolesarjenje blagodejno vplivata na počutje zaposlenih. Aktiven prihod v službo bo poskrbel za več kisika v krvi, kar bo ugodno vplivalo na njihovo zbranost in učinkovitost.

Z uporabo javnega potniškega prometa (JPP)

Raziščimo vozne rede vlakov, avtobusov, prevozov na klic in drugih oblik JPP ter preverimo, ali jih lahko morda med seboj združimo. Vožnja z JPP je lahko tudi priložnost za pogovor s prijatelji ali sopotniki, odgovarjanje na elektronsko pošto, branje, počitek ali druge aktivnosti, ki jih med vožnjo avtomobila ne moremo opraviti. Presenečeni bomo nad količino časa, denarja in energije, ki jo lahko prihranimo na ta način.

Vožnja z JPP je energetske varčna in cenovno ugodna, zato se tudi izlete izplača načrtovati z uporabo JPP. Ob koncih tedna do vključno 30. 6. 2023 namreč velja na vse enotne vozovnice v medkrajevnem avtobusnem in domačem železniškem prometu 75-odstotni popust za vse uporabnike.

S sopotništvom

S sopotništvom se stroški prevoza razdelijo med potnike in posameznika manj obremenijo. Tako se lahko izognemo tudi stroškom parkirnin, pa še pot je kratkočasnejša in bolj sproščujoča.

Z varčnejšo vožnjo

Z varčno vožnjo avtomobila zmanjšamo porabo goriva in s tem znižamo stroške mobilnosti. Obstaja več načinov za varčno vožnjo:

- Zmanjšanje hitrosti: vožnja pri 100 km/h na avtocesti zniža rabo energije in s tem povezane stroške za 10–15 odstotkov v primerjavi z vožnjo pri 130 km/h. Poleg tega s hitro vožnjo privarčujemo le 10 minut na 100 km, v zrak pa izpustimo kar 80 odstotkov več CO₂, kar je skrb vzbujajoče tudi z okoljskega vidika.
- Manjša obtežitev vozila: manj kot je vozilo obteženo, bolj bo vožnja varčna. Vsakih dodatnih 50 kilogramov

namreč poveča porabo goriva za dva odstotka. Pomemben je tudi način shranjevanja prtljage – prtljaga v prtljažniku namesto na strehi je bistveno pametnejši in varčnejši način njenega prevoza.

- Klimatska naprava: ta poviša porabo goriva za do 12 odstotkov, zato se je smiselno odpovedati njeni uporabi, kadar ta ni nujna.

Koliko avtomobilov imeti v gospodinjstvu oziroma ali je lastništvo osebnega avtomobila nujno?

Razmislimo, ali naše gospodinjstvo zares potrebuje avto oziroma več kot en avto. Vedno več urbanih naselij je namreč opremljenih s sistemi za izposojlo koles in sistemi za izposojlo avtomobilov. Z uporabo teh sistemov se znebimo skrbi, ki pritičejo uporabi lastnega avta. Ta namreč ne predstavlja zgolj stroška nakupa in goriva, temveč tudi strošek rednega vzdrževanja in zavarovanja.

Izberimo trajnostno mobilnost, saj s tem prispevamo k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, čistejšemu zraku v mestih, večji kakovosti bivanja, javnemu zdravju in socialni pravičnosti.

LIFE IP CARE4CLIMATE,
Ministrstvo za infrastrukturo

EUROPE DIRECT KOROŠKA JE NAZAJ!

V mesecu oktobru smo ponovno vzpostavili informacijsko točko Europe Direct Koroška, ki jo pri A.L.P. Peca gostimo že od leta 2005. V Sloveniji je, poleg našega, še 6 kontaktnih centrov Europe Direct, medtem ko jih je po Evropi že več kot 480.

Mreža Europe Direct je eno glavnih orodij Evropske komisije, s katerim se dejavno in stalno povezuje z državljani na regionalni ravni in s tem

prispeva k boljšemu razumevanju delovanja Evropske unije. Pomembna naloga točke je predvsem prepoznavanje vidikov politike Evropske

unije, ki so pomembni za lokalne potrebe in zanimanja.

Pripravljamo različna koristna izobraževanja, debate, okro-

EUROPE DIRECT

Koroška

gle mize in delavnice na področjih, ki jih ponujajo različne evropske mreže. Poleg tega imamo dobro založene police z različnimi aktualnimi publikacijami, v katerih lahko najdete odgovore na vprašanja glede študija in dela v tujini, o pravicah državljanov, različne informacije v zvezi z EU, prav tako pa so lahko te publikacije kvaliteten učni pripomoček za šole in posameznike, ki jih

evropska politika in njeno delovanje zanima.

Zavedamo se, da če želimo do ljudi, moramo med njih, zato smo v mesecu oktobru pripravili promocijske dogodke v vseh treh dolinah naše Koroške – odpravili smo se v MKC Slovenj Gradec, v Marenberški MKC Radlje ob Dravi in v KD Črna na Koroškem. Za obilo smeha sta poskrbela stand-up komika Gašper Bergant in Tin Vodopivec, glasbeni del dogodka pa sta pričarala koncerta glasbenih skupin Hedera Vento in Dimme s komorno zasedbo. Na dogodkih so obiskovalci preizkusili svoje znanje o EU in izbirali med privlačnimi nagradami. Prav tako so bile na dogodku na voljo publikacije Evropske Unije.

V mesecu novembru smo v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem organizirali predavanje Matjaža Levičarja, z naslovom Brez čebel ne bo življenja. Čebele so eden najpomembnejših oprasovalcev, ki zagotavljajo prehransko varnost, biotsko raznovrstnost, trajnostno kmetijstvo in so pomemben doprinos k blažitvi podnebnih sprememb ter ohranjanja okolja. Za prijetno glasbeno popestritev je poskrbela Ditka.

Pripravljamo še veliko zanimivih dogodkov, zato vas vabimo, da nas spremljate na naših družbenih omrežjih, hkrati pa vas vabimo na informacijsko točko Europe Direct Koroška!

Alp Peca

Koroška mreža podpornega okolja za mlade, KOR-NET

REGIONALNO POVEZOVANJE IN NORVEŠKA SREDSTVA ZA BOLJŠO PERSPEKTIVO KOROŠKE MLADINE: MLADI ZA MLADE

Osrednji razvojni problem Koroške je ohranjanje poseljenosti in preprečevanje bega možganov v sosednja regionalna središča, tudi tista onkraj državne meje. S finančno podporo norveškega mehanizma se

problema lotevamo člani ekipe projekta KOR-NET, ki jo sestavljajo tri koroške mladinske organizacije (Mladinski center Dravograd, Koroški mladinski kulturni center Kompleks Ravne in Mladinski kulturni center

Slovenj Gradec), Območna obrtno podjetniška zbornica Ravne, kot predstavnica gospodarstva, razvojno podjetje A.L.P. Peca ter partnerska organizacija Bjerkaker LearningLab z Norveške.

Povezovanje mladinskih organizacij za kakovostnejše življenjske in delovne razmere mladih

Projekt smo začeli izvajati junija 2022, formalno pa ga bomo zaključili aprila 2024. Na krilih tesnega povezovanja in aktivnega sodelovanja želimo partnerji iz vseh treh koroških dolin stkati močno regijsko mrežo podpornega okolja za mlade ter tako dati mladinskemu sektorju na Koroškem nov zagon in vsebine, ki se bodo obdržale tudi po zaključku projekta.

S projektnimi aktivnostmi ustvarjamo podlago za dolgoročnejske učinke projekta: povezano in medsebojno prepleteno podporno okolje za mlade na Koroškem, ki vključuje mladinske organizacije in društva, izobraževalne ustanove, podjetniški sektor, odločevalce na lokalni in regionalni ravni ter ostale

deležnike, ki soustvarjajo razmere za življenje in delo mladih v regiji.

Naloga KOR-NET-a bo torej (so)oblikovanje dovolj kakovostnega življenjskega in delovnega okolja, ki bi mlade po zaključku izobraževanja zadržalo v domači regiji, vanjo pa mogoče privabilo celo mladino od drugod. Pri tem nam bodo v pomoč primeri dobrih domačih in tujih praks na področju mladinskega dela in organiziranja, ki jih bomo izdali tudi v obliki priročnika – Modela aktivne participacije mladih. Priročnik, ki bo namenjen odločevalcem na vseh ravneh, bodo soustvarjali mladi Korošci, saj bomo izvedli vrsto delavnic in pogovorov in s tem mladini dali možnost, da pove, kaj na Koroškem manjka in česa si želijo. Zato mlade vabimo, da se nam pridružijo na delavnicah »Eri jamrat, pa povej, kaj bi rad ...«.

Koroška mladina si lahko od projekta obeta tudi svojo spletno platformo – Virtualni mladinski inkubator Koroške. Tako bodo na enem mestu zbrane vse informacije, ki jih mladi potrebujejo za življenje in kariero. Prav tako bo na območju regije opremljenih 13 delovnih postaj oz. info točk, ki bodo zagotavljale tehnično in informacijsko podporo mladim pri njihovih aktivnostih na različnih področjih. Delovne postaje bodo opremljene z računalnikom, multifunkcijsko napravo (tiskanje, kopiranje, skeniranje) in ostalo pisarniško opremo ter dostopom do interneta.

V okviru programa »Aktivni mladi – večine za življenje in kariero«, ki ga bomo izvajali partnerji, bomo mladim ponudili vsebine, ki jih potrebujejo za življenje ali jim bodo koristile v poslovnem svetu, pri vstopu na trg dela,

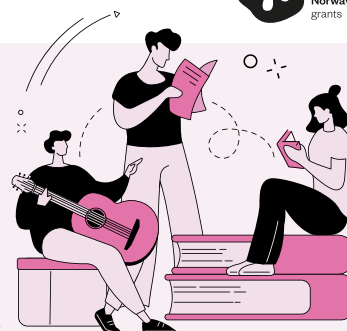
razvoju kompetenc itd. Program bomo uresničili v obliki delavnic/predavanj/usposabljanj/dogodkov, pa tudi v okviru osmih vikend taborov za mlade z različnimi temami.

Končni cilj vseh teh aktivnosti je opolnomočenje mladih za lažji prehod v odraslost ter prevzemanje odgovornosti do svojega lokalnega okolja, tako v poklicnem življenju kot v procesih odločanja.

KOR-NET pa je namenjen tudi izobraževanju mladinskih delavcev. Ideja je čim tesneje povezati organizacije in posameznike, ki delujejo na mladinskem področju, z uporabniki, gospodarstvom in širšo lokalno skupnostjo. Le s sistematičnim mladinskim delom in kontinuiranim sodelovanjem z vsemi deležniki, pa tudi z opolnomočenjem mladih ter njihovo večjo aktivacijo bomo storili korak naprej v smeri boljše perspektive za mlade na Koroškem.

Projektu in aktivnostim pa lahko sledite na Facebooku pod imenom Koroška mreža podpornega okolja za mlade in na Instagramu: kornet_koroska. Vse kepce na kupu!

Viktorija Barbič,
A.L.P. PECA d.o.o.

Koroška mreža podpornega okolja za mlade

KOR-NET

Partnerski projekt

KDO SMO?

KOR-NET soustvarjajo A.L.P. Peca, Območna obrtno-podjetniška zbornica Ravne na Koroškem, tri mladinske organizacije – MC Dravograd, KMKC Kompleks in MKC Slovenj Gradec – ter norveški partner, Bjerkaker LearningLab.

Norveški finančni mehanizem

KDO NAS PODPIRA?

Projekt, ki bo potekal od junija 2022 do aprila 2024, sofinancira Norveška prek Norveškega finančnega mehanizma (Norway Grants); nacionalni nosilec razpisa je Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Osrednji cilj projekta

KAJ ŽELIMO DOSEČI?

Utrditev podpornega okolja za mlade na Koroškem in zmanjševanje bega možganov – v sodelovanju z mladimi želimo sooblikovati kakovostno okolje za življenje in delo, v katerega se bodo po zaključku izobraževanja z veseljem vrnili ali se vanj priselili od drugod.

Vsebina projekta

ZA KAJ SI PRIZADEVAMO?

Izenačitev možnosti za vse mlade v regiji, tudi tiste z demografsko ogroženih območij; dvig nivoja aktivne participacije mladih v javnem življenju; opolnomočenje mladih za samozavestnejši nastop na trgu dela in aktivno državljanstvo.

Načini delovanja

KAKO BOMO IZVAJALI PROJEKT?

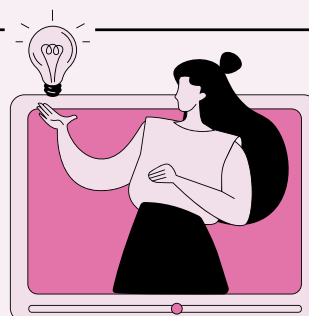
Intenzivno sodelovanje med organizacijami podpornega okolja za mlade in usmerjeno povezovanje s podjetniškim svetom in izobraževalnimi ustanovami; medsebojno obveščanje o aktivnostih prek različnih kanalov; vključevanje lokalnih odločevalcev in nudenje podpore mladim pri aktivnejšem sodelovanju v demokratičnih procesih; izobraževalne, svetovalne, mreženjske ipd. aktivnosti (delavnice, tabori, seminarji itd.) za mentorsko delo z mladimi ter razvoj mehkih veščin in podjetniških kompetenc.

Rezultati projekta

KAJ LAHKO OD PROJEKTA PRIČAKUJEJO MLADI?

Vzpostavitev virtualnega mladinskega inkubatorja Koroške – spletnega stičišča (platforme) za mlade; postavitev skupno 13 informacijskih točk oz. mladinskih delovnih postaj po regiji; zasnova modela aktivne participacije mladih – zbornika dobrih praks na področju mladinskega dela; organizacija delavnic, taborov, dogodkov mreženja s strokovnjaki, odločevalci, podjetniki ipd.

»V sodelovanju z mladimi želimo sooblikovati kakovostno okolje za življenje in delo, v katerega se bodo po zaključku izobraževanja z veseljem vrnili ali se vanj priselili od drugod.«

DELAVNICE IN DISKUSIJSKI VEČER NA TEMO: MLADINSKI PROSTOR V NAŠI OBČINI

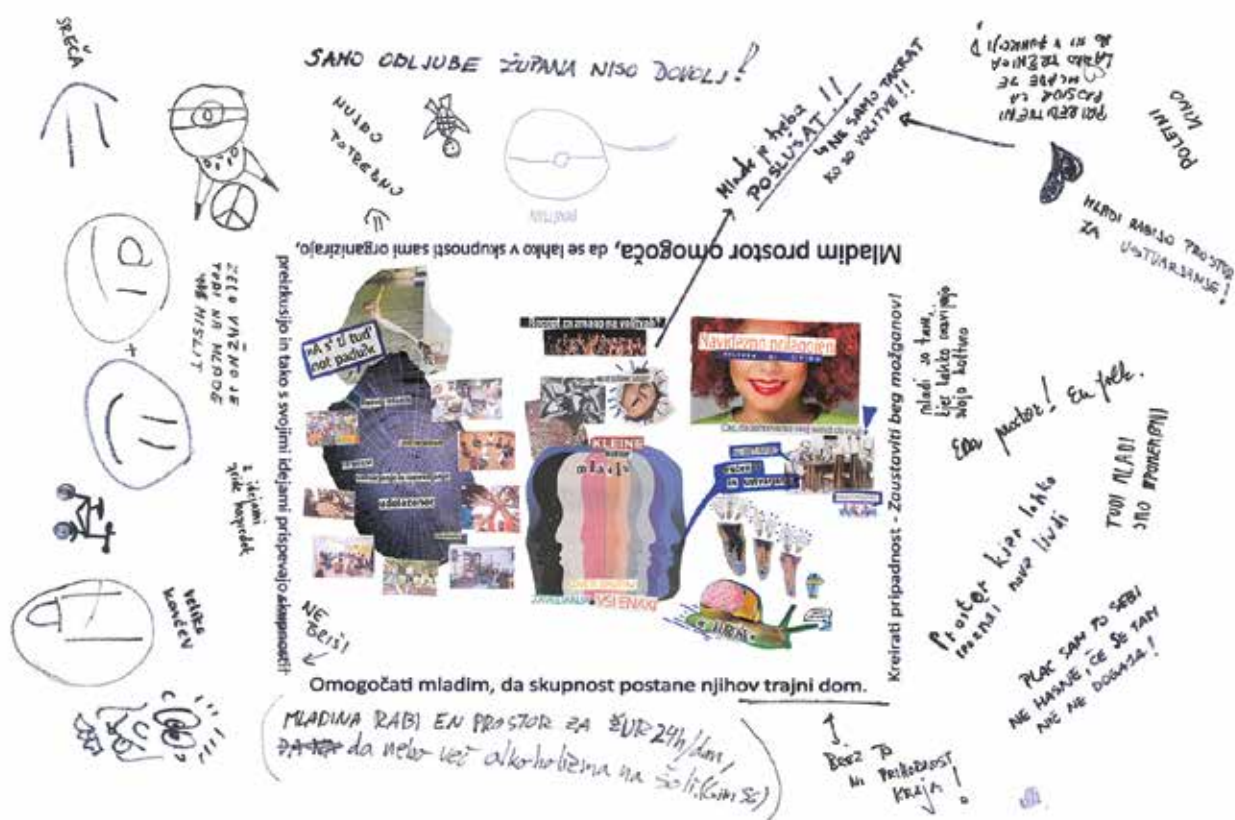
V letošnjem jesenskem času smo člani društva MD Kulturna kibla organizirali dve akciji, ki sta bili namenjeni izpostavljanju mladinske problematike. Prvi dogodek je temeljil na interakcijski delavnici 'A smo za mlad plac?', ki je bila organizirana v sodelovanju s kulturnim društvom raum AU. Na delavnici smo izdelali kolaže na temo mladinski prostor in ob tem razmišljali, kje konkretno bi lahko v Mežici mladi uporabili prazne prostore za svoje. Likovne izdelke v tehniki kolažev smo 24. septembra 2022 predstavili na tržnici v Mežici, kjer smo zbirali mnenja in kritike sokrajanov in sokrajank.

Kolaže smo javno predstavili na našem drugem dogodku, ki smo ga organizirali v mali dvorani Narodnega doma v Mežici, in sicer v petek, 11. novembra 2022. Diskusijski večer je potekal v predvolilnem času lokalnih volitev, s čimer smo člani društva želeli nakazati na vprašanje, ali smo mladi "uslišani" samo takrat kadar potekajo volitve. Namen

diskusije je bil izpostaviti problem mladinskih prostorov v manjših krajih in poizvedeti, kakšno mnenje o mladinskih prostorih imajo ključni akterji v našem okolju, torej, kaj lahko na podlagi dolgoletnih izkušenj povedo in kaj ugotavljajo, da so danes konkretni problemi pri vzpostavitvi mladinskih centrov oz. prostorov. Gostje pogovora so bili župan

Občine Mežica Dušan Krebel, predsednik Komisije za mlade in šport Aleksander Praper, arhitekt in urbanist Borut Bončina in protikandidati lokalnih volitev za župana: Irena Pirtovšek Mazej, Mark Maze in Franjo Hercog. Pogovor je vodila Liza Kožar, nekdanja predsednica Kluba koroških študentov s sedežem na Ravnah na Koroškem.

Na diskusiji je bilo nekaj govora o tem, da bi morali mladi predstaviti konkretno lokacijo in konkretni tip prostora, ki si ga želijo v Mežici. Glede na to, da ima Mežica kar nekaj praznih in neizkoriščenih prostorov, bi radi poudarili, da je nam pomembno zgolj to, da mladina dobi svoj prostor, ki bo ločen od Medgeneracijskega centra Mežica, kajti ugotavljamo, da McM eno-

stavno ne ponuja pogojev ali ustvarja mladim domačega in zanimivega vzdušja, da bi se tam lahko oblikovala in živela mladinska skupnost. Čeprav je ideja o Medgeneracijskem sožitju čudovita in pri nas obstaja v različnih pogledih, je v obliki, kot jo skuša realizirati McM, ideološka. Generacija starejših in generacija mladih imata (sploh v manjšem kraju) popolnoma drugačno dinamiko, drugačne interese, načine razmišljanja, vedenja, cilje, želje itd., zato se ne usklajujeta dovolj, da bi lahko udobno sobivali v enem prostoru (pri čemer pa to ne pomeni, da ne moreta sodelovati).

Medgeneracijski center Mežica je sterilan in organiziran prostor, prostor katerega upravljajo višji organi, prostor, ki je javen in namenjen vsem. Mladi potrebujemo zasebnost, priložnost za samostojnost in manevrski prostor za kreativnost, katero McM s svojo sterilnostjo, strukturo, načinom delovanja in določenimi pravili bolj omejuje, kot spodbuja.

Naše društvo se zavzema za ločen prostor, ker želimo prostor prilagoditi mladim, ne pa mlade

prilagoditi prostoru. Želimo jim omogočiti lokacijo, kamor se lahko zatekajo, družijo, ustvarjajo, izvajajo dogodke, se udeležujejo dogodkov, razvijajo svoje potenciale in kjer se razvijajo nove organizacije in skupine mladih.

Ker zastopamo interese vseh mladih v Mežici, torej, da ne bo narobe razumljeno, ne želimo prostora zgolj za namen našega društva, temveč za vse mlade v Mežici.

Člani društva MD Kulturna kibla menimo, da če mladim ne damo konkretnih priložnosti in razlogov, da ostanejo v naši občini, se bo razvoj kraja bistveno upočasnil. Mladi smo gonilo prihodnosti in nismo strošek, temveč najboljša investicija, ki jo vsak kraj potrebuje. Mladi smo željni znanja, predvsem pa takšnega, ki ga nam lahko starejši in izkušeni ljudje delijo, zato bomo vedno negovali medgeneracijsko solidarnost.

Monika Plemen,
predsednica Mladinskega društva
Kulturna kibla

PROJEKT: VZEMI ŠPORT, NE DROGE IN ALKOHOL

Šolsko leto se je komaj končalo in zaključili smo ga tako, kot se spodobi. Z zabavo oz. s projektom, ki smo ga člani IKDM Perkmandelci pripravili za zaključek šolskega leta.

Da bi naši najmlajši sokrajani pa tudi malce starejši otroci težko pričakovane počitnice začeli v športnem slogu, smo za njih pripravili športni dan z naslovom VZEMI ŠPORT, NE DROGE IN ALKOHOL.

Projekt se je odvijal v soboto, 25. 6. 2022, pred Narodnim domom v Mežici. Otroci so se pomerili v vodnih štafetnih igrah, igrah z žogo in metanjem na koš. Dan je bil kar vroč, zato je bila velika prednost bazen z vodo in peno.

Nekateri so se raje igrali na napihljivih igralih, drugi so se spuščali po zip linu, spet tretji so se sputili po »slip and slide«, plesni navdušenci pa so lahko obiskali plesno delavnico.

Najbolj pogumni so se lahko prelevili v smučarske skakalce in preizkusili spust in skok po mini Planici.

Za konec smo pripravili še tek barv, ki je pobarval obraze in oblačila sodelujočih, na nji-

hovich barvnih obrazih so se risali nasmehi, ki so še dolgo odzvanjali v ušesih članov društva.

Z ozirom na naslednje leto upamo, da so bili otroci z izvedbo projekta zadovoljni, člani pa naslednje leto pričakujemo še večji obisk in mogoče pripravimo še kakšno novo presenečenje.

Nina Podojsteršek
IKDM Perkmandelci

100 LET ORGANIZIRANEGA ŠPORTA V MEŽICI

V OKVIRU DRUŠTVA ZA ŠPORT IN REKREACIJO MEŽICA IN NJEGOVIH PREDHODNIKOV

Šport je danes ena najpomembnejših družbenih dejavnosti. Globalno gledano se rekreativno ali profesionalno z njim ukvarjajo ljudje po celem svetu. Množica športnih zvrsti pa ponuja številne možnosti tako, da lahko vsakdo najde nekaj zase.

Toda konec devetnajstega stoletja je bila situacija v takratni Avstro-Ogrski precej drugačna. Slovenci na slovenskih narodnih ozemljih so se le s težavo uveljavljali. S šolskim sistemom, kjer je pouk večinoma potekal v nemščini, pa razvoja slovenstva ni podpirala niti država Avstro-Ogrska. Kot protiutež ponemčevanju in nemškemu društvom, so Slovenci začeli ustanavljati svoja slovenska društva, kjer so se združevali. Najprej so bila to društva organizacije Sokol, kasneje še društva organizacije Orel, v katerih so člani lahko ohranjali in krepili narodno identiteto. Seveda se je takratna oblast na vse načine trudila slovenskim društvom delovanje otežkočiti ali prepovedati. Da bi slovenska društva privabila v svoje vrste čim več članov, so v društvih poleg ostalih dejavnosti začeli uvajati športne aktivnosti, predvsem proste vaje in orodno telovadbo.

Društveno gibanje v mežiški dolini in Mežici pa je dobilo večji zagon po prvi svetovni vojni. Društva Sokol, Vzajemnost-Svoboda in Orel-

Fantovski odsek, ki so bila ustanovljena v novi državi Slovencev, Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev so imela seveda politično ozadje. Poleg izražanja pripadnosti določeni politični opciji so se člani v društvih udeleževali na kulturno glasbenem in gledališkem področju, organizirali pa so tudi telesno vzgojne in športne dejavnosti.

Kot prvo je bilo v Mežici 24.7.1921 ustanovljeno društvo Sokol, ki je v razvoju športa v Mežici imelo najpomembnejšo vlogo od vseh predvojnih društev. Za prvega predsednika-starosta društva, je bil izvoljen Ivo Fajnič takratni upravitelj mežiške osnovne šole. Člani društva so se organizirano ukvarjali s telesno vzgojnimi in športnimi dejavnostmi. V začetku so vadili na grofovskih travnikih, za današnjo hišo frizerstva Tasič, pozimi pa so vadili v takratni Toffovi dvorani, kasnejšemu hotelu Peca.

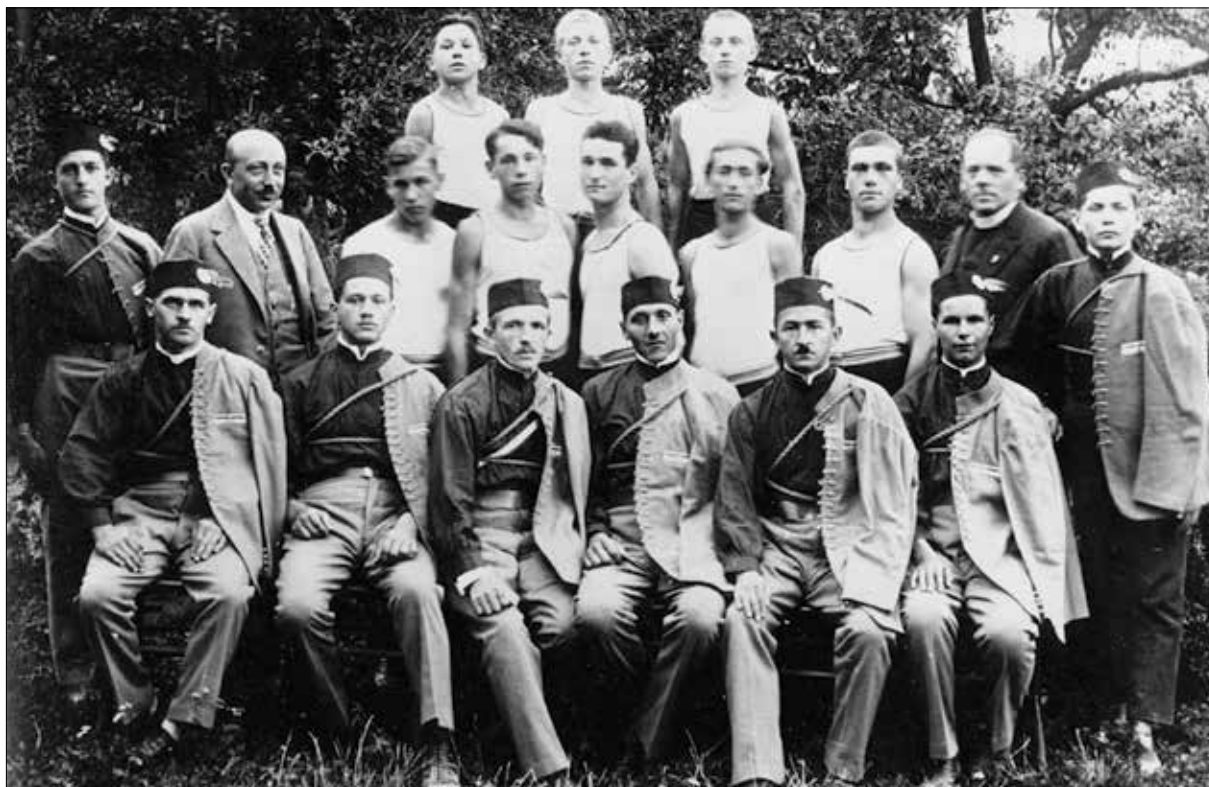
Društvo Sokol je bilo v obdobju pred 2. svetovno vojno zelo dejavno. Člani društva

Skupina članstva Sokola v Mežici l. 1927 za gostilno Vivod.

Članstvo društva Svoboda ob razvitju novega prapora 15. 8. 1927. Za grbom v majici sedi načelnik Jože Gostič, levo od njega predsednik Jože Lušin, desno pa tajnik Joži Vajdl.

Skupina članov društva Orel Mežica L. 1928. Sede z leve: Ernest Pungartnik, Jože Rebec, predsednik Hermet Praper, načelnik Jože Naročnik, Štefan Vevar, Anton Maklin. V drugi vrsti z leve: Franc Peruzzi, Ivan Lednik, ?, Ivan Kosl, Jože Pratnekar, Štefan Mlinšek, Avgust Šipek, Janez Hornböck, Ferdo Potočnik. Zadaj z leve: Luka Stane, Peter Mališnik, ?.

Okrajni telovadni nastop 7. julija 1946
pred Narodnim domom v Mežici.

so bili moški, ženske, starejši in mladi. Poleg splošne telovadbe so za razvedrilo k vadbi uvajali še lahko atletiko, plavanje in odbojko, bili pa so tudi prvi pravi mežiški smučarji.

Redno, vsako leto so prirejali lastne telovadne akademije, udeleževali pa so se tudi okrožnih, župnih, pokrajinskih in vse sokolskih nastopov. Ob pomoči rudnika so si že leta 1924 za gostilno Vivod uredili telovadišče za poletno vadbo. To so za vadbo in nastope kasneje uporabljala tudi druga društva.

Leta 1932 so pod rudniško haldo Glančnik, na zemljišču, ki jim ga je podaril rudnik, zgradili svoje pravo telovadišče z garderobami, telovadnimi jamami, telovadnim orodjem in igriščem za odbojko.

Tik pred 2. svetovno vojno leta 1940, so začeli graditi svoj sokolski dom – današnji Narodni dom, vendar ga niso uspeli dokončati. Po okupaciji leta 1941, so Nemci delovanje društva Sokol kakor tudi ostalih društev prepovedali, nedograjen sokolski dom, v katerem je bila predvidena tudi telovadnica, pa preuredili in med vojno, leta 1942 dokončali.

Leta 1924 sta bili ustanovljeni še dve pomembni društvi, ki sta vplivali na razvoj športa v Mežici. Društvo Svoboda in društvo Orel-Fantovski odsek.

Prvi predsednik društva Svoboda je bil Jože Lušin, poslovodja v delavskem konzumu. Društvu se je že na začetku pridružilo veliko članov in članic, ki so se v glavnem ukvarjali s prostimi vajami in orodno telovadbo. Poleti so vadili na telovadišču na Vivodovih travnikih, v zimskih mesecih pa so za vadbo uporabljali dvorano nad rdečim konzumom. Udeleževali so se shodov drugih svobodaških društev v širši regiji, višek njihovega delovanja pa je bila organizacija velikega mitinga 15. avgusta 1927 v Mežici, katerega so se udeležili člani nekaterih drugih društev iz Slovenije. Ob tej

priložnosti so razvili tudi nov društveni prapor.

V dopoldanskih urah so skozi Mežico organizirali veliko povorko, ki so se ga udeležili tudi pripadniki drugih slovenskih društev Svoboda. Popolne, pa so na telovadišču na Vivodovih travnikih organizirali velik telovadni nastop, kjer je nastopilo veliko domačih telovadcev.

Društvo Orel, kasneje Fantovski odsek je bilo tako kot društvo Svoboda, ustanovljeno leta 1924. Prvi predsednik društva je bil rudniški nameščenelec Hermet Praper. Poleg prostih vaj in orodne telovadbe je bila med člani priljubljena tudi lahka atletika, kasneje pa tudi odbojka. Vadbo so v zimskih mesecih izvajali v Toffovi dvorani, za poletno vadbo pa so uporabljali telovadišče na Vivodovih travnikih.

Kot ostala stanovska društva, so se tudi člani Društva Orel udeleževali zletov in tekmovanj na okrajnih, okrožnih in vseslovenskih srečanjih društva Orel. 15. avgusta 1928, je mežiško društvo Orel organiziralo okrožni zlet. Pred telovadnim nastopom na telovadišču na Vivodovih travnikih, kjer so prisotne s telovadnimi vajami navdušili telovadci slovenske orlovske vrste iz Ljubljane, je potekala še povorka po ulicah Mežice. Slavnostni govor pa je imel dr. France Sušnik.

Društvi Orel in Svoboda sta je bili leta 1929 prisilno razpuščeni, tako, da je nekaj časa v tridesetih letih prejšnjega stoletja pred 2. svetovno vojno, delovalo samo društvo Sokol. Zaradi omenjenih dejstev se je število članov društva Sokol še povečevalo. Poleg vadbe prostih vaj in gimnastike, so se začeli ukvarjati še z lahko atletiko, odbojko, po dograditvi Letnega kopališča pa so kot poletno dopolnitev uvedli programe plavanja. Za svoje člane so poleti prirejali plavalne tekme, pozimi pa smučarskem in sankaske tekme. Drugod po Sloveniji pa so se na sokolskih zletih udeleževali tudi tekem v orodni telovadbi in lahki atletiki.

Leta 1937 se je kot naslednik društva Orel ustanovilo društvo Fantovski odsek. V okviru svojih športnih dejavnosti, pa so se poleg vadbe telovadnih vaj v šolski telovadnici veliko ukvarjali še z odbojko in lahko atletiko. V zadnjih letih pred vojno so bili znani kot najboljši odbojkarji v dolini, saj so gladko premagovali ekipe ostalih Fantovskih odsekov, kakor tudi ekipe Sokolski društev iz drugih krajev.

Z okupacijo in prihodom Nemcev so bila vsa slovenska društva prepovedana in ukinjena. Uničeni so bili v večini tudi vsi društveni arhivi in hkrati zaplenjena tudi vsa njihova premična in nepremična imovina.

Takoj po koncu vojne, že 29. avgusta 1945, je takratna oblast zbrana okoli Osvobodilne fronte, organizirala ustanovitev iniciativnega odbora za ustanovitev športno kulturnega društva za zgornjo mežiško dolino, z imenom Fizkulturno društvo Peca Mežica. Društvo je združevalo člane iz Mežice, Žerjava, Črne in Podpece, ki so imeli v svojih krajih lastne pododbore. Na ustanovnem občnem zboru 1. septembra 1945 je bil za predsednika društva izvoljen Slavko Papler. V svojem delovanju

so pokrivali dejavnosti vseh predvojnih društev v naslednjih panogah; telovadbi, lahki atletiki, planinstvu, odbojki, smučanju, kolesarstvu, šahu, plavanju, nogometu in kulturi. Že takoj po ustanovitvi so se začeli športno udeleževati. 8. in 9. septembra 1945 so v odbojki in lahki atletiki nastopili na mitingu v Slovenj Gradcu. Aktivne pa so bile še vse ostale sekcije v društvu. Že 27. januarja 1946 so organizirali tudi prve smučarske tekme po osvoboditvi, na progi od Graufa na Smrečnikovo.

Že po slabem letu od ustanovitve, se je pokazalo, da enotno društvo za zgornjo mežiško dolino ne more zaživeti v polni meri, zato sta Žerjav in Črna iz društva izstopili in se osamosvojili. Rešitev je bila za vse pozitivna. Mežiško društvo je nato polno zaživelo in nekaj letih zaslovelo kot eno najboljših društev Sloveniji. Udeleževali so se tekmovanj v različnih disciplinah izven kraja, ter hkrati doma organizirali odmevna tekmovanja in mitinge..

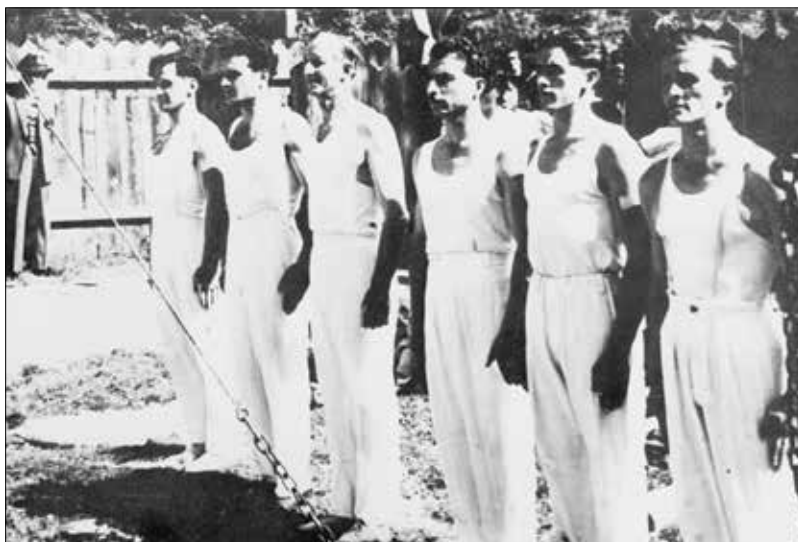
Zelo uspešni so bili odbojkarji, ki so se na turnirjih kosali z najboljšimi slovenskimi ekipami. Povojno mežiško ekipo so sestavljali igralci

Odbojkarji FD Mežica na turnirju v Guštanju l. 1946. Z leve: Vinko Strmčnik, Mirko Skudnik, Robi Lampreht, Franc Skudnik, Stanko Praznik in Štefan Lednik.

Nekaj tekmovalcev in delavcev smučarske sekcije pred odhodom na start tekme na Smrečnikovem leta 1950.

Članska telovadna vrsta 17. 6. 1954 na nastopu na kopališču. Od leve: Tomaž Šipek, Avgust Konečnik, Franc Dvornik, Stefan Blatnik, Boris Fišer in Tomaž Vevar.

Veleslalom na Peci leta 1958.

združeni iz predvojnih društev Fantovskega odseka in Sokola. Ekipa popolnjena še z nekaterimi mlajšimi igralci je kasneje leta 1950 in 1951 dvakrat zapored osvojila naslov Jugoslovanskih prvakov med društvi partizan. Ti športni uspehi so Mežico postavili tudi na športni zemljevid v takratni Jugoslaviji.

V letu 1948 je na republiškem nivoju prišlo do reorganizacije Fizkulturene zveze iz katere je izšlo ve samostojnih zvez. Naše društvo je vstopilo v Telovadno zvezo Slovenije in se preimenovalo v Telovadno društvo Partizan Mežica ali krajše TVD Partizan Mežica. To pa ni vplivalo na delo sekcij v društvu. Zelo dejavna je bila smučarska sekcija, ki je leta 1949 na Smrečnikovem postavila vlečnico. Ta je bila skupaj s Kranjskogorsko prva v Jugoslaviji.

Po množičnosti pa je še vedno izstopala telovadna sekcija, kjer je vadilo veliko starostnih oddelkov. Kot telovadec je po kvaliteti izstopal Tomaž Vevar, ki je bil zelo uspešen tudi v republiškem merilu. Vsaj dobro desetletje je veljal za najboljšega telovadca v širši koroški regiji. Mežiška članska telovadna vrsta, pa se je udeleževala mitingov in tekmovanj po celi Sloveniji.

Dobro delo smučarske sekcije se je nadaljevalo še v petdeseta, šestdeseta in sedemdeseta leta. Njeni člani so opravili nešteto udarniških ur pri urejevanju prog in organizaciji tekmovanj tako republiških, državnih in mednarodnih FIS tekem. Vzgojili so tudi množico odličnih tekmovalcev, državnih prvakov in udeležencev olimpijskih iger. V petdesetih letih sta izstopala Jože Skudnik in Adolf Pustoslemšek, v šestdesetih letih pa Oto Pustoslemšek večkratni državni prvak in udeleženec zimskih olimpijskih iger leta 1964 v Innsbrucku, poleg njega pa še Alojz Fortin in drugi. Ne smemo pozabiti tudi smučarja invalida Franca Komarja, ki je svojo kariero začel v našem društvu in bil v sedemdesetih in osemdesetih letih udeleženec treh zimskih para olimpijskih iger. Obenem pa je Franc Komar tudi prvi slovenski športnik invalid, ki je na zimskih para olimpijskih igrah osvojil medaljo.

V drugi polovici prejšnjega stoletja je preko dvesto članov in pripadnikov društva, delovalo različnih sekcijah. Poleg stalnih so zaživele še nove sekcije. Po zgraditvi kegljišča na Letnem kopališču kegljaška sekcija, sekcija za namizni tenis, v poletnih meseci pa je delovala plavalna sekcija, katere

Oto Pustoslavšek, prvi udeleženeec olimpijskih iger iz Mežice,
med vožnjo na republiškem prvenstvu v veleslalomu za člane v Mežici 22. 2. 1970.

Kopališče Mežica 18. 8. 1957.
Okrajno prvenstvo v plavanju društev Partizan

vaditelji so v poletnih mesecih organizirali na Letnem kopališču plavalne tečaje in plavalna tekmovanja, tekmovanja v skokih v vodo, ter tekme v vaterpolu. Ob takih dogodkih se je ob bazenu vedno zbralo veliko gledalcev, ki so bučno spodbujali domače tekmovalce.

Člani društva so svojo pripadnost in zanesenjaštvo v društvu izkazovali z nesebičnim prostovoljnimi delom. Z udarniškim delom in ob pomoči rudnika so gradili lastne objekte, obenem pa pomagali so tudi pri gradnji ali načrtovanju ostalih športnih objektov v Mežici. Leta 1960 so ob Pustnikovi elektrarni dokončali gradnjo svojega Letnega telovadišča z odbojgarskimi igrišči. Pomemben delež so z delom pri načrtovanju in urejanju trase prog mežiškega smučišča, prispevali še pri izgradnji sedežnice Štalekar. Ta je bila leta 1968 pomembna pridobitev za mežiške smučarje, še večja pa morda za takratni mežiški turizem. Prav tako pomembno vlogo so imeli društveni delavci pri načrtovanju in izgradnji takrat že nujno potrebne športne dvorane. Društvo pa je leta 1978 začelo z načrtovanjem še ene investicije, izgradnje novega atletskega stadiona. Gradnja objekta se je začela isto leto, a stadion žal ni bil dokončan, saj je društvo od pridobljenega kredita, zaradi spleta okoliščin, pridobilo le manjši del. Ostala je delno urejena atletska steza s travnato površino, izziv kasnejših urejevalcev, za Mežico pomembnega športnega objekta.

V tem obdobju je bila za mežiški šport zelo pomembna izgradnja nove športne dvorane, ki je bila predana v uporabo v začetku leta 1978. Tretja povojna generacija odbojkarjev, ki svoje uspehe nizala že pred tem in je morala domače tekme igrati v telovadnicah na Prevaljah ali Ravnah na Koroškem, se je svojim privržencem lahko končno predstavila v domači športni dvorani. Ob odbojgarskih tekmah, je bila dvorana vedno polna navijačev, ki so domačo ekipo bučno spodbujali. Zanimanje za moško in žensko

odbojko se je med mladimi zelo povečalo in ob dobrem delu trenerjev so v naslednjih letih mežiški odbojkarji in odbojkarice dosegali zavidljive rezultate. Leta 1977 se moška članska ekipa kot prvak 1. slovenske lige uvrsti v 2. jugoslovansko zvezno ligo zahod. Po zmagi na finalni tekmi v Žalcu, postala slovenski pokalni prvaki v odbojki za leto 1981, ko z rezultatom 3:2 premagajo ekipo Bleda. Leta 1982 pa se je ekipa kot zmagovalec 2. jugoslovanske zvezne lige zahod uvrstila 1. B zvezno jugoslovansko odbojgarsko ligo. Odlično je v tem obdobju igrala tudi ekipa mladincev, ki dvakrat zapored, leta 1981 in 1982 osvojila naslov republiških prvakov, v slovenski mladinski reprezentanci pa igra kar pet mežiških igralcev. Boris Skudnik in Janko Plešnik pa dobila vabilo za igranje v jugoslovanski mladinski odbojgarski reprezentanci.

V prvi slovenski ligi igrajo tudi članice, ki so v svoje vrste privabile veliko mladih deklet. Tako v naslednjih letih po vrhunskih rezultatih v mlajših kategorijah posežejo tudi dekleta.

V novi športni dvorani so še bolj zaživele tudi ostale društvene sekcije. Ženska gimnastika in orodna telovadba, moderna gimnastika pod vodstvom Nuške Roškar, po sprostivni stare šolske telovadnice pa tudi sekcija za namizni tenis katere vadbo so obiskovali starejši in mlajši pripadniki. Ti so lahko tam sodelovali brez posebnih tekmovalnih napetosti in uživali v svoji igri. Za popestritev je sekcija vsako leto organizirala odprta prvenstva Mežice v namiznem tenisu. Tekmovanja so bila za številne domačine vedno napeta in privlačna. Vse te dejavnosti so privabile v društvo nove člane, ki jim je bila blizu ena ali druga športna zvrst. Društvo je na ta način sledilo svojemu osnovnemu poslanstvu, športni vzgoji mladih in manj mladih v reku, zdrav duh v zdravem telesu.

Zaradi manj sneženih zim v drugi polovici osemdesetih let, se je v društvu zmanjšalo število mladih aktivnih smučarjev. Posamezni-

Moška članska odbojgarska ekipa, prvak 2. zvezne lige v sezoni 1981/1982, v Mežici 11. 4. 1982. Stojijo z leve: trener Franc Golob, Slavko Žlebnič, Janko Plešnik, Mirko Jezernik, Marjan Lupša, Emil Jezernik, Marjan Trdina. Čepijo z desne: Bogdan Pupavac, Željko Lednik, Sašo Vidmar, Mitja Lednik in Boris Skudnik.

Del udeležencev turnirja v namiznem tenisu 30. novembra 1984 v Športni dvorani v Mežici.

ki, ki pa so po kvaliteti dovolj izstopali, so bili vključeni v vadbo občinske smučarske selekcije. Ob kakovostni vadbi profesionalnih trenerjev so lahko tudi z vadbo izven zimske sezone na smučiščih v tujini ustrezno napredovali. Izmed članov našega društva sta v smučarki selekciji izstopala najprej Aleš Pustoslemšek, in kasneje še njegov brat Primož Pustoslemšek. Oba državna reprezentanta v mlajših kategorijah, sta v takratni Jugoslaviji osvajala najvišja mesta in zastopala državo tudi na mednarodnih tekmovanjih.

V tem obdobju je zimskih mesecih ponovno zaživela tekaška sekcija. Mladi smučarski tekači so začeli pod vodstvom Štefana Erjavca vadili na travnikih pri ribniku, na travnikih pri kmetiji Encij in Grauf. Sekcija je organizirala tudi rekreacijska tekmovanja, katerih so se udeleževali tudi tekači iz širše koroške regije. Člani sekcije so se začeli udeleževati tudi množičnih poletnih tekov in maratonov, ki so jih prirejali številni prireditelji v Sloveniji in bližnji tujini

Slovenska osamosvojitve je tudi na področju športa prinesla določene spremembe. Te so bolj vplivale na tekmovalni šport, manj pa na rekreacijsko vadbo pri katerih vadeči

niso imeli tekmovalnih obveznosti. Panožne športne zveze, ki so bile v večini članice novoustanovljenega Olimpijskega komiteja Slovenije, so si svoje naloge v novi državi različno zastavile. Tako je Odbojgarska zveza Slovenije na področju tekmovalnih sistemov uvedla velike spremembe. Od svojih članov-klubov je zahtevala obvezno vključitev ekip v mlajših kategorijah v tekmovalne sisteme. To je odgovorne v sekciji postavilo pred zahtevno nalogo, kako privabiti v društvo mlada dekleta in fante. Vložen trud in zahtevno ter naporno delo je v nekaj letih obrodilo sadove. Ekipe fantov in deklet so se v novem tisočletju praktično vsako leto uvrščale na prva tri mesta v državnem merilu in tako mešale štrene večjim slovenskim klubom. Kot posamezniki so med njimi izstopali kasnejši državni reprezentanti v odbojki in odbojki na mivki, Petra Kramolc, Tjaša Dimec in Jure Ivartnik.

Večje spremembe na prelomu tisočletja pa je doživela smučarska sekcija, ki je zaradi spleta okoliščin kljub trudu posameznikov sčasoma ostala brez možnosti zimskih treningov na domačih smučiščih, posledično pa tudi brez zadostnega podmladka, ki je osnova za neprekinjeno delo.

Skupina tekačev na treningu na Encijevem februarja 1987. Od leve: Lucija Bahč, Suad Fačič, Rajko Bahč, Niko Gunzek, Robi Navotnik, Boštjan Brišnik in trener Drago Bahč ml.

Ekipe kadetov Odbojarskega kluba Mežica, državni prvaki v sezoni 2001/2002. Stojijo z leve: trener Bojan Ivartnik, Mark Maze, Jure Ivartnik, Igor Krivec, Boštjan Slodej, Matej Glavica, Jure Sušnik in Tadej Breznik. Spredej z leve: Miha Obreza, Jure Zmrzlikar, Aziz Lesnik in Nejc Plešnik.

Zaradi spremenjenih predpisov v novi državi, društvo v drugi polovici devetdesetih let ni bilo več sposobno vzdrževati in upravljati Letnega kopališča v Mežici. Tako je v tistem času prenehal delovati še zadnji letni bazen na Koroškem, posledično pa je v društvu prenehala delovati plavalna sekcija. A poletni društveni utrip ni zamrl saj so se člani odbojarskega kluba v poletnih mesecih začeli ukvarjati z vse bolj popularno odbojko na mivki, ki se je kot nova disciplina začela uveljavljati tudi v naših krajih.

S pomočjo pokroviteljev je društvo že konec devetdesetih let uredilo prvo igrišče za odbojko na mivki na Letnem kopališču. V naslednjem desetletju pa na Letnem telovadišče najprej eno, kasneje pa še eno igrišče, na katerih društvo vsako leto organizira turnirje v odbojki na mivki Mežica open, turnirje najvišjega državnega ranga, pogosto tudi z mednarodno udeležbo.

V zadnjih dveh desetletjih se društvo in sekcije društva ukvarjajo predvsem z vzgojo mladih. Sekcija za splošno vadbo, sekcija za odbojko - Odbojarski klub Mežica, smučarska sekcija - Smučarski klub Mežica, sekcija za odbojko na mivki, s svojimi strokovno usposobljenimi vaditelji, skrbijo

za kvalitetno in pestro vadbo ter treninge. S tem nadaljujemo dolgoletno tradicijo mnogih predhodnikov, društvenih delavcev, vaditeljev, trenerjev in vseh vadečih, ki so v teh sto letih delovali v Društvu za šport in rekreacijo Mežica in v vseh njegovih predhodnikih. Ne smemo pa pozabiti tudi na vse tiste, ki so v teh letih na kakršen koli način pomagali k boljšemu delovanju društva. Hvala vsem.

Društvo za šport in rekreacijo Mežica ima že od leta 2007 status društva, ki deluje kot društvo v javnem interesu na področju športa. Tako lahko privrženci športa svojo naklonjenost društvu pokažete tudi tako, da v akciji Olimpijskega komiteja Slovenije - PODARI DEL DOHODNINE ŠPORTU, del dohodnine namenite našemu društvu. Podrobnosti najdete na spletnem naslovu: <https://www.olympic.si/podarim>

V pričujočem zapisu je bilo nemogoče omeniti vse, ki so kot društveni delavci, vaditelji, trenerji, tekmovalci ali vadeči karkoli prispevali pri delovanju vseh društev. Zato bomo daljši, in slikovno bogatejši zapis objavili na spletni strani društva: www.dsrm.si/100let.

Mitja Lednik

POLETNA MEŽIŠKA SIMFONIJA

Sedim na vrtu pred hišo in prvi, še blagi sunki burje mi božajo lice, obenem pa tudi že naznanjajo bližajočo se jesen. Na mizi pred mano je zvezek z na gosto popisanimi stranmi, spomini podpisanega, ki nikakor ne smejo v pozabo. No, to se res ne bo zgodilo, saj so ti spomini še kako živi in dobesedno vklesani v mojo dušo in srce in pred očmi se mi pojavijo doživeti prizori letošnjega poletja. Spomnim se na hudo sušo in peklenko vročino, ki nas je neusmiljeno tiščala k tlam, da smo komaj zmogli zajemati sapo. Prikazujejo se mi prizori ob neukrotljivih požarih, ki so dan za dnem požirali še tisto malo zelenega življenja, ki je še ostalo na itak osiromašenem Krasu.

A na straneh mojega zvezka so dobile svoj prostor tudi tokrat edinstveno preživete in s športnimi vsebinami obarvane počitnice v Mežici, v tem čudovitem kotičku slovenske Koroške. Prav sem slovenske odbojkarice in odbojkarji iz Trsta zahajajo na poletne priprave že kar nekaj desetletij in vsakič je tako lepo, kot da bi to bilo prvič. In tudi letos je bilo tako! Letos poleti je iz Trsta v Mežico pripotovalo celo več fantov in deklet kot prejšnja leta. Bilo jih je kar osemdeset, kar daje že danes misliti in predvidevati, da jih bo prihodnje leto v Mežico prišlo še več! Vse to pa je tudi dokaz, da si je Mežica v vseh dolgih letih, odkar naši odbojkarji prihajajo na odbojcarske priprave, vklesala v srca naših mladih iz Trsta res očarljiv prostor in ne da se ga zamenjati za nič na svetu.

In kaj je tisto bistveno, ki naše mlade iz leta v leto prevzame in očara? Odgovor ne more biti vsebinsko skromen in kratek. Mežica namreč vsem nam ponuja celo vrsto odličnosti. Na prvem mestu sta tu prav gotovo velika prijaznost in razpoložljivost mežiških ljudi, ki so našo mladino in njihove spremljevalce dobesedno osvojili s svojo naklonjenostjo in razpoložljivostjo do take mere, da imamo včasih čudovit vtis, da nas imajo celo za svoje. Občutek, da si nekje sprejet kot doma, če ne še lepše, je nekaj, česar se z besedami ne more dovolj nazorno izpostaviti. Poudariti moram tudi, da nam je v vseh teh dolgih letih našega zahajanja v Mežico uspelo zgraditi odličen dialog z vsemi občinskimi upravami, ki so se v teh letih zvrstile na čelu mežiške občine. Niti slučajno ne smem pri tem svojem zapisovanju pozabiti

na sedanjega župana Dušana Krebla, ki je v naših očeh živo utelešenje prijaznosti, naklonjenosti in velike strokovnosti pri čisto vsakem reševanju naših sprotnih želja in potreb. Gospod župan ima ob sebi odlično strokovno ekipo in res morajo biti naše zahvale in čestitke usmerjene tudi nanjo. Ni torej nobeno naključje, da občina Mežica vidno raste in smo vsako poletje ob našem prihodu presenečeni, saj se nam Mežica prikazuje še lepša in sodobnejša.

Pri naštevanju mežiških odličnosti ne morem mimo opisa kraja kot takega. Mežica nam ponuja pravo odrešenje pred hrupom, ki je doma postala že prava glasbena kulisa, pa če nam je to všeč ali ne! V Mežici z veliko žlico zajemamo velike obroke miru, ki na nas učinkuje kot pravi zdravilni balzam.

Pri svojem naštevanju res ne morem mimo izjemnih vadbenih pogojev, ki omogočajo res vrhunsko kakovostno športno vadbo. O vsem tem lahko v Trstu samo sanjamo, a postanejo otipljiva realnost v trenutku, ko stopimo iz avtobusa, ki nas je sem pripeljal. In mirno lahko napišem, da si odbojkerskega napredka pri naših slovenskih tržaških društvih brez kakovostnega poletnega dela v Mežici ne zmorem predstavljati.

V mojem zvezku spominov pa so tudi vrstice, prežete z žalostjo. Zelo pogrešam gospoda Štefana Lednika, pravo mežiško legendo, človeka, ki je z enciklopedično natančnostjo in širokim znanjem obvladal domala vse, kar je bilo in je še danes povezanega z obstojem in razvojem Mežice. O tem je veliko pisal in njegovi knjižni zapisi so edinstveno dokumentarno bogastvo. Imel sem to veliko srečo, da sem gospoda Lednika poznal, saj je v vseh dolgih letih naših odbojkerskih priprav v Mežici zelo rad prihajal na obisk med samimi treningi. Vedno je bil poln vprašanj in zanimanja za nas Slovence, ki živimo izven meja matične domovine. Pogovori z njim so bili vedno prežeti s široko in nevsakdanjo intelektualno širino. Res enkratno in navdušujoče se je bilo pogovarjati z njim o vsem, kar je slovenskega širom po svetu in začutil si, da je čustveno

zelo iskreno na tvoji strani, da ti Slovenec, ki živiš v Italiji, nisi drugorazredni Slovenec, ampak, da te resnično ima za povsem enakopravnega člana slovenskega naroda, ki ga je gospod Štefan imel do zadnjega izjemno rad in je bil nanj zelo ponosen.

Pojdimo naprej! Odprto igrišče v Mežici, kjer sta danes dve lepo urejeni igrišči za odbojko na mivki, je zgodovinsko pripadalo telovadnemu društvu Partizan Mežica in prav tu se je dolga desetletja razvijala izjemno bogata mežiška telovadna dejavnost. Ker vse to, dragi Mežičani, prav dobro poznate, se zdaj gotovo sprašujete, zakaj o tem pišem danes tudi jaz. Te vrstice pletem, ker še danes pogrešam gospoda Tomaža Vevarja, legendarnega mežiškega telovadca. Moram povedati, da smo v preteklosti vsakič, ko smo na pripravah v Mežici priredili vadbo na odprtem in to na telovadišču Partizana, srečali gospoda Tomija. Točen kot ura je strumno prikoral do nas, veselo pozdravil in nas že v naslednjem trenutku z magično gimnastično vajo navdušil in osvojil. To so bile res nepozabne športne predstave! Gospod Tomi je pri svojih ne ravno rosnih letih znal svoje telo do potankosti obvladovati in naši mladi športniki so njegovo čudežno predstavo spremljali z odprtimi usti, polni občudovanja in iz sebe so lahko iztisnili le navdušeni »Oooooohhh«.

Res je, Mežica je tudi to in prav zato jo imamo vsi tako zelo radi.

Veliko bi lahko napisal tudi o tem, kako globok vtis je v vseh nas pustila mežiška osnovna šola, ki predstavlja glede na svojo strukturo in čudovito izdelano zunanost nekaj edinstvenega ne zgolj za Koroško, ampak za vso Slovenijo.

In Narodni dom? Ta zgradba je nekaj tako lepega, da te prisili, da se ustaviš pred njo kar nekaj časa, saj je ta dom kulture nekaj resnično veličastnega. Skoraj neverjetno je, da ga premorejo Mežičani in to v kraju, kjer je bilo v preteklosti življenje res težko in ljudje so se s težavo prebijali skozi vsak dan, saj so morali večinoma skozi težko tlako v takratnem mežiškem rudniku. Da prav Mežica premore tako veličastno katedralo kulture, pa je tudi dokaz, da je bilo tudi kulturno življenje na tem delčku slovenske zemlje vedno na izredno visoki kakovostni ravni in Mežica je tudi v tem pogledu lahko za zgled vsem Slovencem, pa naj živijo kjerkoli!

Močan vtis je name naredil tudi obisk mežiškega podzemlja, podzemlja Pece. Ta muzej je prav gotovo evropski unikat in predstavlja pravi nagelj v gumbnici, na katerega velja biti še kako ponosen.

Zdaj se bom preselil na drugo področje svojih mežiških

spominov. Potreboval sem frizerja za striženje in tako sem obiskal salon Tasič. Globoko sem prepričan, da bi moral vsakdo, ki ga pot zane-se v Mežico, obvezno stopiti v ta salon, ker predstavlja ta obisk pravo doživetje. Sredi Mežice, sredi tega pravzaprav geografskega miniaturnega kraja na robu slovenske Koroške, lahko z malce domišljije občutiš ozračje, ki te popelje v letih nazaj in občutek imaš, da si nekje sredi meščanskega Pariza, v enem od tolikih lepoteh salonov, ki so poznani po vsem svetu. Enkratno počutje te prevzame, ko sedi v udobnem,

skoraj gosposkem stolu, in v velikem ogledalu pred sabo opazuješ pravo virtuoznost s škarjami gospoda Cirila. Gospod Ciril te že ob vstopu v salon sprejme nadvse prijazno, medtem ko te striže pa zlahka ugotoviš, kako zelo je razgledan in se z njim ves čas lahko pogovarjaš o vsem mogočem, od lokalne do državne politike, istočasno pa o svetovnih ravnovesjih. Prijem me je prijetno prese-netilo tudi to, da veliko ve o naši narodni skupnosti v Italiji in je o njej tudi zelo dobro poučen. Skratka, obisk pri Tasičevih je zanimiv in nikoli ne izpade banalno. Če imaš

to srečo, da iz sosednjega salonskega prostora stopi do tebe še prijazna gospa Marjeta, lahko zaključiš svojo frizersko avanturo z občutki zadovoljstva in obnovljene sproščenosti, saj si doživel nekaj prijetnega in osvežilnega.

O vseh vidikih Mežice bom še pisal, a danes prostora za kaj takega ni več, zato bom svoje vtise shranil za kdaj drugič.

Ivan Peterlin
predsednik Združenja slovenskih športnih društev v Italiji

MEŽIŠKI KARATE v letu 2022

Naporni treningi, vztrajnost, odrekanje in tudi bolečine so zaznamovali drugo polovico leta 2022, ki je prinesla uspehe mežiških karateistov. Za spremljanje napredka in doseganje uspehov je potrebno konstantno izobraževanje in pridobivanje izkušenj, zato je sodelovanje na strokovnih seminarjih in tekmovanjih naša stalnica.

Od sredine meseca maja smo sodelovali na naslednjih dogodkih:

STROKOVNI SEMINARJI IN PRIPRAVE

- Mednarodni karate seminar »Gasshuku«, 20. – 23. 7. 2022, Budimpešta.
- Priprave reprezentance/mojstrski trening,

15. – 16. 10. 2022, Mežica.

- Mednarodni karate seminar, 27. – 29. 10. 2022, Budimpešta.

MEDNARODNA TEKMOVANJA

Odprto prvenstvo Madžarske,
21. 5. 2022, Budimpešta

Gasshuku v Budimpešti

Gasshuku v Budimpešti

Priprave in mojstrski trening v Mežici

Prikaz samoobrambne tehnike iz kate

Udeleženci seminarja v Budimpešti

Slovenska ekipa na Odprtem prvenstvu Madžarske

Utrinek borbe, 2. pokalni turnir 2022

Jakob Reiter

- 4. mesto v disciplini kata, kategorija fantje 10 – 11 let
- 4. mesto v disciplini kumite (prosta borba), kategorija fantje 10 – 11 let

Vanessa Plaznik

- 5. mesto v disciplini kumite (prosta borba), kategorija dekleta 12 – 13 let

Tekmovali so **Jakob Reiter, Vanessa Plaznik, Aljaž Reiter** in **Špela Libnik**.

DRŽAVNA TEKMOVANJA

Državno prvenstvo, 5. 6. 2022, Celje

- 15 odličij (4 zlata, 6 srebrnih in 5 bronastih)

2. pokalni turnir, 13. 11. 2022, Leskovec pri Krškem

- 16 odličij (10 zlatih, 4 srebrnih in 2 bronastih)

Tekmovali so **Isabella Plaznik, Oskar**

Ovnič, Zoja Ovnič, Melissa Plaznik, Jonas Pustoslemšek, Jan Plaznik, Katarina Zaveršnik, Kristina Kobolt, Matevž Mencinger, Sarah Sveček, Jakob Reiter, Anamarija Kobolt, Julija Žvikart, Anže Libnik, Vanessa Plaznik, Aljaž Reiter, Špela Libnik.

Tekmovalci so nastopali v disciplinah kata, kumite, kihon ippon kumite in kata ekipno pod vodstvom **Mateja Habra** in **Jaroša Štifterja**.

Sodniško ekipo so sestavljali **Ivan Mravljak, Rafko Morn, Peter Kobolt, Samo Sobočan** in **Florjan Reiter**.

Zadnje tekmovanje v letu 2022 nas čaka 11. 12. v Sežani.

Florjan Reiter

ŠOLA ZDRAVJA – MOJIH 1000 GIBOV

Lansko leto, ob tednu mobilnosti, se je mežiška skupina Šola zdravja, odzvala povabilu naše županje in prišla v Črno demonstrirati »metodo 1000 gibov«. Vadbe sem se udeležila in se nad njo navdušila. Pri nas v Črni med udeleženkami ni bilo dovolj interesa, da bi se šola zdravja ustanovila.

Hedvika me je povabila, da se lahko pridružim njihovi skupini. Pred dobrimi tremi leti sem se upokojila in da ne bi dragocenega časa kar zapravljala, sem se odločila, da povabilo sprejemem. Zavedam se, da s telesno aktivnostjo skrbiš za skladen telesni in duševni razvoj. Slogan »Zdrav duh v zdravem telesu« zagotovo drži.

Tako sem lani novembra začela hoditi na vadbo, saj mi ta metoda 1000 gibov da priložnost, da v tridesetih minutah razgibam skoraj vse sklepe, od prstov rok do prstov nog.

Moj jutranji ritual zglada tako, da deset minut čez šesto vstanem, se počasi spravim, malo pred sedmo pa grem na avtobus. Do vadbe imam

še toliko časa, da naredim en jutranji krog po »Pešngi« do našega telovadišča, ki je ob balinišču.

Tam, na zeleni livadi, so že zbrane »oranžne kolegice in kolega«. Pridružim se jim in začnemo izvajati vaje 1000 gibov po zaporedju. Jutranje razgibavanje sklepov je vsekakor zelo koristno za splošno

Izobraževanje 2022

Sladkanje pri Štrikarjevih

Redna ponedeljkova kava

razgibanost in počutim se bolj fit. Gibljemo se dosledno, natančno po navodilih vaditeljice. Med zadnje vaje spadajo počepi, hoja po različnih delih stopala, poskoki in paradni korak.

Pozdrav soncu, ki zaključí jutranjo vadbo, me navda z notranjim zadovoljstvom, da sem tudi ta dan pozitivno poskrbela za svoje telo. Nato zapojemo himno in se razkropimo razgibane, polne energije, zadovoljstva

in hvaležnosti. Ob zaključku naredim še en krog po »Pešngi«, po navadi s Cveto, Hedviko in Anico. Telovadbe se udeležujem tudi ob slabem vremenu.

Dvakrat sem se udeležila izobraževalnega seminarja Vaje 1000 gibov po metodi Nikolaya Grishina, dr. med..

Po zadnjem seminarju nas je sotelovadka Marina Štrikar povabila na njihovo domačijo in nas pogostila s kavico in

sladkimi dobrotami. Poleg telovadbe je poskrbljeno tudi za družabni del. Vsak ponedeljek imamo na sporedu »kofetkanje« v baru ob športnem parku, ob priložnostih pa praznujemo rojstne dneve in podobno.

Vesela sem, da sem se odločila storiti nekaj dobrega, konkretnega in koristnega za svoje zdravje in počutje.

Marina Krivonog

Foto: Hedvika Blatnik

Društvo VITA za pomoč po nezgodni poškodbi glave deluje že 30 let

Poškodbe glave so civilizacijski davek sodobnega časa in eden največjih zdravstveno-socialnih problemov v večini razvitih zahodnih dežel. Razvoj tehnike in prometa, spremenjen način življenja, ekstremni športi in nasilje so glavni vzroki nezgodnih možganskih poškodb. Prizadenejo vsa področja človekovega delovanja: gibanje, čutenje, zaznavanje in dojemanje okolja, odzivanje nanj, sporazumevanje, vedenje, čustvovanje. Pogosto so trajne in ne spremenijo le življenja poškodovanega, ampak prizadenejo celotno družino.

Društvo Vita je tako nastalo na pobudo staršev poškodovanih otrok in deluje že okroglih 30 let. Poškodovanim nudimo socialnovarstvene programe za vključevanje v družbo, aktivno preživljanje časa, razvijanje in ohranjanje socialnih veščin, miselnih sposobnosti ter fizič-

nih in psihičnih sposobnosti.

V Ljubljani deluje dnevni center kjer se naši člani družijo, se udeležujejo delavnic, organiziramo pa tudi fizioterapijo in masažo. Vsak mesec organiziramo izlet ter tako spoznavamo lepote Slovenije

in pridobivamo nova znanja, dvakrat letno pa za naše članke organiziramo tabor. Svoji poškodovanih pri nas lahko dobijo nasvete in se vključijo v podporno skupino.

Poleg socialno varstvenih programov izvajamo tudi pro-

gram osebne asistencije, ki je namenjen vsem vrstam invalidnosti. V ta program se lahko vključijo invalidne osebe, ki preko oddaje vloge na Centru za socialno delo pridobijo odločbo o pravici do osebne asistencije. V letu 2023 se bomo vključili v izvajanje obnove rehabilitacije, katero financira Zavod za zdravstveno zavarovanje.

Ker pa želimo, da bi bilo nezgodnih poškodb čim manj, je

pomembna dejavnost društva tudi preventiva na področju cestnega prometa. Največ poškodb možganov se namreč zgodi zaradi prevelike hitrosti, uporabe mobilnih telefonov med vožnjo ali hojo, vožnje pod vplivom alkohola ali mamil, neuporabe varnostnega pasu in čelade, slabe vidnosti pešcev na cesti in neupoštevanja cestno prometnih predpisov. V ta namen s podporo Agencije RS za varnost prometa redno izva-

jamo predavanja, s katerimi ozaveščamo javnost o tovrstni problematiki.

Več o nas, aktualna dogajanja in kontakte boste našli na spletni strani <http://www.vita-poskodba-glave.si/> in družabnem omrežju Facebook pod imenom Društvo Vita (<https://www.facebook.com/d.vita.novicke>).

Društvo Vita za pomoč po nezgodni poškodbi glave

SLOVO NAJSTAREJŠE MEŽIČANKE

Alojzija Novak 9. 6. 1920 – 27. 11. 2022

Vse ima svojo uro, vsako veselje ima svoj čas pod nebom: je čas rojevanja in čas umiranja, čas sajenja in čas ruvanja nasada (Prd 3,1–2). In prišel je čas, ko se moramo posloviti od naše drage mame, bice, prabice, praprabice.

Bica Lojzka se je rodila 9. 6. 1920, kot drugorojeni otrok očetu Ožbeju in mami Jerici. Prva leta svojega življenja je skupaj s starši, babico in bratom Rudijem in Poldijem preživela v skromni baraki pod Starjem. Že tako skromno družinsko življenje, v katerem je živela družina, je dodatno prizadela nesreča,

v kateri so ostali brez očeta. Po smrti očeta se je družina preselila na Poleno v hišo ob Meži, od koder so se nato preselili k Marholčevim ridam v Grabn.

V otroških letih ji ni bilo prizaneseno. Po smrti brata Rudija, je že od malih nog pomagala svoji mami in bici pri hišnih

opravilih in skrbi za družino. Eno izmed opravil, za katero je bila zadolžena, je bila paša koz. Odgovornost, s katero se je soočila v zgodnjih otroških letih, jo je zaznamovala za vse življenje.

Po končani osnovni šoli se je bica Lojzka zaposlila v Žerjavu, kjer je delala do

poroke z dedijem Nantijem, s katerim se je poročila, ko je bila stara dvajset let. Po poroki je bica ostala doma in se v celoti posvetila skrbi za družino, dedi pa je poskrbel za zaslužek. V zakonu sta se jima rodili dve hčerki, Micka in Gretka. Družina je živela skromno a ljubeče. Dedi Nanti je s svojim pridnim delom skrbel, da je družina imela vse, kar je potrebovala za življenje. S svojim trdim delom je dedi Nanti poskrbel, da sta lahko z bico Lojzko kupila in obnovila hišo na Poleni, kamor sta se iz Grabna preselila leta 1968, kjer sta nato preživela preostanek svojega življenja.

Z leti, ko sta se hčerki osamosvojili in si ustvarili družini, sta bica in dedi dobila vnuke, ki so bili njuna velika ljubezen, onadva pa sta bila ljubljena pri njih. Z leti, ko so vnuki odraščali sta dobila že pravnuke, ki so jima popestrili upokojenska leta. Na pragu svoje stoletnice pa je bica dobila dva prapravnuka, ki se ju je razveselila ob vsakem obisku.

Kljub obilici dela, ki ga je bica posvetila skrbi za dom in vrt, ni nikoli pozabila na svoje bližnje. Najprej je skrbel za svojo mamo Jerico, nato pa še za brata Poldija.

Leta 2005 je bica Lojzka, po 65 tih letih zakona, ostala brez svojega ljubljenelega moža Nantija, kar je bila zanjo velika preizkušnja, ki jo je ob

bližini hčerk in vnukov tudi premagala.

Ko so bici Lojzki začele pešati moči, se je k njej preselila bica Micka, ki ji je lajšala tegebe starosti in lepo skrbel za njo vse do zadnjega dne.

Bicina velika ljubezen so bile rože in vrt. Vse dokler je lahko, je poskrbel, da je bilo na vrtu pred hišo polno cvetja. Vsako leto je tudi poskrbel, da ni zmanjkalo semen za naslednje leto. Zadnja semena je nabrala letos in rekla, da jih bo posejala naslednje leto, če pa jih ne bo mogla ona, jih bomo posejali drugi. Rože, za katere je z največjo skrbnostjo skrbel vse življenje, so ji tudi v zadnjih dneh življenja, ko ji je bolezen močno načela moči, prinesle nasmeš na obraz.

Bica Lojzka je tudi v jeseni svojega življenja z zanimanjem spremljala svoje

domače. Kadarkoli smo se odpravljali od doma, nas je vprašala, kam gremo, in nas od doma pospremila z besedami: »Vedno molim, da bi se srečno vrnili nazaj domov, za vse vas molim.« Vemo, da je bica zvesto molila za vse nas. Neredko je bila z rožnim vencem v rokah zbrana v tiho molitev, ki pa, zaradi naraščajoče naglušnosti, niti ni bila tako tiha.

Bica Lojzka ni nikoli živela v bogastvu, vedno pa je bila zadovoljna s tem, kar je imela. S to svojo držo nas je naučila, da so v življenju pomembnejše reči kot so materialne dobrine.

Ob vsakem obisku nam je dejala, pa pridite še kaj. In smo prihajali, vedno znova in znova, vse do zadnjega dne, ko smo se od nje poslovili.

Draga bica, radi smo prihajali k tebi in še bomo prihajali, le da ne k tebi domov, ampak na tvoj grob, z rožami v rokah, v srcu pa z vero in zaupanjem, da se bomo nekoč zopet srečali s tabo in vsemi dragimi, ki so nas že zapustili.

Naj stokrat nas razdruži čas, naj tisoč loči nas bregov, povsod nas bo spremljal bicin objem, molitev in blagoslov.

Draga bica Lojzka, počivaj v miru. Radi te imamo.

Martin Perčič

NAŠA MOLITVENA SKUPINA

Triintrideseto leto že teče, kar se naša molitvena skupina zbira – zadnja leta ob ponedeljkih po večerni maši, prej pa ob petkih. O nastanku skupine ne vem kaj dosti, saj me takrat še ni bilo v zraven. Ne vem točno, kdaj se je priključila skupini moja mama, a so ji počasi začele pešati moči, pa sem jo pospremila, da bi ji bila v oporo.

No, moje mame že 12 let ni več med nami, jaz pa sem ostala v skupini. Tu se umirimo in boljše se počutimo, saj upamo da z molitvijo pomagamo sebi in drugim.

Oh, za koliko prepotrebni molimo. V prvi vrsti za nove duhovne poklice ter za mir na svetu in pomiritev med sprtimi Slovenci. Da bi znali odpuščati sebi in vsem drugim, da bi doumeli, da imamo vsi napake, križe in težave. Da bi spoznali, da je pomembna

dobrota in spoštovanje. Moli-mo za naše pokojne molivce, za pozabljene duše v vicah, za katere nihče ne moli, moli-mo, da bi ljudje, svet spoznal da je resnica le ena. Molimo za našega papeža, za našo mladino, za naše voditelje, da bi jih razsvetlila modrost, da bi se malo umirili, se znali ustaviti ter občudovati črička na polju, srnico v grmovju, poduhati dišečo rožico, se obrniti nazaj k naravi, in vedno tudi za našega domačega dušnega pastirja, da bi mu

Bog naklonil še obilo moči in zdravja ter potrpljenja.

To smo mi, to je naša molitvena skupina. Upamo, da bo v ljudeh prevladala zdrava kmečka pamet, ki človeku pove, kaj je prav in kaj hudo narobe.

Vsem nam in vsemu svetu želim obilo božjega blagoslova.

Jožefa Kotnik
foto: iz arhiva članov, 2019

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV OBČINE MEŽICA

Starost je srebrna nit življenja. Močna, nežna in lesketajoča se. Stkana iz nešteti zgodb, mnogokrat iz solz in žalosti, toda začinjena z velikodušno mero veselja in sreče. Srebrna nit, ki jo je napisalo vaše življenje, ki kljub vsemu teče dalje.

Ne ustavijo vas spremembe v družbi, tehnološki razvoj, pomanjkanje. Z dvignjeno glavo greste naprej, kar je hvalevredno. Ker biti starostnik v današnji družbi, ni lahko.

Ob nizkih pokojninah so življenjski stroški vedno večji. Sama družba pa je naravnana k hlepenju po materialnem in lepoti. Zato ste vi največkrat potisnjeni v ozadje. Pozabljeni.

Toda zavedati se morate, da kljub vsemu živimo v tem času tudi ljudje, ki nam je mar za vas. Ki na vas nismo pozabili in tudi v bodoče ne bomo. Z vami želimo plesti vašo srebrno nit, dokler nam bo dano.

Ker nit ni prisposodba trganja, temveč prisposodba povezovanja.

Ob dobrem sodelovanju in nadgrajevanju odnosov se nit le še večkrat ovije ter še

močneje sije in tako zdrži tudi v nevihtnih dnevih in sveti v najtemnejših nočeh.

Dragi moji: Ostanite močni. Ostanite pozitivni. Ostanite srebrni.

V čast mi je da sem bila v Vaši družbi in upam, da se naslednje leto spet snidemo.

Franja Peter,
predsednica OO Rdečega križa Mežica

PRAVNI NASVET

Objavljanje in všečkanje na družbenih omrežjih ter naša odgovornost

Družbena omrežja so že nekaj let eden glavnih kanalov za vsakdanje komuniciranje. Njihova uporaba se še vedno povečuje, s tem pa se vedno bolj zmanjšuje osebni način komuniciranja. Predvsem pa smo vsi naenkrat postali ujetniki poplave novic, za katere se vedno znova sprašujemo ali so resnične ali ne.

Sodelovanje v razpravljanju na družbenih omrežjih, o deljenju mnenj z drugimi in všečkanju objav pa prav tako kot komunikacija v živo, od nas zahteva spoštovanje pravil komuniciranja in lahko pomaga ohraniti naš ugled.

Med brskanjem po spletu velikokrat naletimo na nadležne objave, neprijetne komentarje in neprimerno vsebino. Toda preden se odločimo za deaktiviranje računa, lahko najprej sami poskusimo izboljšati spletno

okolje tako, da postanemo odgovoren uporabnik in se naučimo bontona družbenih omrežij, ki bi ga morala ponotranjiti tako podjetja kot tudi zasebniki. Vsekakor pa se moramo zavedati, kaj lahko naši komentarji, všečki

ter deljenja objav pomenijo za nas, kot tudi za ljudi, o katerih ali v zvezi s katerimi objave delimo. Neprimerne, žaljive objave, obrekovanja itd. lahko prav tako kot dejanja v »resničnem« življenju pomenijo kaznivo dejanje, za katerega odgovarjamo pred sodiščem.

Trenutno pa velja prav posebna pozornost sovražnemu govoru, ki preplavlja spletna omrežja in se ga vedno pogosteje sankcionira tudi na načine, ki za uporabnika pomenijo še vse kaj drugega kot so le blokade profilov na omrežjih. Države po svetu se na različne načine zoperstavljajo kaznivim dejanjem, do katerih prihaja na spletu, a dejstvo je, da objave niso neopažene in da so vedno bolj pogosto sankcionirane.

Pomembno je predvsem osvojiti t.i. pravila primernege vedenja.

- Dobro se je zavedati, da nimajo vsi enakega mnenja kot vi in to upoštevajte vselej, ko komentirate, objavljate ali delite vsebine na družbenih omrežjih. Ne pozabite na spoštljivo komuniciranje in poskrbite, da bodo vaše izjave temeljile na dejstvih.
- Družbena omrežja niso prostor za sproščanje jeze, zato ne vzpodbujajte sovraštva.
- Nimajo vsi želje, da se njihove fotografije vidijo

na spletu, pazite koga označite na fotografijah, in preden osebo označite, jo vprašajte za dovoljenje, saj nikoli ne veste, kako lahko ogrozite njeno osebno in poslovno podobo.

- Razmislite, za koga si želite, da vaše objave vidi, prilagodite svoj profil, ni potrebno, da je vse vsakomur vidno.
- Ne delite lažnih novic.
- Ugotovite, kakšno podobo ustvarjate z objavami in fotografijami. Kaj bi si o vas mislil neznanec, ki zaide na vaš profil, kaj misli o vas delodajalec? Z objavami lahko ustvarite ali pa uničite svojo kariero, ali si zaprete pot do nove zaposlitve.
- Ni potrebe, da vsi vedo, da greste na dopust in kako dolgo vas ne bo. Nekateri namreč pridno čakajo na objavo, kdaj vas ne bo doma, in bodo takrat v miru praznili vašo hišo.

S hitrim razvojem tehnologije je tako omogočeno, da se vse novice hitro razširijo, s tem pa je vzpostavljena tudi možnost hitrega in množičnega širjenja resničnih in neresničnih informacij o zasebnem življenju posameznikov, ki pa je tudi resno ogrozila njihovi pravici do osebnega dostojanstva in do zasebnosti.

Komunikacija na družbenih omrežjih je glede pravnih posledic izenačena s komunikacijo, ki poteka na tradici-

onalen, pisni ali ustni način, kar pa pomeni, da avtor na družbenih omrežjih zapisanih besed povsem enako odgovarja zaradi morebitne zlorabe svobode izražanja, kot če bi svoja mnenja oziroma informacije javnosti sporočil na drug, »tradicionalen« način.

Vsekakor pa so tudi tu prisotne posebnosti. Kot bi lahko izvlekli iz sodne prakse, za različne ljudi veljajo različna merila. Pa da ne bo razumljeno narobe, na družbenih omrežjih je beseda, všeček ali deljenje objave javnega uslužbenca, glasbenika, politika, itd. presojana mnogo bolj strogo, kot dejanje »malega« človeka. Navedeno pa povsem iz preprostega razloga. Vsako deljenje navadnega smrtnika opazi le njegov razmeroma majhen krog prijateljev, v katerem običajno ni veliko vplivnih ljudi, in objava včasih niti ne doseže tistega, ki mu je prvenstveno namenjena, da bi jo videl.

V kolikor pa objavo deli ali všečka znana osebnost, pa je novica takoj razširjena po vsem svetu, vidna v različnih krogih, medijskih hišah itd. in ima neresnica, objavljena s strani slavne osebnosti, takoj ogromno gledanost, laž za prizadetega ogromno škodo in novice ni mogoče več kar tako ustaviti.

Predstavljajmo si primer, ko izvirno izjavo, ki posega

v ugled tretje osebe, na družbenih omrežjih objavi neka anonimna, nejavna oseba. Nato to izjavo vsečka znana javna oseba, kar poveča zanimanje javnosti za vsebino izvirne izjave in s tem prispeva k širjenju kroga bralcev te izjave. Če gre za osebo z vplivom na javno mnenje, lahko ta oseba z vsečkanjem dodatno prepriča del javnosti, da so zapisi iz izvirnega sporočila utemeljeni. V takem primeru bi avtor vsečkov s svojim

ravnanjem prispeval k povečanju nepremoženjske škode, ki jo je utrpela z izvirnim sporočilom razžaljena oseba.

Iz posameznih novejših sodb Evropskega sodišča za človekove pravice pa je mogoče sklepati, da se odnos sodišča do varstva svobode izražanja spreminja in da v vedno večji meri varuje pravici, ki sta običajno na drugi strani tehtnice, to je pravico do osebnega dostojanstva

ter pravico do zasebnosti.

(Izjemno zanimiva sodba za radovedne: Melike proti Turčiji, št. 35786/19, 15. junij 2021)

Najbolj preprosto je tako, da preden karkoli delite ali objavite, pomislite, ali si tega želite ter ali boste s tem prizadeli pravico ali dostojanstvo drugega.

Odvetnica
Janja Podričnik

PRIMER ZA LAŽJE RAZUMEVANJE:

Objava občine na facebook strani o lokalni pridobitvi v mestu (150 ogledov novice, 75 vsečkov, 2 delitvi objave) – objavo nato deli znana osebnost, npr. Tina Meze (objavo vidi v zelo kratkem času 7500 ljudi ima 3320 vsečkov in 150 delitev objave) – občinska pridobitev ima takoj ogromno promocijo!

OBJAVA O NESTRINJANJU S POLITIČNIM FUNKCIONARJEM

v lokalni skupnosti na osebнем profilu
(10 vsečkov, 20 komentarjev v večini z žaljivo vsebino).

objavo komentira znan politik

200 vsečkov, 150 komentarjev v večini z žaljivo vsebino – nestrinjanje s komentarjem znane osebnosti političnemu funkcionarju takoj povzroči ogromno škodo

objavo komentira sosed

krog vsečkov se poveča za 7 in se pojavita 2 nova komentarja

Dejanje politika bo tako javnost kot tudi sodišče (v primeru, da se zadeva znajde pred sodiščem) presojalo strožje kot dejanje soseda, saj bi se politik moral zavedati svojega vpliva in odgovornosti in se njegovo komentiranje ali tudi deljenje politične kritike nekoga drugega presoja drugače kot nekoga, ki ni politično izpostavljen in njegovo stališče nima tolikšne teže.

Čebele združujejo

Čebele ne poznajo meja, letijo tja, kjer je paša, oprahujejo rastline, sadje in to v dobrobit tako človeku kot ostalim živim bitjem. Čebelarstvo je sicer del kmetijstva, a večina čebelarjev sploh niso kmetje. Družba se spreminja, število kmetij ravno pri nas na Koroškem upada na račun drugih, novonastalih poklicev.

Kmetje so se nekdanj ukvarjali s čebelarjenjem le za svoje lastne potrebe, da so si nekoliko izboljšali svoj borni zaslužek. To je privedlo do tega, da čebelarji nikdar niso imeli pravega stanovskega predstavništva, temveč so bili le privesek kmetijstva. Kmečka izobraževalna skupnost (KIS) je s svojo pobudo podrla meje, se odprla in že kar nekaj podpira časa razvoj obmejnega čebelarstva. Meje sicer nekaj let ni več, a v glavah ljudi bodo sledi še dolgo, dolgo ostale.

Tako je KIS 16. oktobra omogočila izlet v Mežiško dolino na srečanje s tamkajšnjimi čebe-

larji. Bil je prekrasen sončen dan, poln lepih vtisov, poučen in razvedrilen. Čebelar in terenski svetovalec Pavel Praper iz Mežice nas je vodil in nam posredoval svojo čebelarsko domovino od čebelnjaka štirih letnih časov preko sadjarskega in čebelarskega centra na Prevaljah, kjer so nam tamkajšnji čebelarji postregli z odlično malico in pijačo in nam razkrili svoj vrt medovitih rastlin, preko parka znamenitih slovenskih čebelarjev v Črni, do Galobovega muzeja in izredno poučne čebelarske poti v Mežici, kjer nas je sprejel mežiški župan.

Dan se je nagibal h kraju in polni lepih vtisov smo se začeli poslavljati ob križu na čebelarskem počivališču v Šmihelu z besedami: »Do drugič, če bo Bog dal!«.

Janko Pečnik

Opomba: Članek je bil prvotno objavljen v tedniku Novice

Odkritje doprsnega kipa Rudolfa Galoba

Občina Mežica je pred Narodnim domom pred leti oblikovala prostor, kjer v »Aleji zaslužnih« izraža spoštovanje ter se spominja posameznikov, pomembnih za njeno rast in razvoj. 15. oktobra letos se je Mežica s slovesnim odkritjem doprsnega kipa Rudolfa Galoba poklonila njegovemu spominu.

Ker je bil neskončno več kot le kot učitelj, šolski upravitelj, sadjar in čebelar, po čemer se ga spominja največ ljudi, je na njegovem spomeniku napis »prosvetitelj«.

Glasbeno spremljavo so prispevali člani Pihalnega orkestra Rudnika Mežica in moški pevski zbor Mežiški knapi pod vodstvom Luke Krofa. Kip, ki ga je zasnovala in oblikovala akademska kiparka Naca Rojnik iz Graške gore pri Slovenj Gradcu, sta odkrila župan Dušan Krebel in gospod Slavko Gallob, nečak Rudolfa Galoba, doma iz Brnce pri Beljaku. Le-ta se je v imenu družine zahvalil Mežici za pomnik, ob katerem so v času proslave stali čebelarski prapori vseh koroških društev in zveze. Program sem povezovala Darja Maurič. A je na tem mestu potrebno povedati tudi to, da brez pomoči vnukinje Rudolfa Galoba, gospe Saše Zrelec, program ne bi bil tako bogat, kot je bil z njeno pomočjo, za kar smo ji vsi izredno hvaležni.

Slavnostni govornik je bil mag. Tadej Pungartnik. V njem je povzel vse pomembne stvari, ki so Rudolfa Galoba spremljale skozi življenje in ga naredile za tako plemenito osebo, zato v nadaljevanju objavljamo njegov govor:

Spoštovane občanke, spoštovani občani, cenjeni gostje, draga družina Galob,

v čast mi je, da vas lahko nagovorim na tem slovesnem dogodku, ki ga posvečamo velikanu mežiške zgodovine, Rudolfu Galobu, klenemu Korošču, ki je vse svoje življenje služil slovenskemu narodu.

Bil je Ziljan, iz zavedne slovenske družine, ki ji je oblast velikokrat upogibala hrbet, a nikoli zares upognila. Asimilacija na Koroškem je bila izredno huda, in le najmočnejši niso klonili pod pritiski nemško govoreče večine.

Pokončnosti je rosno mladega Galoba učil že domači

župnik, ki leta 1914 ni dovolil, da bi ga ob sprejemu na celovško učiteljsko vpisali kot Nemca. Župnik je vztrajal in Rudolf Galob je bil nazadnje formalno vpisan kot edini slovenski dijak na moškem učiteljsku v Celovcu.

Ker je v predplebiscitnem času sodeloval s predstavnikom koroških Slovencev, dr. Lambertom Erlichom, ki je z dijaki in drugimi zaupniki pripravljali ljudi na prihod mednarodne komisije na Koroško, je vodstvo šole izkoristilo priložnost in mladega Galoba tik pred maturo leta 1919 izključilo z učiteljskega, s posebnim ministrskim dekretom pa tudi iz vseh avstrijskih šol. S tem se je njegova strma pot, polna ovir, šele začela.

Kot je zapisal v svojih spominih, mu je umik in nadaljnje šolanje v Jugoslaviji omogočilo tudi šifrirano sporočilo, ki se je glasilo: »Zaradi narodne zavesti izključen iz avstrijskih

šol.« V Ljubljani je v rednem roku končal učiteljske, vendar se zaradi turbulentnih razmer ni smel takoj vrniti domov. V vmesnem času so se razmere le nekoliko stabilizirale, zato se je lahko za eno leto vrnil domov in v plebiscitni coni A dobil tudi svojo prvo službo.

Po zavrnitvi nostrifikacije na Dunaju se je vrnil v Jugoslavijo in vložil prošnjo za državljanstvo. Dogajanje ob Koroškem plebiscitu ga je zaznamovalo za vse življenje.

1. novembra leta 1921 je dobil službo učitelja na osnovni šoli v Mežici. Bil je med mnogimi izobraženci, ki so se, kot je sam zapisal, morali po goljufovem plebiscitu preseliti v svobodno Mežiško dolino.

Njegova učiteljska leta so bila polna poleta in zanosa. Kot kmečki sin se je z vsem srcem posvečal čebelarstvu, sadjarstvu in vrtnarstvu. V Mežici je tako pognal močne korenine in si pri Gutenberggerju ostvaril družino.

Bil je priča gradnje mežiške šole, ki danes velja za eno izmed najlepših šol v Sloveniji. Glavni borec in graditelj nove šole je bil Vinko Möderndorfer, prav tako Ziljan, ki je s svojo pokončno držo in vztrajnostjo bil napoti tako angleškemu lastniku rudnika kot oblastem.

Če je bil Vinko Möderndorfer tisti, ki je izbojeval denar in zgradil šolo, pa je bil Rudolf Galob tisti, ki je mežiški šoli vdahnil dušo. Leta 1930

je postal njen upravitelj in tako postal odgovoren tudi za vrtec. Posvečal se je njenemu razvoju ter uvajal številne metode v dobrobit širše mežiške družbe.

Poskrbel je za ureditev šolskega vrta, ki je poleg vzgojne note služil tudi socialni razsežnosti, saj so bili pridelki namenjeni šolski kuhinji. Z ženo Majdo sta bila pobudnika zasaditve okrasnih japonskih češenj, ki še danes krasijo Mežico in ob cvetenju izrisujejo znamenito nežno kuliso mežiške promenade.

Na kmetijskih tečajih in v gospodinjski šoli je izobraževal tudi odrasle ter tako predajal potrebno znanje številnim in različnim generacijam.

Za Rudolfa Galoba je bila značilna izjemna delavnost in angažiranje na mnogih področjih. Bil je aktiven član v različnih društvih, odborih in komisijah. Med drugimi je sodeloval v akcijskem odboru za izgradnjo Gimnazije Ravne, kjer je stkal tesne vezi z dr. Francem Sušnikom.

Poleg učiteljske in ravnateljske vloge je med ljudmi zagotovo najbolj poznan kot čebelar. Čebele so ga spremljale vse življenje. V Mežici je prvi začel uvajati novosti. Sokrajane je

naučil uporabljati panje s premakljivim satjem. Nov način čebelarjenja je pospeševal s predavanji na celotnem Koroškem.

V Mežici so leta 1953 pod njegovim vodstvom ustanovili čebelarsko društvo, ki je v nekaj letih povežalo vse kraje v Mežiški dolini. Zaradi izjemnih zaslug je leta 1963 prejel najvišje čebelarsko odlikovanje Antona Janše prve stopnje.

Zlato značko v obliki čebelice, ki jo je prejel skupaj z odlikovanjem, je vedno nosil na suknjiču in s tem izražal to, kar je čutil in delal: »Posnemaj čebele, živali sonca in toplote.«

Imel je tudi velik čut za ohranjanje kulturne dediščine. Tako je v času, ko so kranjiče nadomestili panji s premakljivim satjem, začel zbirati poslikane panjske končnice, ki jim pravimo tudi čevnice. Nastala je ena najlepših zbirk v Sloveniji, v kateri najdemo raznovrstne pisane motive.

Poleg tega je zapisal življenjepise številnih mežiških čebelarjev ter tako ohranil spomin na zanimive može, ki so ljubili svoje čebele in pridelovali dobro koroško strd.

Ljubezen do kulturne dediščine in pisanih panjskih končnic v največji možni

meri danes ohranja njegova vnukinja Saša, ki tako trajno ohranja spomin na svojega deda, ne le v družinskem krogu, ampak tudi v širši skupnosti.

Tudi današnje generacije, ki Rudolfa Galoba morda nismo poznale osebno, žanjemo sadove njegovega doslednega in obsežnega dela. Čas in prostor pa odražata kulturno in družbeno bogastvo njegove zapuščine, ki se najlepše odraža v čebelarski zbirki v Gutenberggerjevemu mlinu.

Ponosni smo lahko na sokrajane, ki so pomagali sooblikovati razvoj našega kraja. Obogatili so ga s svojimi idejami, znanjem in širokosrčnostjo. Mednje sodi tudi Rudolf Galob, učitelj, čebelar, sadjar, občinski odbornik, predvsem pa skromen sokrajan. Da bodo njegove ideje živele še naprej, se mu danes s hvaležnostjo poklanjamo z odkritjem doprsnega kipa.

Po končani slovesnosti so udeleženci prijetno poklepetali ob pogostitvi, ki jo je pripravilo Društvo kmečkih žena. Ob prijetnem druženju je čas hitro minil, vsem udeležencem pa bo ostal ta dan v res lepem spominu.

Darja Maurič
Fotografije: Miran Žlebnik

Osnovna šola Mežica

UČITELJ RUDOLF GALOB

Odkritje doprsnega kipa mežiškega učitelja Rudolfa Galoba mi je prebudilo spomine na leta, preživeta v šoli, zgrajeni leta 1926, ki še danes velja za najboljši kraj učenosti v naši lepi domovini. Občudujejo jo tudi turisti iz tujine.

V 1. razredu osnovne šole

V 2. razredu osnovne šole

Če čas bi zavrtel nazaj poje pesem Toneta Rusa. Ko bi jaz zavrtel čas za 70 let nazaj, bi bil to čas mojega vstopa v osnovno šolo. Spomnim se, kot bi bilo včeraj.

Ko je prišel 1. september 1953, je prišel čas, ko je bilo treba začeti hoditi v šolo. Takrat so bili še težki časi. Živo imam v spominu, kako me je mama prvi dan spremljala v prvi razred. Nobene predstave nisem imel, kako bo to izgledalo, saj sem bil prvič v takem živčavu. Ko se je mama poslovila, sem planil v jok. Še sedaj razmišljam, da sem imel srečo, da nas je sprejela prijazna, mlada tovarišica Minka Salobir, ki je prav ta dan pričela s svojo prvo službo – poslanstvom učitelja.

Ne spomnim se, s katerimi besedami me je potolažila, spomnim pa se, da me je, kot včasih mama, posadila na kolena in povedala kako pravljico, za kar sem ji še zdaj hvaležen, saj tedaj, če ni šlo drugače, je učitelj še lahko prijel učenca za ušesa ali za »ta sladke« (lase tik za ušesi).

Naslednji dan pa sem veselo sam odkorakal v šolo. Postal je zabavno, saj smo se igrali in telovadili, kmalu smo se začeli učiti črke in številke, jih brati in povezovati v stavke. Učili smo se tudi krajše pesmice. Ena je šla takole:

Prav vesel iz šole grem, mnogo lepega že vem, kar naučil sem se v šoli, ne pozabim več nikoli.

Čas pa hitro teče in tu je bil že drugi razred. Tu nas je pričakal tovariš učitelj Rudolf Galob, ki je veljal za strogega in pravičnega učitelja. Učil nas je pomembne stvari za življenje, tudi iz agronomije. Tudi pesmi smo se učili, eno še danes znam: Stoji učilna zidana, pred njo je stara jablana, ta jablana je votel panj, sinica znosi gnezdo vanj.

Imeli smo tudi krožke – čebelarški in sadjarski. Čebelnjak je bil tik za šolo, sadovnjak pa je bil v centru Mežice, tam danes stoji največji blok na Leški ulici.

Učitelj Galob je bil velik strokovnjak, poštenjak in zaveden Slovenec. Hvala Občini Mežica, da ga je uvrstila med častne člane občine in mu v zahvalo za njegovo marljivo in pošteno delo pred ND postavila doprni kip. Prav tako pa, da je bil urejen tudi čebelarški muzej. Vsi učenci 2. a razreda se ga s hvaležnostjo spominjamo.

Hitro minevajoči čas je kmalu prinesel tudi osmi razred. Ta pa ni bil kar tako, saj se je bilo treba odločiti, kam naprej. Največji pogoj za nadaljevanje šolanja je bila seveda uspešno zaključena osemletka. Tu sem spet imel srečo, da nas je angleško učil sam ravnatelj, tovariš Pavel Planinšek, katerega tudi nikoli ne bom pozabil. Seveda mi je pri angleščini šlo slabo. Na koncu leta sem tovariša Planinška prosil, da me še vpraša – da ne bom imel popravnega. Ko je zaključeval ocene, me je uslišal, me poklical k tabli in rekel: »No, pa povej, kar znaš!« Govoril sem besede, ki sem jih znal. »Kaj pa

kakšen stavek?« je še vprašal. V trenutku mi je zabliskalo in sem rekel: »I am very big donkey!« Vsi so se smejali, tudi učitelj je bil vesel, rekel je, da vidi, da nekaj le znam, mi zaključil pozitivno in dodal: »Zdaj boš pa imel lepe počitnice in boš lahko veselo pomagal doma, na kmetiji Pušnik.« In tu, na kmetiji, še sedaj, po dvainšestdesetih letih, z veseljem pomagam pri delu mladim naslednikom.

Ravnatelj Planinšek je bil dober in moder učitelj, kakor tudi vsi ostali, ki so nas učili. Ohranil jih bom v lepem spominu – slava jim.

Edini še živeči učiteljici, gospe Minki Salobir Hergouth, pa želim še na mnoga zdrava leta. Še vedno imamo stike, še vedno jo zanimajo dogodki v Mežici in z veseljem prebira tudi Šumc.

Hvaležni učenec
Alojz Peršak

KDO SO NOVI »»PRVČKI«« NAŠE ŠOLE?

Tudi v letošnjem šolskem letu so se na našo šolo vpisali novi otroci, šolski novinčki. Meseca februarja so se vpisali v 1. razred, a so do poletnih počitnic še vedno obiskovali vrtec. V četrtek, 1. septembra, pa so prvič vstopili skozi velika šolska vrata osnovne šole Mežica kot učenci in učenke.

Tisti dan sem kot učiteljica 1. razreda spoznala 19 otrok, 11 dečkov in 8 deklic, ki so ta dan postali moji učenci. Otroci pa so spoznali mene, svojo prvo učiteljico. V leto-

šnjem šolskem letu 2022/23 so učenci obeh 1. razredov prvič dobili svoje zaveznike! To pa so učenci 7. razredov, ki bodo njihovi spremljevalci, pomočniki, zaupniki ... tri leta.

Pobudnica novega projekta Zavezniki na naši šoli je učiteljica Lucija Štrekelj.

Minilo je že tri mesece pouka, pa še vedno ne veste vsi, kdo

so novi učenci in učenke? Za nami so tudi že jesenske počitnice, za moje prvošolke in prvošolce prve! Prav je torej, da spoznate 36 »prvčkov«, ki obiskujejo 1.razred.

1.a razred obiskuje 17 učencev, od tega 6 dečkov, ter 11 deklíc. To so: JANŽE Avberšek, MAŠA Bruder, INJA Čeh, LARA Danijel, ZANA Dizdarevič, VANESA Dravec, NADIJA Fačič, MATIC Kušej, TINA Lipnikar, KALINA Maletič, ZALA Mencinger, AMADEJ Ogorevc, ANA ELI Prosenjak, TILEN Štifter, LEJA Tomazin, ELVIN Topalović in JUŠ Vižintin.

Učiteljici, ki poučujeta v 1. a razredu pa sta BARBARA Naveršnik Belhaima ter NIKA Permanšek.

1.b razred obiskuje 19 učencev, od tega 8 dečkov in 11 deklíc. To so ADAM Belhaima, AJŠA Čerenak, EVA Donau, JONAS Gruber, AJDA Ledinek, ENSAR Mahmutović, OTO Miklavčič, MAŠA Mlinar,

LINA Nakić, MAKS Pernek, ISABELLA Plaznik, HANA Praper, SARA Suljić, NEŽA Štriker, TINKA Šuler, MAID Teminović, GAL Verhovnik, LILI Vesnicer ter TINE Vrabič.

Učiteljici v 1.b razredu pa sva MATEJA Korasa in REBEKA Vodovnik.

Vsak nov začetek je zelo pomemben! Začetek šolanja pa se mi zdi, da še posebej. Otroci morajo šolo vzljubiti, v njej se morajo varno in dobro počutiti. V šolo morajo radi hoditi. Poleg znanja, ki jim ga moram dati, morajo imeti v 1. razredu še vedno čas za igro. V pouk moram vključevati veliko aktivnosti, zanimivosti, gibanja, dejavnosti ... vse pa mora biti kljub vsemu »šolsko«. Kot učiteljica se vsako leto res zelo trudim, da vsak dan pripravljam otrokom prijazen, prijeten, pester pouk. Vsak petek pa imamo pouk podoben Montessori šoli. To pomeni, da si učenci izberejo pripravljene dejavnosti pri

učnih predmetih sami, ter jih do konca pouka vse tudi opravijo.

Pri mojem delu mi je v veliko pomoč in oporo sodelavka Rebeka Vodovnik, s katero sva že kar nekaj let skupaj v 1. b razredu.

V petek, 18.novembra, so otroci posadili tudi svoje generacijsko drevo, ki bo z njimi raslo. Letošnje posajeno drevo je hrast, za katerega vemo, da je mogočno drevo. Naj bodo otroci podobni svojemu drevesu, ko bodo odraščali. Naj bodo mogočni, a še vedno prijazni, dobri, srčni.

Z najinimi prvošolčki sva z učiteljico Rebeko imeli tudi že nekaj malo drugačnih dni. To so dnevi dejavnosti, kot so športni, tehniški, kulturni in naravoslovni dnevi. O tem, kaj smo počeli, kam smo šli, kaj smo se naučili, pa boste lahko brali v naslednji številki Šumca.

Mateja Korasa

SAJ NI RES, PA JE! KOT BI BILO VČERAJ

NAŠA LETNA ŠOLA V NARAVI

Še ni dolgo nazaj, ko je bil ponedeljek, 5. september, in s petošolci smo se odpravili v letno šolo v naravi, v Materado pri Poreču.

Kot vsako leto smo bili tudi letos nameščeni v Vzgojno-izobraževalnem rekreacijskem centru - VIRC, katerega upravlja Zveza prijateljev mladine Maribor.

Tam smo bivali pet dni. Veliko smo plavali, fejest jedli, raziskovali obalo, bili športno aktivni, nakupovali, se tudi učili in se predvsem družili ter spletli nepozabne spomine in dobra prijateljstva.

Takole se slišijo izseki iz otroških spisov:

- Da vam povem, šola v naravi je res super, za nekatere seveda.
- Z avtobusom smo se odpeljali novim dogodivščinam naproti.
- Vozili smo se z Mežice do Materade. Zapeli smo veliko pesmi.
- Tam smo se razdelili v sobe. V sobi sem se počutila prijetno in čutila sem, da se bom zabavala.
- Zelo sem se veselila preverjanja plavanja. Počutila sem se dobro. Zato sem tudi plavala dobro.
- Cel teden smo utrjevali tehnike plavanja in se vozili s supom od učitelja Damirja.
- Vsak dan smo se kopali, sončili, se igrali na igralih, počivali in se učili.
- En dan smo imeli party.
- V torek smo se z lučkami odpravili na nočni pohod ob obali. Prišli smo do majhnega polotoka, kjer smo iskali živali. Sam sem najprej in po nesreči stopil v vodo, da sem si zmočil čevlje.
- Na sprehodu z lučkami smo našli zelo veliko rakov in celo eno rjavo miš.

- Sladoledar na plaži mi je večkrat pomahal.
- V sredo smo imeli nakupovalni dan. Šli smo peš v mesto Poreč. Tam so bile tržnice. Tam sem kupila spominke in manjša darila za svoje domače. Nazaj smo se peljali z vlakcem. Ta dan nam je bil vsem v razvedrilo in veselje.
- Zadnji dan smo imeli predstavitev o žabici Katki.
- Ustavili smo se še v Po-

stojnski jami. Bila je zelo očarljiva.

- V šoli v naravi bi ostala še kak teden. Sigurno si jo bom zapomnila do konca življenja. Res je bilo fajn.

Ja, ponosni na vse otroke. Nihče ni zbolel. Hujše poškodbe nismo utrpeli. Po večerih je bilo tu in tam težko, a smo zmogli. Nasmeh, objem, nekaj besed ... to nam je pomagalo. Šola v naravi bo za-

gotovo nepozabni del njihovega življenja in tudi našega.

Z njimi smo letovali Zala in Dora, plavalni učiteljici in študentki Fakultete za šport ter ekipa spremljevalcev OŠ Mežica: vodja LŠN in plavalni učitelj Damir O., plavalna učiteljica Nataša F. ter razredničarki Mateja in Polonca.

Petošolci in učiteljica
Polonca Bivšek

KONČNO, NASTOPI SO SPET ZAŽIVELI!

Spet so zaživela srečanja, druženja in s tem tudi nastopi šolske dramske skupine Katrce.

V tem šolskem letu smo jih Katrce zabeležile že pet:

- sodelovali smo v programu za sprejem prvošolčkov z igrico Lili in Bine,
- zaigrali nekaj skečev na

Žgankariji pred ND Mežica,

- hudomušno smo povezovali program na dvorišču vrtca Mežica ob 50-letnici novega dela in otvoritvi prenovljenega dvorišča,
- se zopet družili s starejšimi

občani in občankami v gasilskem domu in

- sodelovali v programu na žalni komemoraciji.

In nastopi se bodo še vrstili. Hitro se nam približuje Barba-

rin sejem, tik pred vrati pa že čaka Veseli december.

En nastop je bil za nas še prav poseben. Mogoče zato, ker šola že vrsto let sodeluje s programom in tudi zato, ker smo program oblikovali skupaj z otroško folklorno skupino Črički. Mladi in stari. Otroci, babice in dedki. Ja,

to je nastop na srečanju starejših občanov in občank, ki ga skupaj z Občino Mežica prireja Občinska organizacija Rdečega križa Mežica. Je nastop, ki izžareva toplino, veselje in hvaležnost. In je nastop, ki nam pomeni veliko, starejšim pa ... še več. Nič ni lepšega kot skozi otroško besedo, pesem in ples

podoživljati svoje otroštvo in mladost.

Mi že čakamo na nove priložnosti. Verjamemo, da jih bo še veliko. In vedite, vsak nastop je za nas nov izziv. Zato, gremo izzivom naproti!

Učiteljica
Polonca Bivšek

KULTURNI DAN na Osnovni šoli Mežica

V tednu otroka meseca oktobra smo na Osnovni šoli Mežica že drugo leto zapored izvedli kulturni dan z naslovom »Slovenija, od kod lepote tvoje?«.

Z zavedanjem, da se nam ni treba bati nikogar, ki se priseli v naše kraje, če imamo naše kraji radi in smo nanje ponosni, smo pripravili delavnice, s katerimi želimo razvijati in poglobljati narodno zavest in domoljubje pri naših učencih. Verjamemo, da je pomembno, da otroci poznajo

naše državne simbole, geografske značilnosti naše države, njeno bogato kulturno in naravno dediščino, da so ponosni na dosežke slovenskih športnikov, poznajo našo književnost in glasbo ter oza-vestijo, da imamo pomembna podjetja, ki ime naše države nosijo tudi izven njenih meja.

Tako so učenci kuhali tradicionalne slovenske jedi in raziskovali slovensko kulinariko v njeni sodobnejši različici; spoznavali so zgodovino športa in se ukvarjali s športnimi dosežki današnjega časa; prepletali so niti med slovensko književnostjo in sodobno glasbo, pisali pesmi

svoji domovini, raziskovali uspešna slovenska podjetja, se poglobili v velikane slovenske likovne umetnosti in vse to spremljali kot mladi novinarji.

Primerno vedenje, ko slišimo slovensko himno, ni samo-umevno, zato smo pravila obnašanja na proslavah in drugih prireditvah, predvsem

na razredni stopnji, prav tako izpostavili. Potovali smo po »mini Sloveniji«, primerjali našo državno nekoč in danes s pomočjo starih fotografij, posvetili pa smo se tudi eni izmed tradicionalnih slovenskih obrti – filcanju.

Nismo počeli vsega naenkrat in nismo se vsi ukvarjali z vsem, pa vendar so se vsi

učenci z določenimi temami spoznali vsaj toliko, da so začutili, da živijo v državi, ki se lahko pohvali z dosežki na mnogih področjih.

Ob koncu kulturnega dne smo si ogledali razstavo izdelkov, ki so nastali v delavnicah.

Jerneja Vertačnik

DRAGI VRTEC MEŽICA, VSE NAJBOLJŠE!

Pisalo se je leto 1972, ko so v Mežici predšolski otroci prvič zakorakali v novi del montažnega vrtca. Bil je prvi montažni vrtec podjetja Marles in vsi od blizu in daleč so si ga hodili ogledovati.

In piše se leto 2022. Otroci še zahajajo v »novi del montažnega vrtca«, ki je obnovljen, saniran in skrbno negovan. V vseh teh letih nam je postal pretesen in že kar celo desetletje smo hvaležni, da imamo en, v zadnjih letih pa kar dva oddelka v prostorih

Osnovne šole Mežica. Seveda si želimo biti pod eno streho in težko pričakujemo ta dan. Do takrat pa, bodo naše strokovne delavke poskrbele, da bo otrokom v šola-vrtcu lepo, da bodo izkoristili vse prednosti, ki jih šola ima: uporaba telovadnice, knjižnice, veliki in

svetli prostori ter lažji prehod vseh naših otrok v šolo.

V mesecu septembru smo praznovali 50-letnico. Ob tej priložnosti smo izdali bilten in pripravili prijetno prireditev na našem lepem obnovljenem dvorišču, ki smo ga hkrati tudi

otvorili. V sodelovanju z občino smo pridobili tudi novo piramido – plezalo, na katerem otroci preizkušajo svoje spretnosti. Hvaležni smo za dobro sodelovanje pri obnovi ter da so znali prisluhniti stroki in dvorišče obnovili tako, da je bilo dejansko predano namenu – igri otrok.

V vseh teh letih se je v našem vrtcu dogajalo mnogo zanimivega, predvsem pa so se vsi delavci in delavke vrtca trudili, da je bilo otrokom v vrtcu LEPO. Vrtec Mežica je bil skozi vsa leta razvojno naravnani vrtec, v katerem ni potekalo samo varstvo, ampak kvalitetna in strokovna predšolska vzgoja. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki so kadarkoli delali in ustvarjali v ali z vrtcem Mežica. Vsak je bil kamenček v

mozaiku BOGATE ZGODOVINE NAŠEGA VRTCA.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so v naš bilten prispevali svoje misli, spomine, besede zahvale in spoznanja.

Iskrena hvala Katrcam pod mentorstvom Polone Bivšek, ki so obogatili naš program, Luki Perneku za lektoriranje in glasbeno spremljavo. Vsem strokovnim delavkam, ki so z občutkom in veliko mere dobre volje in ponosa sodelovale pri izvedbi programa. Vzgojiteljici Tanji Bivšek za vodenje pevskega zbora na prireditvi ter vzgojiteljici Kaji Hancman in otrokom za pripravo in izvedbo ustvarjalnega plesa. Vzgojiteljici Mileni Kozlar, ki je prav za to priložnost napisala himno »Naš vrtec«.

Največja HVALA gre otrokom. Vsem od najmlajšega do najstarejšega, ki so aktivno sodelovali pri nastopu. Ponosne smo bile na VSE in vsakega posebej. Bil je september, nekateri so šele dodobra prestopili prag vrtca in so že sodelovali na prijetni, sproščeni in čistiljivi prireditvi v čast NAŠEMU VRTCU, ki je v varno zavetje sprejel že 50. generacijo otrok.

In kot se rojstni dan spodobi, so se ob koncu otroci posladkali s posebno TORTO in si ogledali predstavo HIŠICA DO NEBA.

Bil je lep dan, poln ponosa, veselja in hvaležnosti.

Pomočnica ravnateljice
Enote vrtca pri OŠ Mežica
Romana Šepul, mag.

Uredili, zasadili, zaužili, pospravili in pokrili

Se sprašujete kaj? Malo pobrsajte po spominu. Se mogoče spomnite, ko sem pisala, kako smo v vrtcu UREDILI visoke grede in jih z babicami ZASADILI. No, to je to! Ste morda pomislili, da smo jih opustili?

Kje pa! Skrbno smo skrbeli za rastline, jih zalivali, odstranjevali plevel, rahljali zemljo okoli njih in se bojevali proti čisto pravim ušem in mravljam, ki so jih želele pojesti. Uspelo nam je. Prve plodove smo s ponosom ZAUŽILI.

No, najprej bi jedli kar zelene. Pri solati, peteršilju, papriki in drobnjaku je še šlo, a pri jagodah in paradižniku smo kmalu spoznali, da so rdeči slajši in bolj zdravi. Septembra smo obilni pridelek odnesli v kuhinjo, kjer so ga

porabili za omake in solate.

Zelišča, dišavnice in cvetlice so omamno dišale in pogosto vabile žuželke ter radovedne majhne in velike pokuševalce na dveh nogah. Tudi kuharice so pogosto posegale po njih

in z njimi obogatile marsikateri obrok. Prišla je jesen in z njo obrezovanje trajnic in POSPRAVLJANJE ostalih rastlin. Timijan, meto in žajbelj smo posušili in shranili v vrečke za čaj. Kadar iz vrtca še posebej diši, takrat vedite, da čaj kuhamo mi!

V gredah je ostalo kar nekaj

rastlin. Ob prvem mrazu je otroke zaskrbelo: »Zebe jih! Pokrijmo jih z odejico. Kape jim dajmo pa šale! Kje pa 'majo bundice?« Takrat pa smo opazili, da delovni stroji podirajo smreke za vrtcem. Prijazen gospod nam je vrgel čez plot nekaj vej in z njimi smo jih skrbno POKRILI. Zdaj počivajo in čakajo na pomlad,

ko jih bo prebudil topel sonček in naše pridne roke bodo zopet poskrbele zanje.

Tako kot rastline so rastle tudi otroci. Pridobili so nova znanja in spoznanja, predvsem pa se naučili potrpežljivosti in odgovornosti.

Tanja Bivšek

OB KONCU LETA

Ob koncu letošnjega leta je v našem vrtcu in na dvorišču vrtca nastala ČAROBNA SNEŽAKOVA DEŽELA.

Čarobni čas, sneg, snežaki, lučke, lepe misli, omamni vonj po sveže pečenih piškotih, hvaležnost, veselje, pričakovanje in čas za pogled nazaj.

Za nami je bogato leto!

Po dveh letih, ko je bilo druženje omejeno, se splet lahko družimo, imamo skupne dejavnosti, pevske vaje, lutkovne predstave ... Gostimo

lahko zunanje strokovnjake in sodelavce, se objemamo in »beremo« z ustnic. Hvaležni smo, da je tako.

Strokovne delavke pa ugotavljamo, da so po vsem tem času, ko smo veliko časa preživeli v domačem okolju, otroci vedno manj samostojni, da je potrebno veliko časa, da jih naučimo igrati se, da je uporaba telefonov in računalnikov v domačem

okolju prerasla v velik problem, da imajo otroci vedno več govornih težav in se vse manj gibljejo, da so redki tisti, ki doma vsak dan prisluhnejo branju starša ...

Zato so naše aktivnosti v tem letu in bodo tudi v prihodnjih letih usmerjene prav v to, da zmanjšamo vplive negativnih posledic koronskega časa. Strokovne delavke s spremljanjem posameznika na-

črtujejo vsebine za optimalni razvoj vsakega in vseh otrok v skupini.

In kaj počnemo?

Vsak dan se odpravimo na sprehod, pogosto telovadimo v igralnicah in telovadnici, igramo se igre naših babic, skupaj z otroki zlagamo kocke, se lovimo, se igramo človek ne jezi se. Spodbujamo jih, da se sami oblečejo in poskrbijo za svoje stvari, spodbujamo samostojnost pri hranjenju in hoji na sprehodih. Skupaj preberemo veliko pravljic in se pogovarjamo o prebranem. Otroke spodbujamo k poslušanju in upoštevanju navodil. Otroci so aktivno vključeni v načrtovanje in izvedbo dnevvov. Vsak dan je za njih in nas nova izkušnja. Bi rekli, pa to so preproste stvari. Res so, tudi mi vsi se tega zavedamo. Preproste, ampak zelo težke za večino otrok

in zelo pomembne – nujne za optimalen razvoj vsakega otroka.

Naj bo december čas za pravljice, ki jih preberejo mamiče, atiji, dedki, babice.

Naj bo čas za igro z otroki.

Naj bo čas za skupno zbiranje receptov, nakup sestavin in pečenje piškotov.

Naj bo čas za skupni sprehod, ko v soju lučk zažari naš kraj.

Naj bo čas za sproščen pogovor, poslušanje otroka, poslušanje vsakega od nas, brez telefonov in televizije.

V vrtcu Mežica BO ČAS za vse to – dovolite si to bogastvo sprejeti tudi v svoje domove.

**OTROCI VAM BODO
ČEZ ČAS HVALEŽNI!**

Preden zakorakamo v novo leto in se poslovimo od starega se vsem delavcem vrtca

zahvaljujem za dobro opravljanje njihovega poslanstva v VRTCU MEŽICA, vsem zunanjim sodelavcem in obiskovalcem vrtca za pozitivno energijo in strokovnost, ki jo prinašajo v naš vrtec, da skupaj bogatimo dneve našim otrokom.

Vsem občanom Mežice za vse pozdrave, nasmeha in besede spodbude, ko se srečujejo z našimi najmlajšimi.

Vsem staršem za zaupanje.

Naj bo leto, ki prihaja prežeto s pozitivno energijo, ljubeznijo, hvaležnostjo in medsebojnim spoštovanjem, Vam želimo VSI iz vrtca Mežica.

Pomočnica ravnateljice
Enote vrtca pri OŠ Mežica
Romana Šepul, mag.

Novičke iz Narodnega doma

Začetek jesenske sezone smo letos otvorili z odličnimi »Katalenci«. V dopoldanskih urah 21. 9. smo gostili dva razprodana »ugledališčena koncerta« **ENCI BENCI KATALENCI** za osnovne šole Mežica, Črna na Koroškem in Dravograd. V večernih urah pa je skupina **KATALENA** naš oder poživila z lastno svežo energijo ter z nalezljivimi ritmi ogrela obiskovalce. Skupina Katalena navdih črpa iz zapuščine slovenskih ljudskih pesmi, ki jih prilagaja in izvaja v skladu s svojo lastno estetiko in preferencami. Užitek jih je bilo poslušati!

8. 10. smo se v glasbeni komediji **OD TIŠINE DO GLASBE z Juretom Ivanušičem** spraševali, kaj je bilo prej: kura ali jajce? Tišina ali glasba? Dramski igravec, pianist, skladatelj in režiser Jure Ivanušič nas je popeljal skozi zgodovino in fenomen glasbe in se ob tem mojstrsko prelevil iz ene vloge v drugo.

Gostili smo že dve otroški predstavi v letošnjem abonmaju. Vse predstave so

seveda na voljo tudi za izven. 13. 10. je bila na sporedu predstava **PIKA POTUJE PO SVETU**. Razigrano Piko Nogavičko otroci radi vidijo na našem odru. V mesecu novembru pa smo gostili predstavo **ŽELODKOVA SKRIVNOST**. Otroci so spoznali žolno, merjasca, srnjačka in veverico – vsak s svojo prepoznavno obliko, z značajskimi lastnostmi, ki jim jih pripisujemo, omogočajo majhne in dragocene skice o zvitosti, bojzljivosti, pogumu, trmi, skratka o vsem, kar otroci spoznavajo in bodo spoznavali v medosebnih odnosih.

Letošnji gledališki abonma smo 20. 10. začeli z dramo **OLJE ČRNE KUMINE**, kjer smo srečali študenta Boruta in njegovo mamo, podjetno in delavno samohranilko Moniko, ki prisega na vsemogočno zdravilno moč črne kumine. Družinski odnosi so poleg genov osnovni gradnik človekovega značaja. 17. 11. smo nadaljevali gledališki abonma in izven s komedijo **RESNO MOTENI**, kjer smo srečali

popolne neznance, vsakega s svojimi psihološkimi težavami, kjer smo bili priča trku generacij, družbenih slojev, verovanj in svetovnih nazorov.

Za tradicionalen Martinov Koncert, 9. 11., je na našem odru nastopil legenda koroškega narečja **MILAN KAMNIK s svojim BANDOM**. Milan Kamnik je znan po svojih koroških besedilih in značilni koroški tematiki, ki jo rad vnese v svoja dela.

21. 11. smo gostili eno najuspešnejših predstav Špas teatra vseh časov, situacijsko komedijo **BOEING BOEING**, v kateri je nastopil tudi naš občan Gregor Podričnik. Odziv na predstavo je bil odličen. Poleteli smo nazaj v sladka, svobodno misleča šestdeseta leta in neonesnaženo ozračje sočne komedije, polne zmešnjav in zamenjanih identitet.

Dobrodošli na sedežih kulture!

Vesna Trdina
Foto: Miran Žlebnik

SVEČA NI EDINI NAČIN SPOMINA NA UMRLE

PRI IZBIRANJU SVEČ
SE DRŽITE NAČELA
MANJ JE VEČ.

Ob prazniku 1. novembra – dnevu vseh svetih, ko se tudi uradno spomnimo vseh, ki so nas zapustili za vedno in pustili ogromno praznino v naših srcih, se še posebej zavedamo, da velika večina nagrobnih sveč na koncu postane odpadek. Klasične parafinske nagrobne sveče sicer same po sebi niso nevaren odpadek, a vseeno predstavljajo pereč problem. Njihova obdelava namreč škodljivo vpliva na okolje, predvsem gre za emisije v zrak in vode, povzročanje hrupa in emisije izpušnih plinov pri transportu odpadnih nagrobnih sveč. Največje težave povzroča kopičenje odpadnih sveč pri upravljavcih pokopališč in izvajalci občinske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov. Velike količine skladiščenih odpadnih nagrobnih sveč povečujejo požarno ogroženost, kar se je pred časom pokazalo pri požarih odpadkov v različnih krajih, so opozorili na okoljskem ministrstvu.

Res ni preveč zapleteno ali težko – količino odpadkov z grobov lahko preprosto zmanjšamo, ne samo ob 1. novembru ampak skozi celo leto tako, da prižgemo svečo manj in da denar morda namenimo živim, torej reševanju življenj. Lahko pa tudi uporabimo alternativne možnosti – prižig virtualnih svečk, sveče iz okolju prijaznih in trajnostnih materialov, lesene svečke, kamenčki s svečkami ... Enostavno, kajne?

Za prižiganje virtualnih svečk uporabite našo aplikacijo na spletni strani www.komunala-mezica.si.

Pa smo ga končno dočakali - Veseli december je tu!

Mesec lučk, dobrih želja, pozitivnih misli, obdarovanja in odličnih prireditev v Mežici. JKZ Narodni dom Mežica skrbi za uveljavljanje in razvoj ljubiteljske kulture v Občini Mežica, pa tudi za gostovanja priznanih in uveljavljenih umetnikov. JKZ Narodni dom Mežica je kulturna ustanova, za katero lahko rečemo, da je ena izmed najmočnejših stebrov kulturnega dogajanja na Koroškem, njegovo uspešno delovanje pa močno odmeva tudi izven njegovih meja. Narodni dom Mežica že od samega začetka ustanovitve ponuja pester in kvaliteten repertoar gledaliških predstav, koncertov ter drugih dogodkov.

Narodni dom Mežica je lani poleg področja kulture začel delovati tudi na področju turizma. Javni zavod torej skrbi za razvoj kulturne in turistične dejavnosti v Občini Mežica. Že lani smo prevzeli organizacijo Veselega decembra. Žal pa dogodki zaradi ukrepov v zvezi s covidom-19 niso bili izpeljani v takšnem obsegu kot prejšnja leta. Upam si trditi, da je kljub omejitvam lanski Veseli december bil uspešen (proslava, gledališke igre ter koncerti). V vseh letih našega delovanja v hramu kulture smo bili zelo uspešni, na naš oder smo uspeli pripeljati vrhunske igralske in glasbene zasedbe. Javni kulturni zavod dogodke dvigne na visok nivo, saj se letno odvije veliko število vsebinsko različnih prireditev. Visok nivo si želimo obdržati tudi v prihodnje.

Kako vesel, čaroben in prazničen je december, je odvisno od vseh nas. Najdite si čas za sprostitev in obiščite dogodke v okviru Veselega decembra v Mežici. Želimo vam, da praznični december preživite lepo in si tudi po tem zapomnite čudovito leto 2022. Naj bo december čaroben, prijazen in vesel za vse. Novo leto 2023 pa naj vam podari mnogo uspehov, izzivov, pričakovanj in uspešnih zgodb.

Vse lepo za vse!

S prisrčnimi željami in prijaznimi pozdravi,
Ambrož Blatnik, direktor JKZ Narodni dom Mežica

Dobrodošli na 14. Veselem decembru v Mežici

Veseli december je čas praznovanj in obdarovanj, majhnih in velikih pričakovanj, toplih objemov in otroškega smeha. Je čas, ko se srečamo s sorodniki, prijatelji in znanci. Da bi obogatili ta čas in polepšali praznične dni, smo po dveletnem premoru letos ponovno pripravili pestro decembrsko dogajanje v okviru Veselega decembra v Mežici.

Mežica se je decembra zopet odela v čarobno svetlobno okrasitev, k posebnemu razpoloženju pa pripomore tudi zanimiv in raznovrsten prednovoletni program. Na prireditvah z znanimi glasbenimi skupinami, ki potekajo pred Narodnim domom in v njem, so svoje praznične programe pripravila tudi društva in ustanove v našem kraju: koncert v turističnem rudniku Mežica, Božično-novoletni direndaj za otroke, koncert Pihalnega orkestra Rudnik Mežica in še veliko več. Zatorej prijazno povabljeni na prisrčna druženja ob kozarčku zakuhanega in da na silvestrovo skupaj zakorakamo novemu letu naproti.

Veseli december v Mežici je čaroben. Nikar ga ne zamudite!

Spoštovani,

naj vam zaželim, da vas v letu 2023 spremljajo zdravje in sreča, pogum, optimizem in vztrajnost. S povezovanjem ter uspešnim sodelovanjem naj postanejo vse poti prave in vsi cilji dosegljivi. Srečno, Mežica!

Dušan Krebel, župan Občine Mežica

FARTY ANIMALS

VARNI PALJAK

SILVESTROVANJE Z ANSAMBLOM KRUMPAČNIK KVARTET

BATISTA CADILLAC

PSIHOMODO POP

POHOD Z LUČKAMI V NEZNANO

UPRIZORITEV ŽIVIH JASLIC

ALO!STARI

BARBARIN SEJEM

PRIŽIG LUČK
Z OTROŠKIM PROGRAMOM

BOŽIČNI KONCERT
PIHALNEGA ORKESTRA RUDNIKA MEŽICA

DITKA

2022

VESELI DECEMBER
u Mežici

KONCERT
PSIHOMODO POP
27. decembra 2022
19:30

KU – KUČ GLEDALIŠČE
PALČICA
19. januarja 2023
17:00

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
VSE ZASTONJ! VSE ZASTONJ!
26. januarja 2023
19:30

ŠPAS TEATER
VROČICA
9. februarja 2023
20:00

KONCERT
JOSIPA LISAC
14. februarja 2023
19:30

TEATER CIZAMO
PAZI KAKTUSSS
23. februarja 2023
17:00

NIK ŠKRLEC
ZDRAVA PAMET
28. februarja 2023
18:00

UREDNIŠKI
ODBOR

župan
Dušan Krebel

direktor občinske uprave
Blaž Saloven

uredniški odbor
Tadeja Oderlap
Vesna Plemen
Jerneja Vertačnik
Jožef Libnik

odgovorna urednica
Ajda Vasle

Glasilno Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.600 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica
info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

avtor fotografije na naslovnici
Miran Zlebnik

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk®

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.600 kosov